

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK HALK OYUNLARI ANABİLİM DALI**

**SOSYAL BELEDİYECİLİK BAĞLAMDA BİLGİEVLERİ'NDE
UYGULANAN SANATSAL FAALİYETLER: KOCAELİ KILAVUZ
GENÇLİK MODELİ ÖRNEĞİ**

PINAR ALTUNTAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Dilek CANTEKİN ELYAĞUTU

EYLÜL-2025

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SOSYAL BELEDİYEÇİLİK BAĞLAMDA BİLGİEVLERİ'NDE
UYGULANAN SANATSAL FAALİYETLER: KOCAELİ KILAVUZ
GENÇLİK MODELİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Pınar ALTUNTAŞ

Enstitü Anabilim Dalı: Türk Halk Oyunları

“Bu tez 30/09/2025 tarihinde yüzyüze olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Prof. Nihal CÖMERT	Başarılı
Prof. Kerem Cenk YILMAZ	Başarılı
Doç. Dr. Dilek Cantekin ELYAĞUTU	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☒

Hayır ☐

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Pınar ALTUNTAŞ

30/09/2025

ÖNSÖZ

Sosyal Bağlamda Bilgievleri’nde Uygulanan Sanatsal Faaliyetler: Kocaeli Örneği” başlıklı bu çalışma, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Oyunları Anasanat Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı’nda geçirdiğim dört yıllık eğitim süresi boyunca bilgisi ve duruşuyla bana her zaman örnek olan, yüksek lisans sürecinde ise tezimin hazırlanmasında rehberlik ederek akademik gelişimime büyük katkı sağlayan değerli danışmanım Doç. Dr. Dilek Cantekin Elyağutu’ya en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, bölüm başkanı Prof. Dr. Kerem Cenk Yılmaz’a ve eğitim hayatım boyunca desteklerini esirgemeyen Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı Türk Halk Oyunları Bölümü öğretim üyelerine teşekkür ederim.

Tez yazım sürecinde gerçekleştirdiğim görüşmelerde bilgilerini paylaşmaktan çekinmeyen Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Bilgievleri idarecilerine teşekkürlerimi sunarım. Bu değerli çalışmada araştırmama olanak sağlayan Kocaeli Büyükşehir Belediyesi’ne minnettarlığımı ifade ederim.

Hayatımın her anında yanımda olan ve eğitim sürecim boyunca bana destek veren sevgili eşim Emin Can Altuntaş’a teşekkür ederim. Beni her aşamada güçlendiren, maddi ve manevi destekleriyle yanımda olan annem ve babama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Pınar ALTUNTAŞ

30/09/2025

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
GÖRSEL LİSTE	v
ÖZET	vii
ABSTRACT	viii
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERCEVE	7
1.1. Sosyal Belediyecilik Kavramı ve Tanımı	7
1.2. Çocuk Hakları Kavramı ve Bildirgeleri.....	12
2. BÖLÜM: AYDINLANMA VE TOPLUMSAL KALKINMA KURUMLARI	19
2.1. Beytü’l Hikme	19
2.2. Daru’l Hikme	24
2.3. Islahhaneler.....	26
2.4. Halkevleri	28
2.5. Köy Enstitüleri.....	32
2.6. Halk Eğitim Merkezi	34
3. BÖLÜM: KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KILAVUZ GENÇLİK MODELİ ÖRNEĞİ	40
3.1. Kılavuz Gençlik Merkezi.....	40
3.2. Fiziki Mekân Özellikleri.....	45
3.3. Bilgievleri Sosyal ve Eğitsel Fonksiyonları	49
3.5. Ödüller	65
4. BÖLÜM: GENÇLİK HİZMETLERİ VE SOSYAL REFAH MODELLERİ: FİNLANDYA, HOLLANDA, ALMANYA VE KANADA ÖRNEKLERİ	69
4.1. Finlandiya Örneği	69
4.2. Hollanda Örneği	73
4.3. Almanya Örneği	79
4.4. Kanada Örneği	84
BULGULAR	93

TARTIşMA.....	115
SONUÇ	118
KAYNAKÇA.....	122
EK	133
ÖZGEÇMİş	136

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
BM	: Birleşmiş Milletler
VB	: Ve Benzeri
LGS	: Lise Geçiş Sınavı
TDK	: Türk Dil Kurumu
BEKOM	: Bilgievleri Koordinasyon Merkezi
STEM	: Science, Technology, Engineering, and Mathematics

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Aydınlanma ve Toplumsal Kalkınma Kurumları	38
Tablo 2: Finlandiya Çocuk Hizmetleri	72
Tablo 3: Hollanda Çocuk Hizmetleri.....	79
Tablo 4: Almanya Çocuk Hizmetleri.....	84
Tablo 5: Kanada Çocuk Hizmetleri	92
Tablo 6: Bilgievleri'nin kuruluş amacı ve fonksiyonuna yönelik idarecilerin görüşlerine ait bulguların dağılımı	95
Tablo 7: Velilerin tercih etme nedenlerine ait bulguların dağılımı	97
Tablo 8: Sanatsal faaliyetler yönelik görüş ve eksikliklere ait bulguların dağılımı	98
Tablo 9: Geleceğe yönelik önerilere ait bulguların dağılımı	99
Tablo 10: Kuruma yönelme ve memnuniyete ait bulguların dağılımı.....	100
Tablo 11: Çocuklarda gözlemlenen değişimlere ait bulguların dağılımı.....	101
Tablo 12: Sanatsal faaliyetlere yönelik eleştiri ve önerilere ait bulguların dağılımı ...	102
Tablo 13: Diğer velilere tavsiyelere ait bulguların dağılımı.....	103
Tablo 14: Kılavuz Gençlik Modeli ve Finlandiya Çocuk Hizmetleri: Karşılaştırmalı Analiz	106
Tablo 15: Kılavuz Gençlik Modeli ve Hollanda Çocuk Hizmetleri: Karşılaştırmalı Analiz	107
Tablo 16: Kılavuz Gençlik Modeli ve Almanya Çocuk Hizmetleri: Karşılaştırmalı Analiz	109
Tablo 17: Kılavuz Gençlik Modeli ve Kanada Çocuk Hizmetleri: Karşılaştırmalı Analiz	111

GÖRSEL LİSTE

Görsel 1: Kinderfreundliche Belediyesi Çocuk Dostu Ofisi	10
Görsel 2: Abbasi kütüphanesindeki alimler. El-Hariri Makamatı, Yahya ibn Mahmud el-Vasıtı İllüstrasyonu, 1237	20
Görsel 3: İlk Bilimsel El yazması -Abbasi Dönemi	21
Görsel 4: Reşîdüddîn Fazlullah-ı Hemedânî - Hülâgu Han Bağdat Kuşatması (1258). 23	
Görsel 5: Görsel 5: Irak, Bilgelik Evi.....	24
Görsel 6: Fâtımî Kahire Şehri Haritası	25
Görsel 7: Halkevi.....	29
Görsel 8: Köy Enstitüsü Müzik Dersi Kılavuzu	32
Görsel 9: 19 Şubat 1941 İzmit Halk Eğitim Merkezi	35
Görsel 10: İzmit Halk Eğitim Merkezi	36
Görsel 11: Bilgievi Koridor	46
Görsel 12: Bilgievi Öğretmenler Odası	47
Görsel 13: Bilgievi Bilim Atölyesi	47
Görsel 14: Bilgievi Bilişim Sınıfı	47
Görsel 15: Akıl Oyunları Sınıfı	48
Görsel 16: Bilgievi Derslik.....	48
Görsel 17: Bilgievi Danışma	48
Görsel 18: Bilgievi Kütüphane	49
Görsel 19: Bilgievi Müzik Atölyesi.....	49
Görsel 20: Sosyal Sorumluluk Projesi.....	51
Görsel 21: Okuma Atölyesi	52
Görsel 22: Resim Atölyesi.....	53
Görsel 23: Ebru Atölyesi	53
Görsel 24: Ahşap Atölyesi.....	54
Görsel 25: Filografi Atölyesi	55
Görsel 26: Bilim Atölyesi.....	56
Görsel 27: Bilişim Atölyesi	57
Görsel 28: Akıl Oyunları Atölyesi.....	58
Görsel 29: Bilgievleri Ufak Tefek Festival Halk Oyunları	58
Görsel 30: Bilgievleri Arası Kızlar Arası Voleybol Yarışması	59

Görsel 31: El Sanatları, Taş Boyama.....	59
Görsel 32: Aşçılık Atölyesi	59
Görsel 33: Rehberlik Atölyesi	60
Görsel 34: Kütüphane	62
Görsel 35: Masal Atölyesi	62
Görsel 36: Anne-Kız Kampı.....	63
Görsel 37: Bilgievleri Ortaokul Satranç Turnuvası	64
Görsel 38: 2024 Kılavuz Gençliği Şenliği.....	65
Görsel 39: 2016 Kılavuz Gençlik Modelinin İlk Ödülü	66
Görsel 40: 2021 Gençlik ve Yerel Yönetimler Yarışması Kılavuz Gençlik Modeli Ödülü	66
Görsel 41: Bilgievi Uluslararası STEM Olimpiyatları Dünya Şampiyonu	67
Görsel 42: Kılavuz Gençlik Logosu	67
Görsel 43: Helsinki Çocuk Dostu Şehir	70
Görsel 44: Amsterdam, Oyuna Giriş	78
Görsel 45: Belediye Çocuk Hakları Ödülü SutelstraBe Kreşi.....	80
Görsel 46: Erken Çocukluk Kültürel Eğitim Ağı, Eğitim Merkezi Yeri Aile Çalışması	83
Görsel 47: Kanada Gençlik Politikası – Yenilik, Beceriler ve Öğrenme	86
Görsel 48: Toronto Gençlik Kulüpleri Programı.....	88
Görsel 49: Ignite, North Peace Gençlik Destek Derneği Atölye Çalışmaları.....	90

ÖZET	
Başlık: Sosyal Belediyecilik Bağlamda Bilgievleri’nde Uygulanan Sanatsal Faaliyetler: Kocaeli Kılavuz Gençlik Modeli Örneği	
Yazar: Pınar ALTUNTAŞ	
Danışman: Doç. Dr. Dilek CANTEKİN ELYAĞUTU	
Kabul Tarihi: 30/09/2025	Sayfa Sayısı: viii (ön kısım) + 132 (ana kısım) + 3 (ek)
Bu araştırma, “Bilgievleri’nde Uygulanan Sanatsal Faaliyetleri” incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini, Kocaeli ilinde faaliyet gösteren Bilgievleri olup, 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında gerçekleştirilecek olan sanatsal faaliyetleri kapsamaktadır. Sosyal belediyecilik bağlamında Bilgievleri, çocukların okul dışındaki zamanlarını, kötü alışkanlıklar ve ortamlardan uzak durmaları amacıyla, vakitlerini verimli geçirmeleri açısından kurulmuş bir eğitim kurumudur. Bunun yanı sıra çocuklar kurum içerisinde hem ders etkinliklerine hem de atölye faaliyetlerine katılarak informal bir eğitim ortamında kendi yetenekleri doğrultusunda, becerilerini keşfederek geliştirebilecekleri sosyal bir mekân imkânı sunmaktadır. Eğitimin sadece bilgi aktarmak olmadığını, öğrencilerin deneyerek, yaşayarak ve görerek öğrenme fırsatı sunan önemli bir kuruluştur. Kocaeli’nde, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kılavuz Gençlik Modeli altında faaliyet gösteren 17 Bilgievi bulunmaktadır. Her bir kuruluş kendi bulunduğu ilçenin durumuna göre ortak amaçlar doğrultusunda işleyiş sağlamaktadır. Yapılacak çalışmayla ilk olarak Bilgievler’nin genel şemasıyla ilgili bilgi verilecektir. Kocaeli’nde Bilgievleri’nin kuruluşuyla ilgili verilerek toplanarak, vizyon-misyon doğrultusunda amacı ve hedefleri açıklanacaktır. Kocaeli’de faaliyet gösteren 17 Bilgievi’nin idarecileri ve Kocaeli Gençlik ve Spor Hizmetleri Daire Başkanlığında, Gençlik Eğitimi Şube Müdürlüğünde görev yapan birimlerle görüşme yapılarak, genel işleyişleri hakkında verilere toplanacaktır. Alınan bilgiler doğrultusunda gerçekleştirilen sanatsal faaliyetlerle ilgili araştırma gerçekleştirilecektir. Araştırma da Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışma deseni uygulanacaktır. Tarihsel bir perspektiften hareketle, Abbâsiler dönemi Beytül-Hikme’den Osmanlı sosyal hizmet kuruluşlarına ve modern Türkiye’deki sosyal belediyecilik anlayışına kadar kapsamlı bir literatür taraması yapılacaktır. Bu çalışma, farklı dönemlerdeki sosyal hizmet anlayışlarının birbirini nasıl etkilediğini ve günümüz gençlik projelerinin tarihsel temellerini incelemektedir. Ayrıca, Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada gibi sosyal refah modellerini benimseyen ülkelerin gençlik hizmetleri uygulamalarıyla karşılaştırmalı analizler yapılacaktır. Bilgievleri bakımından Kocaeli ilinde yapılan çalışmalar incelendiğinde tam anlamıyla işleyişi anlatan bilimsel bir yazıya ulaşılamamıştır. Gelecek zamanlarda Kocaeli ilinde, Bilgievler’iyle ilgili çalışma yapacak bilim insanlarına kaynak olması amacıyla, literatüre katkı sağlamayı amaçlanmıştır. Bu amacın yanında, Kocaeli’ndeki Bilgievleri’nin gerçekleştirdikleri sanatsal faaliyetler nelerdir? sorusu incelenecektir. Bu araştırma ile hem Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kılavuz Gençlik Modeli altında Bilgievleri incelenecek olup hem de gerçekleştirilen sanatsal faaliyetler araştırılarak, ilk alanyazın çalışması olacaktır.	
Anahtar Kelimeler: Bilgievleri, Sanat, Sosyal Belediyecilik, Kılavuz Gençlik Modeli	

ABSTRACT	
Title of Thesis: Artistic Activities Implemented in Information Houses in the Context of Social Municipality: The Example of the Kocaeli Guide Youth Model	
Author of Thesis: Pınar ALTUNTAŞ	
Supervisor: Assoc. Prof. Dilek CANTEKİN ELYAĞUTU	
Accepted Date: 30/09/2025	Number of Pages: viii (pre text+ 132 (main body)+ 3 (add))
This research was carried out to examine "Artistic Activities Applied in Bilgievleri". The population of the research is the Information Houses operating in Kocaeli province and covers the artistic activities that will be carried out in the 2023-2024 academic year. In the context of social municipalism, Bilgievleri is an educational institution established for children to spend their time productively outside of school, in order to stay away from bad habits and environments. In addition, it offers a social space where children can discover and develop their skills in an informal education environment by participating in both course activities and workshop activities within the institution. It is an important organization that ensures that education is not just about transferring information, but also provides students with the opportunity to learn by trying, experiencing and seeing. In Kocaeli, there are 17 Information Centers operating under the Kocaeli Metropolitan Municipality Guide Youth Model. Each organization operates in line with common goals according to the situation of the district in which it is located. With the study to be carried out, firstly information will be given about the general scheme of Bilgievler. Information about the establishment of Bilgievleri in Kocaeli will be gathered and its aims and objectives will be explained in line with the vision and mission. The administrators of 17 Information Houses operating in Kocaeli and the units working in the Kocaeli Youth and Sports Services Department, Youth Education Branch Directorate will be interviewed and data about their general functioning will be collected. In line with the information received, research will be carried out on the artistic activities carried out. The case study design, one of the qualitative research methods, will be applied in the research. Starting from a historical perspective, a comprehensive literature review will be conducted from the Abbasid period House of Wisdom to the Ottoman social service organizations and the concept of social municipality in modern Turkey. This study examines how social service concepts in different periods influenced each other and the historical foundations of today's youth projects. Additionally, comparative analysis will be made with youth service practices in countries that adopt social welfare models such as Finland, the Netherlands, Germany and Canada. When the studies carried out in the province of Kocaeli in terms of information houses are examined, no scientific article explaining the full functioning of the information centers could be found. It is aimed to contribute to the literature in order to be a resource for scientists who will work on Bilgievler in Kocaeli in the future. Besides this purpose, what are the artistic activities carried out by Bilgievleri in Kocaeli? The question will be examined. With this research, both the Information Houses will be examined under the Kocaeli Metropolitan Municipality Guide Youth Model and the artistic activities carried out will be investigated and will be the first literature study.	
Keywords: Information Houses, Art, Social Municipality, Guide youth model	

GİRİŞ

Sosyal politika, bir ülkenin sağlık, eğitim, güvenlik, sosyal hizmetler ve istihdam gibi konularını ele alır ve maddi-manevi eşitliği ön planda tutar. Ülkemizde sosyal politikalar bağlamında birçok çalışma yapılmaktadır.

2004 yılında düzenlenen Yerel Yönetimler Gençlik ve Eğitim Politikaları Çalıştayında, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla belediyeler bünyesinde gençleri kötü alışkanlıklardan korumak amacıyla yeni kuruluşların kurulması gerektiği vurgulanmıştır. Bu çerçevede ilk Bilgievi, 2005 yılında Zeytinburnu Belediyesi tarafından kurulmuştur.

Bilgievleri'nin kökenleri, tarihsel bağlamda eğitim ve bilim alanında öncü kurumlarla ilişkilendirilebilir. Bu bağlamda, 8. ve 9. yüzyıllarda Abbâsiler döneminde Bağdat'ta kurulan Beytül-Hikme, yalnızca bir çeviri merkezi değil matematik, astronomi, tıp, sanat ve mühendislik gibi birçok disiplinde eğitim ve üretimin gerçekleştirildiği çok işlevli bir bilim kurumu olarak öne çıkmıştır. Beytül-Hikme, bilimsel eserlerin farklı dillere çevrilmesinin yanı sıra özgün çalışmaların da yürütüldüğü bir merkez niteliği taşımıştır. Bu geleneğin izini süren önemli bilim tarihçilerinden biri olan Prof. Dr. Fuat Sezgin (1924–2018), İslam bilim tarihi alanında dünyanın önde gelen akademisyenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olduktan sonra, hocası Hellmut Ritter'in yönlendirmesiyle İslam bilimleri tarihi üzerine çalışmalar yapmaya başlamıştır. 1960 darbesi sonrasında üniversiteden uzaklaştırılmış, akademik faaliyetlerine Almanya'da devam etmiştir. Frankfurt Goethe Üniversitesi bünyesinde Arap-İslam Bilimleri Tarihi Enstitüsü ile bu enstitüye bağlı bir bilim müzesi kurmuştur.

Sezgin'in en önemli eseri, 17 ciltlik *Geschichte des Arabischen Schrifttums* (Arap-İslam Bilim Tarihi) adlı çalışmasıdır. Bu kapsamlı eser, İslam medeniyetinde bilimsel faaliyetlerde bulunmuş âlimlerin astronomi, matematik, tıp, farmakoloji, kimya gibi çeşitli alanlardaki katkılarını sistematik bir biçimde ele almaktadır. Sezgin'in temel amacı, İslam dünyasının bilimsel mirasını Batı bilim tarihi literatürüne entegre etmek ve bu birikimin tarihsel önemine dikkat çekmektir.

Fuat Sezgin'in de belirttiği üzere, Beytül-Hikme'de gerçekleştirilen çeviri hareketleri, kâğıdın yaygınlaşması ve bilimsel bilginin sistemleştirilmesi süreci, İslam dünyasında

oluşan bilimsel birikimin Avrupa'ya aktarılmasında köprü işlevi görmüş ve bu birikim, Avrupa Rönesansı'nın entelektüel altyapısına önemli katkılarda bulunmuştur.

Türkiye'de 1940'lı yıllarda kurulan köy enstitülerde, kırsalda eğitimi ve toplumsal kalkınmayı hedefleyen benzer bir vizyonu yansıtmaktadır. Bu tarihsel miras, Kılavuz Gençlik Modeli'nin gençleri değerlerine bağlı, yetkin bireyler olarak yetiştirme hedefiyle uyum göstermektedir.

Bu tarihsel miras, Kılavuz Gençlik Modeli'nin günümüz gereksinimlerine uygun bir şekilde gençlerin yeteneklerini keşfetme ve değerlerine bağlı bireyler yetiştirme hedefiyle uyumludur. Bilgievleri, sosyal belediyecilik çerçevesinde bu modelin günümüz gereksinimlerine uygun bir versiyonunu sunar. Çocukların yeteneklerini keşfetmelerine olanak sağlar ve değerlerine bağlı bireyler yetiştirmeyi hedefler.

Ülkemizde her beş yılda bir oluşturulan kalkınma planları, çocuklar için kültür, spor, dil ve sanat gibi alanlarda hedefler belirler. Belediyeler bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde önemli bir rol oynar. Örneğin, Kılavuz Gençlik Modeli gibi projeler, bu görevleri üstlenir. 2009 yılında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından Kılavuz Gençlik Modeli kapsamında Bilgievleri dahil çeşitli birimler kurulmuştur. İzmit Gazi Akçakoca Bilgievi, 2009 yılında bu model çerçevesinde faaliyete geçmiştir.

Bu çalışmada, sosyal belediyecilik bağlamında Kılavuz Gençlik Modelinin ülkeye, gençlik dinamizmine katkıları ve işleyişlerini araştırılacaktır. Tarihten bu yana Orta Doğu coğrafyasında kurulan sanatsal, eğitim ve kültür alanlarını destekleyen kuruluşlar araştırmada analiz edilecektir. Kılavuz Gençlik Modeli'nin sanatsal faaliyetler alanında nasıl çalışmalar gerçekleştirildiği araştırılacaktır. Bu modelin ülkemizdeki diğer illerde yaygınlaştırılması ve sürdürülebilirliği ele alınacaktır.

Araştırma kapsamında, Kocaeli ilindeki Bilgievleri ziyaret edilerek idarecilerle ve velilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılacaktır. Sosyal refah modelini benimseyen Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada'da belediyelerin gençler ve çocuklar için uyguladığı faaliyetler incelenecektir. Bu değerlendirmeler, Kılavuz Gençlik Modelinin yaygınlaştırılmasının gerekliliği, önemi ve sanatsal faaliyetler hakkında bulguları üzerinde durulacaktır. 12. Kalkınma Planı ve Çocuk Hakları Bildirgesi çerçevesinde, çocuklar ve gençler için yer alan hedefler bağlamında Kılavuz Gençlik Modellerin sürdürülebilirliği incelenecektir. Kalkınma planı kapsamında Kılavuz Gençlik Modelinin sanatsal faaliyetler alanına yönelik öneriler sunulacaktır. Bu çalışma, Kocaeli ilindeki

Kılavuz Gençlik Modeli hakkında mevcut alan yazında bir ilk olacak ve bu alanda yapılacak bilimsel çalışmalara ışık tutacaktır.

Problemin Durumu

Dünya genelinde ve Türkiye'de hızlı gelişim süreci, birçok alanda köklü değişimlere yol açmaktadır. Bu değişimler, yeni bir dünya düzeni yaratırken, mevcut düzende de sürekli olarak gelişmeleri takip etme gerekliliği doğurmaktadır. Belediyeler, yaşadığımız çevrede halkın ihtiyaçlarına yönelik hizmetler sunarak bu değişimlere yanıt vermektedir. Sosyal belediyecilik anlayışı, yerel yönetimlerin sosyal adalet, dayanışma ve toplumsal refah gibi hedefleri ön planda tutarak yalnızca yol, su ve temizlik gibi temel hizmetlerin ötesine geçer. Bu anlayış, toplumsal ihtiyaçları gözetir, sosyal eşitsizlikleri azaltır ve vatandaşların yaşam kalitesini artırmayı amaçlar.

Türkiye'de sosyal belediyecilik konusunda Kocaeli ili, bu yaklaşımın başarılı bir örneğini sunmaktadır. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bünyesinde faaliyet gösteren Kılavuz Gençlik Modeli, bu bağlamda önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışma, Kılavuz Gençlik Modeli altında faaliyet gösteren Bilgievleri'nin sunduğu hizmetleri, Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada örnekleriyle aralarındaki farklılıkları incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, 12. Kalkınma Planı ve Çocuk Hakları Bildirgesi çerçevesinde bu modelin tüm topluma ve belediyelere yaygınlaştırılması ve sürdürülebilirliğinin artırılması amaçlanmaktadır. Toplumda sosyal eşitlik, adalet ve toplumsal ihtiyaçları gözeten bu yapının tüm ülke bazında yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, Kocaeli ilinde faaliyet gösteren Bilgievleri'nde uygulanan sosyal, kültürel ve eğitimsel etkinlikleri incelemeyi amaçlamaktadır. Kocaeli örneği üzerinden, sosyal belediyecilik çerçevesinde Bilgievleri'nin rolü ve bu merkezlerde gerçekleştirilen faaliyetlerin katılımcıların kişisel ve toplumsal gelişimine katkıları değerlendirilecektir.

12. Kalkınma Planının eğitim bölümünde belirlenen hedefler, erken yaşta bireylerin yeteneklerini keşfetmesini sağlamak ve kişisel ilgi alanlarına göre kültür, spor, dil ve sanat gibi alanlarda üretken bireyler olmalarını teşvik etmek hedeflenmektedir. Bu kalkınma planı kapsamında, modelin nasıl uygulandığı ve yaygınlaştırılmasının önemi incelenecektir.

Çocuk Hakları Bildirgesi'nin çocukların korunması, sağlıklı gelişimi ve temel haklarını güvence altına alma amacı göz önünde bulundurulacaktır. Bu doğrultuda, model incelenirken çocukların erken yaşta yeteneklerini keşfetmelerine olanak tanıyan uygulamalar, eğitim sistemine entegrasyonu ve kültür, spor, dil ve sanat gibi alanlarda üretken bireyler olarak gelişimlerine katkı sağlayan politikalar ele alınacaktır. Ayrıca, modelin yaygınlaştırılmasının önemi ve etkileri üzerinde durulacaktır.

Bu çalışmanın amacı Kılavuz Gençlik Modelinin temelini oluşturan geçmişten günümüze kadar hizmet etmiş kurumları araştırmak ve günümüzde mevcut durumunu incelemek olacaktır. Kocaeli ilinde faaliyet gösteren bu modelin uygulama şekli nitelik bağlamında analiz edilecektir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki hedeflere ulaşmaya çalışılacaktır:

H1: Kılavuz Gençlik Modeli uygulamasının tarihsel gelişimine yönelik literatür taraması.

H2: Sosyal belediyeçilik bağlamında, gençlerin ve çocukların hakları, kalkınma planları ve çocuk hakları çerçevesinde incelenecektir.

H3: İdareci ve velilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilecektir.

H4: Sosyal refah anlayışını benimseyen Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada örnekler derinlemesine analiz edilecektir.

H5: 12. Kalkınma Planı çerçevesinde Kılavuz Gençlik Modelinin sürdürülebilirliği değerlendirilecektir.

H6: Bilgievleri'nde gerçekleştirilen sanatsal faaliyetler hakkında bilgiler toplanacaktır.

H7: Kılavuz Gençlik Modelinin Türkiye'de sürdürülebilmesi ve toplumun diğer belediyelerine yaygınlaştırılmasını sağlamayı hedeflemektedir.

Araştırmanın Önemi

Sayıları giderek artan Bilgievleri, Kocaeli ilinde önemli bir yer tutmaktadır. Kılavuz Gençlik Modeli kapsamında faaliyet gösteren Bilgievleri, Kocaeli'nin Çayırova ilçesi hariç tüm ilçelerinde bulunmaktadır. Kılavuz Gençlik Modeli, sosyal belediyeçilik bağlamında hizmet vermektedir. Kılavuz Gençlik Modeli'nin geçmişi incelendiğinde, yalnızca günümüzün bir uygulaması olmadığı, köklerinin Abbasilerden günümüze kadar uzandığı görülmektedir. Fuat Sezgin'in araştırmaları, Abbasiler döneminde Beytü'l-Hikme'nin sanat, bilim ve eğitim alanındaki yenilikçi yaklaşımlarını belgeleyerek, bu kurumun modern sosyal hizmet modellerine ilham verdiğini ortaya koymuştur. Bu tarihsel süreç, Bilgievleri'nin sanatsal faaliyetler ve gençlerin kültürel gelişimi için

sunduğu katkıların, köklü bir mirasa dayandığını gösterir. Modelin sürdürülebilirliği ve diğer belediyelere örnek teşkil etme potansiyeli, bu tarihsel bağlamda daha da anlamlı hale gelmektedir.

Bu araştırmada, modelin tarihsel süreç içinde topluma sağladığı faydalar analiz edilecektir. Ayrıca, Kılavuz Gençlik Modeli'nin nasıl işlediği, halkın ihtiyaçları doğrultusunda nasıl şekillendiği ve günümüzde hangi yöntemlerle uygulandığı bilimsel olarak incelenerek farklı yaklaşımlarla karşılaştırılacaktır. Böylece, modelin sürdürülebilirliği ve diğer belediyelere örnek teşkil etme potansiyeli değerlendirilmiş olacaktır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Kocaeli ilinde faaliyet gösteren 17 Bilgievini kapsamaktadır. Araştırma verilerini elde etmek amacıyla, Bilgievleri'nde görev yapan idarecilerle ve katılımcı velilerle görüşmeler gerçekleştirilecektir. Araştırma süresince, sanatsal faaliyetler hakkında veri toplanacak ve bu faaliyetlerin kapsamı değerlendirilecektir.

Sosyal refah modelini benimseyen Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada'nın, çocuklar ve gençler için yürüttüğü sosyal belediyecilik çalışmalarının incelenmesi yapılacaktır. Bu karşılaştırma, Kılavuz Gençlik Modeli'ne katkı sağlamak amacıyla öneriler geliştirmeyi hedeflemektedir.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması, belirli bir olgunun, olayın ya da sürecin derinlemesine ve kapsamlı bir biçimde kendi bağlamı içinde incelenmesini amaçlayan bir nitel araştırma desenidir. Bu çalışmada, Kocaeli ilinde faaliyet gösteren Bilgievleri'nde yürütülen sanatsal faaliyetler, sosyal belediyecilik bağlamında bir durum olarak ele alınmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı 17 Bilgievi'nde görev yapan idareciler, Bilgievleri'nden hizmet alan çocukların velileri ve Kocaeli Gençlik ve Spor Hizmetleri Daire Başkanlığı Gençlik Eğitimi Şube Müdürlüğü'nde görev yapan yetkililer oluşturmaktadır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme ile belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında, veliler ve idarecilerle gerçekleştirilen görüşmeler, önceden hazırlanmış sorular çerçevesinde yürütülmüş ve betimsel analiz yöntemiyle olduğu gibi

yansıtılmıştır. Böylece sanatsal faaliyetlerin mevcut durumunu doğrudan göstermek amaçlanmıştır. İdarecilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler 15 Kasım 2023'te, velilerle yapılanlar ise 4 Ağustos 2025'te ilgili etik kurul tarafından onaylanmış sorularla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın tüm veri toplama ve analiz süreçlerinde katılımcıların mahremiyetine ve etik ilkelere bağlı kalınmıştır.

Ayrıca, sosyal refah modelini benimseyen Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada'daki belediyelerin gençler ve çocuklar için uyguladığı faaliyetler incelenecek ve Kılavuz Gençlik Modeli ile karşılaştırmalı olarak analiz edilecektir. Bu karşılaştırmalar, modelin yaygınlaştırılmasının gerekliliğini ve sanatsal faaliyetlerdeki etkilerini destekleyen bulgular sunacaktır.

Bu çalışma, 12. Kalkınma Planı ve Çocuk Hakları Bildirgesi çerçevesinde belirlenen hedefler doğrultusunda Kılavuz Gençlik Modeli'nin sürdürülebilirliğini değerlendirecek, sanatsal faaliyetler alanında uygulanabilir öneriler geliştirecektir.

1. BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERCEVE

1.1. Sosyal Belediyecilik Kavramı ve Tanımı

Geçmişten günümüze toplumların ihtiyaçları, dönemin koşullarına bağlı olarak farklılık göstermiştir. Batı coğrafyasında sosyal belediyecilik kavramı II. Dünya Savaşı sonrasında yaygın olarak kullanılmaya başlanırken, Orta Doğu İslam coğrafyasındaki sosyal hizmet anlayışı, çok daha eski bir geçmişe sahiptir. Özellikle Abbâsîler dönemi ve Osmanlı dönemi, sosyal hizmetler ve sosyal belediyecilik alanında önemli gelişmelerin yaşandığı zaman dilimleri olmuştur. Abbâsîler Dönemi, İslam dünyasında sosyal yardımların ve sosyal hizmetlerin sistemli bir şekilde organize edilmeye başlandığı dönemlerden biridir. Abbâsî halifeleri, özellikle toplumun farklı kesimlerinin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla birçok kurum kurmuş ve halkın refahını artırmak için çeşitli hizmetler sunmuştur. Abbasiler döneminde kurulan Beytü'l-Hikme, bu anlayışın önemli bir örneğidir. Bu kurum, dönemin en önemli çeviri merkezlerinden biri olarak ön plana çıkmış ve bilimsel eserlerin farklı dillere çevrilmesine öncülük etmiştir. Batı dünyasında çeviri faaliyetleri henüz bu denli gelişmemişken, Beytü'l-Hikme aracılığıyla birçok eser çeşitli dillere kazandırılmıştır. Ayrıca, kâğıdın bulunması ve kullanımının yaygınlaşması, Avrupa'dan önce Orta Doğu İslam dünyasında bilginin hızla geniş kitlelere ulaşmasını sağlamıştır. Osmanlı Dönemi, sosyal belediyecilik ve sosyal hizmetlerin en güçlü şekilde kurumsallaştığı bir dönemi temsil eder. 1839'da başlayan Tanzimat reformları çerçevesinde, toplumun refahını artırmaya yönelik birçok kurum ve hizmet faaliyete geçirilmiştir. Osmanlı'da sosyal hizmetlerin temellerini atan kurumlar arasında Islahhaneler, Darüşşafaka, Darülaceze, Hamidiye Eftal Hastanesi, Darülhayr-ı Ali ve Darüleytam gibi yapılar bulunmaktadır. Dolayısıyla, Batı'da sosyal belediyecilik kavramı II. Dünya Savaşı sonrası geniş bir şekilde kullanılmaya başlanırken, Orta Doğu İslam coğrafyasında bu kavramın temelleri çok daha erken bir dönemde, özellikle Abbâsîler ve Osmanlı İmparatorluğu dönemlerinde atılmaya başlanmıştır. Bu, sosyal hizmetlerin tarihsel olarak Batı'dan önce İslam dünyasında kurumsal bir yapıya kavuştuğunu göstermektedir.

Osmanlı Dönemi, sosyal belediyecilik ve sosyal hizmetlerin en güçlü şekilde kurumsallaştığı bir dönemi temsil eder. 1839'da başlayan Tanzimat reformları çerçevesinde, toplumun refahını artırmaya yönelik birçok kurum ve hizmet faaliyete

geçirilmiştir. Osmanlı'da sosyal hizmetlerin temellerini atan kurumlar arasında Islahhaneler, Darüşşafaka, Darülaceze, Hamidiye Eftal Hastanesi, Darülhayr-ı Ali ve Darüleytam gibi yapılar bulunmaktadır. Dolayısıyla, Batı'da sosyal belediyeçilik kavramı II. Dünya Savaşı sonrası geniş bir şekilde kullanılmaya başlanırken, Orta Doğu İslam coğrafyasında bu kavramın temelleri çok daha erken bir dönemde, özellikle Abbâsîler ve Osmanlı İmparatorluğu dönemlerinde atılmaya başlanmıştır. Bu, sosyal hizmetlerin tarihsel olarak Batı'dan önce İslam dünyasında kurumsal bir yapıya kavuştuğunu göstermektedir.

Sosyal belediyeçilik, II. Dünya Savaşı sonrasında devletlerin toplumların sosyal, ekonomik ve güvenlik ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla geliştirdiği bir kavramdır. Sosyal refah devleti anlayışının temelleri, 1601 yılında İngiltere'de Yoksullara Yardım Parası ile atılmıştır (Mermer, Şataf, Negiz, 2016, s. 1300). Belediyeçilik, belediyelerin siyasi ve ekonomik yaşam üzerindeki demokratik özerkliğini ifade ederken, sosyal belediyeçilik bir şehrin ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir.

Küresel dünyanın getirdiği yeniliklere sosyal belediyeçilik kavramı yanıt vermekte ve değişimlerle birlikte insanların temel ihtiyaç gereksinimlerinin de farklılaştığı bir ortamda ortaya çıkmaktadır. Sosyal belediyeçilik, yerel devleti ve ekonomiyi dönüştürmeyi amaçlar ve doğmakta olan küresel bir toplumsal harekettir (Sareen, Waagsaether, 2022, s. 2278). Kamu hizmetlerinde en yakın yerel yönetim olan belediyeler, sosyal belediyeçiliğin uygulayıcısı olarak devletin yerel temsilcisi görevini üstlenmektedir.

Sosyal belediyeçilik kavramı, Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk sistemine ilk olarak 1961 Anayasası ile girmiştir. 1982 Anayasası'nın 2. Maddesi'nde ise, "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir" ifadesi yer almaktadır (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 18 Ekim 1982). Bu madde, belediyelere önemli görevler yüklemektedir.

Sosyal belediyeçilik anlayışı, kamusal alanda ayrılan bütçenin sağlık, kültür, eğitim, istihdam, kimsesizlere destek, engelli ve yaşlıların korunması gibi alanlarda kullanılmasını öngörür. Ayrıca, maddi destek sağlama, eğitim ve sağlık imkanlarını geliştirme ve sosyal adaleti sağlama gibi hedeflere ulaşmayı amaçlar (Kaya, 2003, s. 68). Türk Dil Kurumu'na göre, "belediye" kavramı, "il, ilçe, kasaba, belde gibi yerleşim merkezlerinde temizlik, aydınlatma, su, toplu taşıma ve esnafın denetimi gibi kamu

hizmetlerine bakan, başkanı ve üyeleri halk tarafından seçilen, tüzel kişiliğe sahip örgüt, şehremaneti" olarak tanımlanmaktadır (TDK, 12 Aralık 2023).

Belediye kanunlarına göre, Madde 3'te "Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini" olarak tanımlamaktadır (Belediye Kanunu, 13 Temmuz 2005). 3. Maddenden de anlaşılacağı üzere Belediyelere düşen görevler bulunmaktadır. Bu bağlamda, belediyeler bulundukları beldenin sosyo-ekonomik boyutundan kültürüne kadar her alanda o bölgeyi özümseyerek o bölgenin ihtiyaçlarına yönelik hizmet sunmaları gerekmektedir. Sosyal devlet anlayışının alt yapı taşı olan sosyal belediyecilik sosyal devletin sunduğu güçleri halka sunma noktasında bir köprü görevi görmektedir.

Belediyelerin hedef kitleleri arasında kadınlar, çocuklar, gençler, yaşlılar, özel bireyler, düşük gelirli bireyler, işsizler, göçmenler ve madde bağımlıları bulunmaktadır. Kısacası, belediyeler bulundukları bölgelerde her bir bireyin ihtiyaçlarına hizmet verme sorumluluğunu taşır.

2009 yılından itibaren belediyeler, gençlik merkezleri, gençlik kampları, sağlık merkezleri, eğitim merkezleri, aile danışma merkezleri, engelli merkezleri, Bilgievleri, evde bakım hizmetleri, huzur evleri, kadın sığınma evleri, gıda bankacılığı, bilim merkezleri ve daha birçok alanda hizmetlerini genişletmiştir (Oktay, 2021, s. 96).

Belediyeler, halka yakın olmaları nedeniyle güvenilirlik açısından önemli bir rol oynamaktadır. Çağın değişimleriyle birlikte, belediyeler günün koşullarına uygun olarak değişim gösterir ve ihtiyaçları daha hızlı bir şekilde tanımlayarak sosyal belediyecilik anlayışını geliştirirler.

Belediyeler, eğitim, sağlık, spor, kütüphane, müze gibi çeşitli kuruluşların açılmasından sorumludur. Ayrıca, gerektiğinde sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri sunmak için bina ve tesislerin açılmasında da rol oynarlar (Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Resmî Gazete, 25531, 23 Temmuz 2004, Kanun No. 5216, md. 7).

Bu bağlamda, Kılavuz Gençlik Modeli, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından çocuklara, gençlere ve ebeveynlere sunulan sosyal belediyecilik hizmetlerinin bir parçasıdır.

Avrupa ülkelerinde sosyal belediyecilik kapsamında çocuklar için çeşitli haklar ve projeler bulunmaktadır. Bunlardan biri, UNICEF Birleşik Krallık Komitesi tarafından

yürütülen "Çocuk Dostu Şehirler ve Topluluklar" girişimidir. Bu proje, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni temel alarak faaliyet göstermektedir.

"Çocuk Dostu Şehirler ve Topluluklar" projesi, her çocuğun eşit haklara sahip olduğu ilkesini benimser ve ayırım gözetmeksizin yaşama, hayatta kalma ve gelişim için gerekli hakları savunur. Projenin amacı, çocuklar için yüksek refah sağlamak ve bakım ile korunmayı hedeflemektir (UNICEF, 08 Mart 2024).

Almanya'da 2012 yılında başlatılan "Çocuk Dostu Şehirler" projesi, Kinderfreundliche Belediyesi tarafından yürütülmektedir. Bu proje, çocuklara yönelik desteklerin sağlanmasında önceliklerin belirlenmesini ve çocuklar için belediye tesisleri ile hizmetlerinin planlanmasını amaçlar (UNICEF, 8 Mart 2024).

Örneğin, Senftenberg'de çocuklar, ücretsiz yemek ve okul ihtiyaçlarının yanı sıra, okul sonrası merkezlere, kamusal ve kültürel faaliyetlere erişim sağlama imkanına sahiptirler (Kinderfreundliche Belediyesi, 8 Mart 2024).

Görsel 1: Kinderfreundliche Belediyesi Çocuk Dostu Ofisi

Kaynak: https://www.childfriendlycities.org/media/2701/file/Best_practices_-_CFCI_Germany.pdf

Erişim Tarihi: 8.03.2024

"Çocuk Dostu Şehirler" projesi, dünya genelinde birçok ülkede uygulanmaktadır. Projeye dahil olan ülkeler şunlardır:

Amerika kıtasında: Belize, Brezilya, Kanada, Kolombiya, Kosta Rika, Paraguay, ABD.

Asya'da: Japonya, Malezya, Moğolistan, Kore Cumhuriyeti, Vietnam, İran, İsrail, Ürdün, Birleşik Arap Emirlikleri.

Afrika'da: Mozambik, Malavi.

Avrupa'da: Arnavutluk, Andorra, Avusturya, Bulgaristan, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Finlandiya, Fransa, Gürcistan, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İtalya, Kazakistan,

Kırgızistan, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Hollanda, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, Ukrayna, Birleşik Krallık.

Okyanusya'da: Sri Lanka.

Türkiye’de "Çocuk Dostu Şehirler" Projesi 2014 yılında başlatılmıştır. IKEA Türkiye ve UNICEF Türkiye Milli Komitesi tarafından finanse edilen projede, aşağıdaki 10 belediye yer almıştır. Bu belediyeler; Lüleburgaz (Kırklareli), Mamak (Ankara), Manisa, Bornova (İzmir), Mersin, Giresun, Bitlis, İspir (Erzurum), Eyyübiye (Şanlıurfa), Yüreğir (Adana). (UNICEF, 8 Mart 2024).

Benzer bir çalışma, Londra Konseyi tarafından yürütülen çocuk hizmetleri programıdır. Bu program, barınma ihtiyacından fırsat eşitsizliğine kadar geniş bir yelpazede çocuklara hizmet sunmaktadır. 2024 bahar bütçesi bildirgesinde, çocukların sosyal bakımı ve eğitimde çocuk evlerine yatırım yapılmasının önemine vurgu yapılmıştır (London Councils, "London Councils' Briefing on the Spring Budget 2024," 19 Mart 2024).

Belediyelerin hedeflerini belirleyen önemli başlıklardan biri kalkınma planlarıdır. Kalkınma planları, kişi başına düşen milli geliri artırmayı ve yaşam koşullarını iyileştirmeyi amaçlar. İlk Beş Yıllık Kalkınma Planı 1963 yılında hazırlanmıştır ve her beş yılda bir günün koşullarını göz önünde bulundurarak ve geleceğe yönelik hedefler belirleyerek güncellenir. 12. Kalkınma Planı, 2024-2028 yıllarını kapsamaktadır.

Bu dönemdeki kalkınma planının eğitim bölümünde belirlenen hedefler, erken yaşta bireylerin yeteneklerini keşfetmesini ve kişisel ilgi alanlarına göre kültür, spor, dil ve sanat gibi alanlarda üretken bir birey olmalarını teşvik etmektedir (2024-2028 Kalkınma Planları). Çocuklar için planlanan politikalar ve tedbirler, fırsat eşitsizliğini azaltmayı ve yaşam koşullarını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda alınan politika ve tedbirler, çocuk ve eğitim bölümü aşağıdaki gibidir:

732. madde çocukların fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimlerini destekleyici, anne babalarıyla nitelikli zaman geçirmelerini sağlayan kültür, sanat, bilim ve spor faaliyetleri özendirilecek, yaygınlaştırılacak ve erişilebilir hale getirilecektir.

732.1. madde çocukların kültür, sanat, bilim ve spor faaliyetlerine yönelmesini özendirmeye yönelik uygulamalar geliştirilecek, her çocuğun bir spor ve bir kültür-sanat alanında beceri kazanması için çalışmalar yürütülecektir.

732.4. madde çocukların gençlik merkezlerine, spor salonlarına, kültür merkezlerine ve kütüphanelere erişimlerinin kolaylaştırılmasına yönelik düzenlemeler ve uygulamalar yapılacaktır.

733. madde yoksulluğun nesiller arası aktarımını azaltmak ve fırsat eşitliğini artırmak üzere çocukların bireysel ihtiyaçlarına yönelik uygulamalar hayata geçirilecektir.

733.4. madde kırsal bölgelerdekilerin yanı sıra afetler nedeniyle barınma sorunu yaşayan çocuklar için eğitim, kültür, spor faaliyetleri ile koruyucu ve önleyici hizmetlere erişimi artırmaya ve fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.

736.1. madde çocuk destek gelişim ve eğitim programının etkinliği artırılacaktır (12.Kalkınma Planları, 20 Şubat 2024).

Her beş yılda bir güncellenen kalkınma planları, ülkenin gelişiminde ileriye dönük daha verimli adımlar atmayı hedefler. Bu planlar, çocukların okul dışında vakitlerini verimli geçirmelerine yönelik çeşitli hedefler belirler. Sosyal belediyeçilik kavramı altında, belediyelere bu konuda önemli görevler düşmektedir. Kuruluşların geliştirilmesi, yeni kurumların açılması ve fırsat eşitsizliğinin azaltılması gibi hedefler doğrultusunda, her çocuğun sanat ve kültürel faaliyetlere erişimi sağlanmalıdır.

Kocaeli’de faaliyet gösteren Kılavuz Gençlik Modeli, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi’nin sosyal belediyeçilik bağlamında çocuklara ve gençlere sunduğu bir hizmet olarak öne çıkmaktadır. 2024-2028 yılları için hazırlanan kalkınma planında çocuklar için belirlenen hedefler, onların eğitim, sağlık, kültürel ve sosyal gelişimlerini desteklemeye yönelik kapsamlı politikalar içermektedir. Kocaeli’deki Bilgievleri gibi kuruluşlar, bu yükümlülükleri yerine getirmekte ve çocukların ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Kalkınma planlarının yanı sıra, çocuklara tanınmış çeşitli haklar da bulunmaktadır. Çocukların sanatsal gelişimi, kültürel katılımı ve yaratıcı becerilerini desteklemek, onların bireysel ve toplumsal gelişimine katkı sağladığından, çocuk hakları da bu araştırmada ele alınmaktadır. Bu doğrultuda, bir sonraki bölümde kalkınma planları dışında, çocuklar için hazırlanan Çocuk Hakları Bildirgesi kapsamında sanatsal, kültürel alanda verilen haklar detaylı bir şekilde incelenecektir.

1.2. Çocuk Hakları Kavramı ve Bildirgeleri

Toplumların temel yapı taşları çocuklardır. Bir çocuğun ne kadar iyi yetiştirilmesi, gelecekte topluma ne kadar katkıda bulunacağını belirler. Bu nedenle, ülkeler çocuklarına

yönelik çeşitli politikalar geliştirir. Bu politikalar, çocukların haklarını korumayı ve fırsat eşitsizliğini azaltmayı hedefler. Çocuk hakları denildiğinde, genellikle barınma ve korunma gibi temel ihtiyaçlar akla gelse de bu haklar çocuğun sosyal, sağlık, duygusal ve fiziksel becerilerini de kapsamaktadır. Bu hakları korumak amacıyla uluslararası düzeyde çeşitli belgeler ve anlaşmalar hazırlanmıştır.

Cenevre Çocuk Hakları Beyannamesi, 1924 yılında Milletlerarası Çocuklara Yardım Birliği tarafından yayımlanmış, çocuk hakları alanında önemli bir ilki temsil etmektedir (Erbay, 2011, 25). Bu beyannamenin amacı, I. Dünya Savaşı sonrası çocukların daha iyi korunmasını sağlamak ve savaşın olumsuz etkilerinden çocukları korumaktır.

Çocuk hakları sözleşmesi, çocuk haklarının korunması ve iyileştirilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilmiş önemli bir uluslararası belgedir. 1989 yılında kabul edilen bu sözleşme, çocukların fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerini desteklemeyi ve onları korumayı amaçlar. Türkiye, bu sözleşmeyi 1990 yılında yürürlüğe koymuştur. Sözleşme, 54 maddeden oluşur ve çocukların haklarını detaylı bir şekilde tanımlar.

Avrupa Konseyi'nin ifadesine göre, çocuklar fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimlerini tam olarak tamamlamamış bireyler olduklarından, özel koruma ve destek gerektirirler. Bu nedenle, çocuk haklarını güvence altına almak için çeşitli mevzuatlar ve uluslararası girişimler oluşturulmuştur (Çevik-Karakaş, 2016, 890). Çocuk hakları sözleşmesi, çocukların yaşamlarının her alanında haklarına saygı gösterilmesini ve korunmasını sağlamayı amaçlar, bu da onları sosyal, ekonomik ve kültürel fırsatlarda eşitlik içinde tutmayı içerir.

Çocuk hakları sözleşmesi, çocukların temel ihtiyaçlarını karşılamak ve onların potansiyellerini en iyi şekilde kullanmalarını sağlamak amacıyla dört ana hak grubuna ayrılır:

- 1. Hayatta Kalma Hakkı:** Bu hak, çocuğun temel ihtiyaçlarını kapsar: sağlıklı bir şekilde büyüyebilmesi için gerekli olan beslenme, barınma, sağlık hizmetleri ve diğer fiziksel ihtiyaçlar. Çocukların yaşam standartlarını ve sağlıklarını korumak için gereklidir.
- 2. Korunma Hakkı:** Çocukların herhangi bir şekilde istismar, kötü muamele, şiddet veya ayrımcılığa karşı korunmasını sağlar. Bu hak, çocukların çalıştırılmamasını ve her türlü istismar ve kötü muameleden korunmalarını içerir.

3. **Gelişme Hakkı:** Bu hak, çocukların potansiyellerini en iyi şekilde geliştirmeleri için gerekli imkanlara erişimini sağlar. Eğitim, kültürel etkinlikler, oyun ve yaratıcı faaliyetler gibi alanlarda fırsatlar sunarak çocuğun tüm yönleriyle gelişimini destekler.
4. **Katılım Hakkı:** Çocukların görüşlerini ifade etmeleri ve toplumsal karar alma süreçlerine katılmaları hakkını ifade eder. Çocukların düşüncelerini ve duygularını ifade edebilmeleri, onların toplumsal yaşama daha aktif bir şekilde katılmalarını sağlar.

Madde 2’de çocukların herhangi din, dil, ırk gibi ayrımların gözetilmeden eşit şartlara sahip olduğunu savunur.

Madde 3’te kamusal alan olsun, özel alan olsun yapılacak çalışmaların çocuğun yararına olması gerektiği üstünde durmaktadır. Aynı zamanda yapılacak çalışmalarda güvenlik önemlinden, sağlığa gibi birçok önlemin alınması gerektiğini bildirir.

Madde 6’da her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olması gerektiğini ve çocuğun gelişmesi için azami çabayı gösterirler (Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, 20 Şubat 2024). Yukarıda bazı maddelere yer verilmiştir. Verilen maddelerde de genel olarak çocukların korunması ve gelişmesi üzerinde durulmuştur.

Osmanlı döneminde çocukların bakımı ve refahı konusunda önemli adımlar atan çeşitli kurumlar ve kuruluşlar bulunmaktadır. Bu kuruluşlar, çocukların fiziksel, eğitimsel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çeşitli hizmetler sunmuş ve önemli bir sosyal hizmet ağı oluşturmuştur. Osmanlı dönemindeki bazı kuruluşlar aşağıda gibidir:

Islahhaneler: Osmanlı döneminde çocuk suçlularının ve toplumdan dışlanmış bireylerin rehabilite edilmesi amacıyla kurulan ıslahhaneler, bu bireylerin topluma kazandırılmasını hedeflemiştir. Çocukların suçtan arındırılması ve eğitilmesi amacıyla çeşitli eğitim ve rehabilitasyon hizmetleri sunulmuştur.

Darüşşafaka: Darüşşafaka, 1863 yılında kurulan ve özellikle yetim çocuklar için eğitim hizmeti sunan bir kuruluştur. Kurum, yetim çocuklara eğitim, barınma ve sağlık hizmetleri sunarak onların topluma kazandırılmasını amaçlamıştır. Darüşşafaka, çocukların eğitim ve sosyal gelişimlerine büyük katkılarda bulunmuştur.

Darülaceze: Darülaceze, 1895 yılında kurulan ve yaşlılar, kimsesizler, engelliler ve yetim çocuklar için sosyal hizmetler sunan bir kuruluştur. Çocuklar için barınma, eğitim

ve sağlık hizmetleri sağlayarak onların yaşam koşullarını iyileştirmeye y6nelik 6nemli bir rol oynamıştır.

Hamidiye Eftal Hastanesi: Hamidiye Eftal Hastanesi, 1898 yılında Sultan II. Abd6lhamid tarafından kurulan ve 6ocuklar ile yaşlılar i6in sağlık hizmetleri sunan bir hastanedir. Hastane, 6ocukların sağlık problemlerini tedavi etmek ve genel sağlık durumlarını iyileştirmek amacıyla 6nemli hizmetler sunmuştur.

Dar6lhayr-ı Ali: Dar6lhayr-ı Ali, Osmanlı d6neminde sosyal yardımlaşma ve yardımseverlik amacıyla kurulan bir diğer 6nemli kurumdur. Kimsesiz 6ocuklar ve ihtiya6 sahibi aileler i6in 6eşitli yardımlar ve destekler sunarak toplumsal refahı artırmayı hedeflemiştir.

Dar6leytam: Dar6leytam, yetim 6ocuklar i6in kurulan bir sosyal hizmet kurumudur. 6ocukların eğitim, barınma ve sağlık ihtiya6larını karşılamak amacıyla 6eşitli hizmetler sunmuş ve onların sosyal gelişimlerine katkıda bulunmuştur.

Bu kuruluşlar, Osmanlı d6neminde sosyal refahın sağlanması ve 6ocukların bakımı konusunda 6nemli rol oynamıştır. Her biri, 6ocukların ve diğer ihtiya6 sahiplerinin yaşam koşullarını iyileştirmek ve topluma kazandırmak amacıyla 6eşitli hizmetler sunmuş ve d6nemin sosyal hizmet ağına 6nemli katkılarda bulunmuştur. Bu kurumların mirası, g6n6m6zdeki sosyal hizmetler ve 6ocuk hakları uygulamalarına 6nemli bir temel oluşturmuştur.

28 Haziran 1963 tarihinde T6rkiye Milli Komisyonu tarafından yayınlanan T6rk 6ocuk Hakları Bildirgesi, T6rkiye'nin 6ocuk hakları konusundaki yaklaşımını ve bu alandaki hedeflerini belirleyen 6nemli bir belgedir. Bu bildirge, Birleşmiş Milletler 6ocuk Hakları Bildirgesinden 6rnek alınarak hazırlanmış olup, T6rk 6ocuklarının haklarını koruma ve iyileştirme amacını taşır. Bildirgede 6ne 6ıkan başlıca noktalar şunlardır:

6ocukların İyi Bakım G6rmesi Gerektiği: T6rk 6ocuk Hakları Bildirgesi, her bir T6rk 6ocuğunun iyi bir bakım g6rmesi gerektiğini vurgular. Bu, 6ocukların sağlıklı bir şekilde b6y6yebilmesi ve gelişebilmesi i6in gerekli olan bakım ve desteğin sağlanması anlamına gelir.

Ailelerin Y6k6ml6l6đ6: Anne ve babaların 6ocuklarını bilgili ve becerikli bir şekilde yetiştirme y6k6ml6l6đ66 6zerinde durulur. Aileler, 6ocuklarının eğitimini ve gelişimini destekleyerek onları toplumda başarılı bireyler olarak yetiştirmekle sorumludur.

Eğitim ve Meslek Edinimi: İlköğretim eğitiminden sonra ortaöğretime devam edemeyen çocukların meslek sahibi olmaları için gerekli kursların açılması gerektiği belirtilir. Millî Eğitim Bakanlığı, Belediye Başkanlığı ve muhtarların iş birliği ile bu kursların düzenlenmesi gerektiği ifade edilir. Bu, çocukların eğitim ve meslek edinimi konusunda fırsat eşitliğini sağlamayı amaçlar.

Yasaların Uygulanması: Çocuklarla ilgili yasaların geciktirilmeden yürürlüğe girmesi gerektiği vurgulanır. Bu, çocuk haklarının etkin bir şekilde korunması ve çocukların haklarının güvence altına alınması için hukuki düzenlemelerin zamanında yapılması gerektiğini belirtir.

Türk Çocuk Hakları Bildirgesi, çocukların haklarını koruma ve iyileştirme konusunda devletin ve ailelerin sorumluluklarını net bir şekilde ortaya koyar. Çocukların iyi bir bakım görmesi, ailelerin eğitim yükümlülüğü, eğitim fırsatlarının artırılması ve yasaların etkin bir şekilde uygulanması gibi konular, bildirgenin temel prensiplerindendir. Bu bildirme, Türkiye'de çocuk haklarının korunması ve iyileştirilmesi için bir referans noktası olmuş ve günümüzdeki çocuk hakları uygulamalarının temellerini oluşturmuştur.

Günümüzde, çocukların gelişimi ve korunması konusunda önemli adımlar atılmakta ve bu alanda çeşitli strateji belgeleri ve eylem planları oluşturulmaktadır. Türkiye'de, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülen bu çalışmalar, çocukların haklarını koruma ve iyileştirme amacını taşır. 2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı bu çabaların önemli bir örneğidir. Temel öncelikli alanlar:

Çocuk Hakları ve Katılımı: Çocukların haklarının tanınması ve korunması, çocukların toplumsal karar süreçlerine katılımını teşvik etmeyi hedefler. Çocuk hakları bilincinin artırılması, eğitim programları ve farkındalık kampanyaları aracılığıyla çocukların haklarını daha iyi anlamaları sağlanır.

Çocuk Dostu Adalet: Çocukların adalet sistemine erişimlerinin, yaşlarına uygun şekilde sağlanması ve adil bir şekilde değerlendirilmesi amaçlanır. Çocukların adalet süreçlerinde mağduriyetlerinin azaltılması ve çocuk dostu yasal düzenlemelerin oluşturulması önemlidir.

Bilgi Teknolojilerine Erişim ve Güvenli İnternet Kullanımı: Çocukların bilgi teknolojilerine erişiminin artırılması ve internet kullanımında güvenliklerinin sağlanması ön plandadır. Güvenli internet kullanımı konusunda eğitimler ve rehberlik hizmetleri sunulur, dijital güvenlik konularında bilinçlendirme yapılır.

Aile ve Çocuğa Yönelik Koruma ve Destek Hizmetleri: Ailelerin ve çocukların çeşitli sosyal hizmetlerden yararlanabilmesi için destek ve koruma hizmetlerinin sağlanması hedeflenir. Psiko-sosyal destek, aile içi şiddetle mücadele ve çocuk istismarı gibi konularda hizmetler sunulur.

Alternatif Bakım Hizmetleri: Koruma altındaki çocuklar için kaliteli alternatif bakım hizmetlerinin sağlanması önemlidir. Bu kapsamda, bakım evleri, koruyucu aile hizmetleri ve diğer alternatif bakım yöntemleri desteklenir.

Afet, Kriz ve Acil Durumlardan Etkilenen Çocuklara Yönelik Hizmetler: Afet ve kriz durumlarında çocukların ihtiyaçlarına yönelik özel destek ve hizmetlerin sağlanması amaçlanır. Kriz yönetimi, afet sonrası rehabilitasyon ve çocukların acil durumlarda korunmasına yönelik stratejiler geliştirilir.

2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı, çocukların haklarını korumak ve iyileştirmek için kapsamlı bir yol haritası sunar. Çocuk hakları ve katılımından, güvenli internet kullanımına, adalet sistemine ve afet yönetimine kadar birçok önemli alanı kapsar. Bu stratejik plan, Türkiye'nin çocuk hakları konusunda ulusal ve uluslararası standartlara uyum sağlama, çocukların yaşam kalitesini artırma ve sosyal hizmetleri geliştirme amacını taşır.

2012/9 Sayılı Başbakanlık Genelgesiyle Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu oluşturulup, çocukların da katılımıyla gerçekleştirilmiştir (Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çocuk Odaklı Yaklaşım Erişim 21/12/2023). Çocuk Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu, Türkiye'de çocuk haklarının izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla önemli bir adım olarak kabul edilmektedir. Bu kurul, çocukların haklarına ilişkin uygulamaları izlemek ve değerlendirmekle sorumlu olup, çocukların da süreçlere katılımını teşvik eden bir yapıya sahiptir. Bu kurul, çocuk hakları konusundaki standartları ve uygulamaları izleme ve değerlendirme amacıyla önemli bir platform sağlar. Çocuk hakları alanındaki iyileştirmeler ve geliştirmeler, bu tür kurullar aracılığıyla daha etkili bir şekilde gerçekleştirilir.

2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı çerçevesinde Türkiye'nin %26,5'inin çocuklardan oluştuğu bilgisi, çocukların ülkenin geleceği için kritik bir rol oynadığını vurgulamaktadır (Türkiye İstatistik Kurumu, TÜİK, 20 Şubat 2024).

Türkiye'de çocuk politikaları ve sosyal hizmetler, çeşitli yasal düzenlemeler ve belediye uygulamaları çerçevesinde yürütülmektedir. Bu kapsamda, çocukların haklarını koruma ve fırsat eşitsizliğini azaltma amacı güden birçok düzenleme ve uygulama mevcuttur. Belediye kanunları ve çocuk politikaları aşağıdaki gibidir:

5393 Sayılı Belediye Kanunu: Çocuk meclislerini içermektedir. Bu kanun, belediyelerin çocukların seslerini duyurabilecekleri ve çeşitli çocuk politikalarını tartışabilecekleri çocuk meclisleri kurmalarına olanak tanır. Bu meclisler, çocukların toplumsal karar alma süreçlerine dahil olmalarını sağlar.

5216 Büyükşehir Belediye Kanunu: Büyükşehir belediyeleri, bu kanun çerçevesinde çocuklara yönelik çeşitli sosyal hizmet ve projeler geliştirir. Bu, çocukların sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamayı hedefler.

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın Çocuk Politikaları: Gençlik ve Spor Bakanlığı, çocukların eğitim ve spor alanlarında çeşitli destekler sunar. Bu merkezler ve okullar, çocukların fiziksel ve sosyal gelişimlerini desteklemeyi amaçlar.

Türkiye'de çocuk politikaları, çeşitli yasa ve düzenlemelerle desteklenen geniş bir yelpazeyi kapsar. Belediyeler, özellikle büyükşehirler ve Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın desteğiyle, çocukların eğitim, kültür ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunur. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin Kılavuz Gençlik Modeli ve Bilgievleri gibi uygulamalar, çocuklara fırsat eşitsizliğini azaltma ve kaliteli hizmet sunma konusunda önemli rol oynar. Bu tür projeler, çocukların sağlıklı ve dengeli bir gelişim göstermeleri için kritik öneme sahiptir.

Kılavuz Gençlik Modeli'nin yerel ölçekteki uygulamaları ve Bilgievleri'nin sunduğu hizmetler, Türkiye'de sosyal belediyeçilik anlayışının çağdaş bir yansıması olarak dikkat çekmektedir. Bu modelin sanatsal, kültürel ve eğitsel boyutları hem bireysel gelişimi desteklemekte hem de toplumsal faydaya katkı sunmaktadır. Ancak bu uygulamaların tarihsel kökenlerini ve kurumsal arka planlarını anlamak, günümüzdeki yapıları daha derinlemesine değerlendirebilmek açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, bir sonraki bölümde, Türkiye'de tarih boyunca aydınlanma ve toplumsal kalkınma amacıyla oluşturulmuş kurumsal yapıların nasıl işlediği incelenecek ve Kılavuz Gençlik Modeli ile olan tarihsel süreklilikleri ortaya konacaktır.

2. BÖLÜM: AYDINLANMA VE TOPLUMSAL KALKINMA KURUMLARI

Bu bölüm, toplumu kalkındırmak için tarihsel süreçte yapılan çalışmaların temel amaçlarını ve bu çalışmaların toplum üzerindeki etkilerini incelemektedir. Toplumlara daha uygar bir hale getirmeyi hedefleyen bu tür çalışmaların en önemli hedef kitlesi ise genellikle çocuklar ve gençler olmuştur. Bu bağlamda, eğitim, kültür ve sanat gibi alanlarda toplumsal ihtiyaçlara yönelik kurumlar kurulmuş, bu kurumlar üzerinden toplumsal gelişim sağlanmıştır.

Bu araştırma, özellikle Bilgi Evleri gibi kurumlara benzer uygulamaların incelenmesine odaklanılmıştır. Bilgi Evleri, toplumun çeşitli kesimlerine eğitim, kültür ve sanat alanlarında katkı sağlayan yapı olarak önemli bir yer tutmaktadır. Bu kurumlar, belirli bir dönemin aydınlanma hedeflerine uygun olarak, özellikle gençlerin ve çocukların eğitimi ve kültürel gelişimleri için çeşitli faaliyetler düzenlemektedir.

Aşağıda, bu tür kurumların tarihsel bağlamda nasıl işlediği ve topluma sunduğu katkılar detaylı bir şekilde incelenecektir. Bu inceleme ile, dönemin toplumsal kalkınmasına nasıl hizmet ettikleri, ne gibi faydalar sağladıkları ve hangi alanlarda etkin oldukları analiz edilecektir.

2.1. Beytü'l Hikme

Beytü'l Hikme, İslam kültürü ve medeniyetinin en önemli kurumlarından biri olarak dikkat çeker. 830 yılında Bağdat'ta Abbasi halifesi Abdullah Memun tarafından kurulması, bilim ve düşünce tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Hunayn bin İshak'ın hem müdürlük hem de çevirmenlik yapması, bu merkezin başarısını artıran faktörlerden biridir. Beytü'l Hikme, "ilim ve hikmet kurumu" anlamına gelmektedir (Erdem, 2013, s. 63). Orta Çağ İslam dünyasında ilim, araştırma ve çeviri merkezi olarak işlev gören Beytü'l Hikme, bilgiyi yaymak ve şekillendirmek amacıyla çeşitli eserleri Arapça'ya çevirmiştir. Bu çeviriler, sadece bilginin korunmasını değil, aynı zamanda yeni fikirlerin ve bilimsel düşüncenin gelişmesini de teşvik etmiştir. Böylece, Beytü'l Hikme, bilim ve kültür alanında uluslararası bir etkileşim ortamı yaratarak, İslam dünyasının entelektüel zenginliğine büyük katkılarda bulunmuştur (Topçu, Uras, 2023).

Beytü'l-Hikme'nin bu çok yönlü mirasını akademik düzeyde sistematik bir şekilde inceleyen en önemli isimlerden biri, İslam bilim tarihi alanında dünyanın önde gelen

akademisyenlerinden Prof. Dr. Fuat Sezgin'dir (1924–2018). İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olan Sezgin, hocası Hellmut Ritter'in yönlendirmesiyle İslam bilimleri tarihi üzerine çalışmalarına başlamıştır. 1960 yılında Türkiye'deki siyasi gelişmeler nedeniyle akademik hayatını Almanya'da sürdüren Sezgin, Frankfurt Goethe Üniversitesi bünyesinde Arap-İslam Bilimleri Tarihi Enstitüsü'nü kurmuş ve bu enstitüye bağlı bir bilim müzesi oluşturmuştur (Sezgin, 2007). Sezgin'in en önemli eseri, 17 ciltlik Geschichte des Arabischen Schrifttums (Arap-İslam Bilim Tarihi) adlı çalışmasıdır. Bu kapsamlı eser, İslam medeniyetinde bilimsel faaliyetlerde bulunmuş âlimlerin astronomi, matematik, tıp, farmakoloji, kimya ve diğer alanlardaki katkılarını sistematik bir şekilde belgelemektedir (Sezgin, 2007). Sezgin, Beytü'l-Hikme'nin İslam dünyasında bilimsel birikimin oluşumundaki merkezi rolünü vurgulayarak, bu kurumun çeviri faaliyetlerinin ve özgün bilimsel üretimlerinin Avrupa Rönesansı'nın entelektüel altyapısına olan etkisine dikkat çekmiştir (Sezgin, 2007). Ona göre, Beytü'l-Hikme, farklı medeniyetlerden gelen bilginin sentezlendiği ve yeni bilgi üretimine zemin hazırlayan bir merkez olarak, küresel bilim tarihinin dönüm noktalarından birini temsil eder. İslam'ın altın çağı olarak bilinen bu dönemde, Beytü'l Hikme, bilimsel ilerlemenin ve entelektüel etkileşimin merkezi haline gelmiştir.

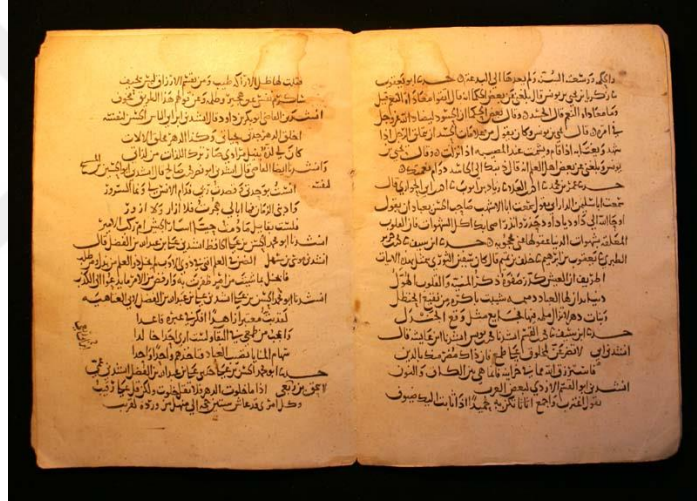
Görsel 2: Abbasi kütüphanesindeki alimler. El-Hariri Makamatı, Yahya ibn Mahmud el-Vasiti İllüstrasyonu, 1237

Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Maqamat_hariri.jpg Erişim Tarihi: 20.12.2023

Beytü'l Hikme, bulunduğu dönemde bilgi aktarımının temel aracı olmuştur. Bunun yanında çeviri tarihinde de önemli bir yere sahiptir. Yunanca, Süryanice, Farsça ve Hintçe gibi kaynak dillerden, matematik, fizik, astronomi, tıp ve felsefe gibi çeşitli alanlarda

çeviriler gerçekleştirilmiştir. Bu çok dilli ve kültürlü yapı, Beytü'l Hikme'nin hem Doğu hem de Batı bilim dünyası arasında bir köprü işlevi görmesini sağlamıştır (Ebinç,2024). Bu kurum, Müeyyed Bin Bermek'in ilk astronomi kitabını, Zekeriyya Kazvini'nin ilk ansiklopediyi ve büyük felsefeci Nasreddin Tusi'nin yetişmesinde önemli bir rol oynamıştır (Üsküdar Belediyesi Bilgievleri, Erişim Tarihi 25/12/2023).

O dönemde Avrupa'da kitaplar genellikle kurutulmuş hayvan derisi üzerine yazılırken, Abbasiler kâğıdı kullanmaya başlamışlardır. Kağıt hem daha hafif hem de daha ucuz olduğu için, yazma süreçlerini hızlandırmış ve kitapların daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlamıştır. Bu durum, bilimsel ve kültürel üretimin artmasına, çevirilerin ve eğitim faaliyetlerinin yaygınlaşmasına zemin hazırlamıştır. Beytü'l Hikme gibi merkezler, bu yeniliği benimseyerek bilgi üretimini ve paylaşımını desteklemiş, böylece İslam medeniyetinin entelektüel gelişimine önemli katkılarda bulunmuştur (Demirci, 2015).

Görsel 3: İlk Bilimsel El yazması -Abbasi Dönemi

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Beyt%C3%BC%27l-Hikme#/media/Dosya:ManuscriptAbbasid.jpg>

Erişim Tarihi: 20.12.2023

Bağdat, tarihi boyunca birçok etnik kökeni bir arada barındıran çok kültürlü bir şehir olmuştur. Zerdüş, Hristiyan, Yahudi ve Müslüman gibi farklı toplulukların bir arada yaşaması, zengin bir kültürel ortamın oluşmasına katkı sağlamıştır. Bu çeşitlilik, Beytü'l Hikme'nin kurulmasında önemli toplumsal etkenlerden biri olmuştur.

Arapların yabancı kültürleri öğrenme arzusu, bilimsel ve felsefi bilgiye olan ihtiyaçtan doğmuştur. Beytü'l Hikme, bu ihtiyacı karşılamak üzere farklı kültürlerin bilgilerini toplamak, çevirmek ve yaymak amacıyla bir araya gelmiş, böylece hem bilimsel

gelişmelere katkıda bulunmuş hem de kültürel etkileşimi teşvik etmiştir. Bu çok yönlü yapısı, sadece bilginin aktarımını değil, aynı zamanda farklı inanç ve düşünce sistemleri arasında bir diyalog ortamı yaratmıştır.

Beytü'l Hikme, birinci mekânsal işlevi olarak geniş bir kütüphane işlevi görmüştür. Bu kütüphane, dönemin en önemli bilgi ve kaynak merkezlerinden biri haline gelmiştir. İkinci işlevi ise kültürel faaliyet merkezi olarak öne çıkmaktadır.

Bu merkezde okuma salonları, derslikler, çeviri, yazma ve harita yapımı gibi çeşitli kültürel üretimler gerçekleştirilmiştir. Böylece, Beytü'l Hikme, sadece bir bilgi depolama alanı değil, aynı zamanda bilimsel araştırmaların ve entelektüel tartışmaların yapıldığı dinamik bir ortam sağlamıştır. Bu faaliyetler, bilginin yayılması ve yeni fikirlerin gelişimi açısından büyük bir katkı sunmuştur (<https://turkmaarifansiklopedisi.org.tr/beytulhikme> Erişim Tarihi 24 /09/2024).

Beytü'l Hikme'ye bu denli önem verilmesinin en önemli sebeplerinden biri, İslam dininin bilime ve öğrenmeye verdiği önemin yansımasıdır. Kur'an-ı Kerim'deki ilk ayetin "Oku!" olması, bilginin ve eğitimin İslam toplumundaki merkezi rolünü vurgular. Bu durum, İslam medeniyetinde bilimsel araştırma ve düşünceye büyük bir değer atfedildiğini gösterir.

Beytü'l Hikme, bu anlayışın somut bir örneği olarak, bilgi üretiminde ve yayımında kritik bir rol üstlenmiştir. Dini işlevinin ötesinde, bilimsel ve entelektüel faaliyetleri teşvik ederek, toplumun kültürel ve bilimsel gelişimine önemli katkılarda bulunmuştur. Bu bağlamda, Beytü'l Hikme sadece bir akademik merkez değil, aynı zamanda dini bir sorumluluğun da ifası anlamına gelmektedir.

Beytü'l-Hikme, Abbâsîler dönemindeki siyasi karışıklıkların etkisiyle, özellikle 1258 yılında Bağdat'ın Moğollar tarafından işgali sırasında büyük zarar görmüş ve büyük ölçüde yok olmuştur. Moğolların Bağdat'ı yağmalaması, bu kültürel mirasın ciddi şekilde tahrip olmasına neden olmuştur. Kütüphanedeki pek çok değerli eser, Dicle Nehri'ne atılmış, bu da hem bilimsel birikimin kaybına hem de İslam medeniyetinin entelektüel mirasına büyük bir darbe indirmiştir (Erdem, 2013).

Görsel 4: Reşîdüddîn Fazlullâh-ı Hemedânî - Hülagu Han Bağdat Kuşatması (1258)

Kaynak: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b8427170s/f369.double> Erişim Tarihi: 23.12.2023

Bu olay, sadece Beytü'l Hikme'nin değil, aynı zamanda dönemin bilimsel ve kültürel mirasının da kaybolmasına yol açmış, bir dönemin entelektüel zenginliğini silmiştir. Beytü'l Hikme'nin yok olması, tarihsel olarak da İslam dünyasında bir dönüşüm sürecinin başlangıcını simgeler.

Günümüzde Beytü'l Hikme'nin işleyişine yakın Irak'ta Bigelik Evi isimli kurum faaliyet göstermektedir. Bakanlar Kurulu Başkanlığına bağlı araştırma ve çalışmalarla ilgilenmektedir. Misyonu, Irak tarihini, Arap ve İslam medeniyetini incelemektir. Ulusal kalkınma planı çerçevesinde yaratıcı ve yenilikçi gençlere önem vermekle birlikte, çeşitli bilimsel alanlarla iş birliği içerisinde. Bigelik Evi çeşitli bölümlerle hizmet vermektedir. Bunlar, tarih, din, felsefe, ekonomi, sosyal bilimler bölümü hukuk çalışmaları, dilbilim ve çeviri çalışmaları, siyasi ve stratejik araştırmalar gibi bölümlerdir. (https://www.baytalhikma.iq/CMS.php?CMS_P=1 Erişim Tarihi 22/10/2024).

Bigelik Evini amaçları;

Irak tarihini incelemeye önem vermek.

Arap-İslam medeniyeti ve Arap-İslam mirasına önem vermek, el yazmaları ve belgeleri incelemek.

Barış kültürüne, dini hoşgörü değerlerine bireyler, toplumlar ve insan medeniyetleri arasında bir arada yaşamaya katkıda bulunacak şekilde kültürler ve dinler arası diyalog yaklaşımını oluşturmak.

Siyasi, ekonomik ve hukuki gelişmeleri izlemek ve takip etmek.

Toplumsal sorun ve olgularla ilgili araştırma ve saha çalışmalarına önem vermek.
İnsan hakları ve temel özgürlükler konusunda araştırma ve çalışmalara önem vermek,
demokrasi ve sivil toplum değerlerini pekiştirmek.
Üst yönetim, şirketler ve toplumdaki karar alma merkezlerine hizmet eden stratejik
vizyonlar sağlamak (https://www.baytalhikma.iq/CMS.php?CMS_P=2 Erişim Tarihi
22/10/2024).

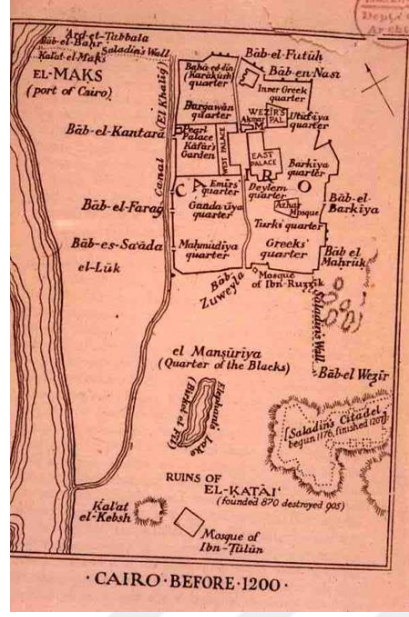
Görsel 5: Görsel 5: Irak, Bilgelik Evi

Kaynak: https://www.baytalhikma.iq/CMS.php?CMS_P=29 Erişim Tarihi: 22.10.2024

Abbâsîler döneminde bilginin ve düşüncenin merkezi olan Beytü'l-Hikme, dönemin en parlak entelektüel kurumlarından biri olmuştur. Her ne kadar Beytü'l-Hikme daha çok felsefe, matematik, tıp gibi bilimsel alanlarda çeviri ve araştırmaya odaklanmış olsada, bu kurumun bilgiye erişimi yaygınlaştırma misyonu, günümüz Bilgievleri'nin gençlere yönelik eğitim ve kültür hizmeti sunma işleviyle benzerlik göstermektedir. Beytü'l-Hikme, daha çok bir araştırma ve çeviri merkezi iken, Bilgievleri'nin gençlerin sosyal ve kişisel gelişimine yönelik daha geniş bir yelpazede hizmet sunması bu iki kurum arasındaki temel farkı oluşturmaktadır.

2.2. Daru'l Hikme

Daru'l-Hikme, 1004 yılında Fatımiler tarafından Kahire'de kurulan önemli bir kütüphane ve kültür merkezidir. Şii inancını yayma ve Sünnilikle mücadele etme amacı güden bu kurum, el-Hâkim döneminde 395-1005 yılları arasında faaliyet göstermiştir. Fatımilerin inanç sistemleri çerçevesinde şekillenen Daru'l-Hikme, özellikle öğretim faaliyetlerine odaklanmış ve Halife'nin sarayı yakınında yer almıştır. Bu merkez, bilim ve kültürün gelişimine katkıda bulunarak dönemin entelektüel hayatında önemli bir rol oynamıştır (Kılıç, 2008).

Görsel 6: Fâtımî Kahire Şehri Haritası

Kaynak: http://web.mit.edu/4.611/www/6-Cairo%20before%201200.jpg_large.jpg Erişim Tarihi:

22.10.2024

Fatımiler, Daru'l-Hikme'de geniş bir yelpazede kitap toplama çabalarıyla dikkat çekmişlerdir. Kütüphane, bilim insanları için önemli bir merkez haline gelmiş ve birçok alanda, özellikle Kur'an, hadis, fıkıh, dil, edebiyat, tıp, astronomi, matematik, mantık ve felsefe gibi konularda değerli eserler barındırmıştır. Bu zengin koleksiyon, dönemin entelektüel yaşamına büyük katkı sağlamış ve farklı düşünce okullarının gelişimine zemin hazırlamıştır. Daru'l-Hikme, bilgi ve ilimle ilgili tartışmaların merkezi olarak, bilimsel düşüncenin yayılmasında önemli bir rol oynamıştır (Maksidi,2018).

El-Hâkim, bilginin en büyük destekçilerinden biri olarak tanınmıştır. Öğrenmek isteyen herkese ücretsiz kâğıt, mürekkep ve kalem sağlaması, onun eğitime verdiği önemi göstermektedir. Başlangıçta Daru'l-Hikme, çeşitli bilim alanlarında hizmet veren bir ilim merkezi olarak faaliyet gösterirken, kısa süre içinde El-Hâkim'in kontrolüne geçerek devletin resmi politikaları doğrultusunda çalışmaya başlamıştır. Bu süreçte, kurum İsmaili öğretinin araştırılması ve yayılması için bir merkez haline gelmiştir (Kaya,1993) Zamanla Daru'l-Hikme, sadece bilimsel faaliyetlerin değil, aynı zamanda devletin siyasi hedeflerinin gerçekleştirilmesinde de rol oynamaya başlamıştır. Bu durum, kütüphanenin ve kültürel merkezlerin, siyasi iktidarlara nasıl etkileşimde bulunabileceğini gösteren

önemli bir örnektir. El-Hâkim'in vizyonu, bu kurumu, sadece bir bilgi deposu değil, aynı zamanda ideolojik bir araç haline getirmiştir.

El-Mustansır döneminde yaşanan karışıklıklar, Daru'l-Hikme'nin büyük zarar görmesine neden olmuştur. Mali zorluklar nedeniyle, kütüphanenin değerli kitapları borçların ödenmesi amacıyla saraydan alınmış ve bu durum, Daru'l-Hikme'nin işlevselliğini zamanla kaybetmesine yol açmıştır. Bu süreç, bilimsel ve kültürel faaliyetlerin gerilemesine, kütüphanenin de önemli bir bilgi merkezi olma özelliğini yitirmesine sebep olmuştur. Fatımilerin siyasi ve ekonomik istikrarsızlıkları, kültürel miraslarının korunmasını zorlaştırmış ve Daru'l-Hikme'nin rolünü azaltmıştır (Kılıç, 2008).

Darü'l-Hikme ile Bilgievleri farklı tarihsel dönemlere ve işlevlere sahip olmakla birlikte, her ikisi de bilgiyi yayma ve bireyi geliştirme amacı taşır. Darü'l-Hikme bilim insanlarının üretim yaptığı bir yapı iken, Bilgievleri halkın özellikle de çocukların ve gençlerin erişebildiği demokratik bir eğitim ortamı sunar. Dolayısıyla Bilgievleri, Darü'l-Hikme'nin bilgiyi toplumla buluşturma misyonunu günümüz sosyal belediyeciliği çerçevesinde yaşatmaktadır.

2.3. İslahhaneler

İslahhaneler, ilk olarak II. Mahmud döneminde gündeme gelmiştir. 18. yüzyılın sonlarına doğru, II. Mahmud, özellikle halkın eğitilmesi ve toplumsal düzene aykırı davranan bireylerin ıslah edilmesi için çeşitli reformlara imza atmıştır. Bu dönemde, suçluların sadece cezalandırılmasının ötesine geçilerek, onlara bir topluma kazandırılma süreci sunulmuştur (Kesgin, 2016).

Osmanlı İmparatorluğu'nda ıslahhaneler, özellikle 19. yüzyılda kurumsallaşmaya başlamış ve toplumun sosyal yapısındaki çeşitli sorunların çözülmesine yönelik bir çözüm aracı olarak ortaya çıkmıştır. İslah kelimesinin anlamı, iyileştirmeyken hane kelimesi ise ev anlamına gelmektedir (Türk Dil Kurumu (TDK), “Aranan: İslah ve Hane Kelimeleri” Erişim Tarihi 09/04/2025).

İslahhaneler ilk Niş'te Tuna Valisi Mithat Paşa tarafından açılmıştır. Ardından, Anadolu'da ve Rumeli'de Rusçuk, Sofya, Bosna, Yanya, Edirne, Girit, Selanik, İstanbul, Sivas, Konya, Adana, Kastamonu, Kudüs, Şam, Halep ve Beyrut gibi birçok yere yayılmıştır (Karatay, 2007; Koç,2007). 13 yaşından büyük olmayan, Müslüman ve gayri müslim çocuklar ıslahhanelere kabul edilmiştir.

Islahhaneler, bireyi merkezine alan bu modelle, erken dönem rehabilitasyon temelli eğitimin en somut örneğidir. Çocuk yaşta suça itilmiş ya da yoksulluk nedeniyle eğitim hakkından mahrum kalmış bireylere bir gelecek kurma imkânı sunmuştur. Ayrıca, bu kurumların hem Müslüman hem de gayrimüslim çocuklara açık olması, Osmanlı'nın çok kültürlü ve kapsayıcı yapısının eğitime nasıl yansıdığını da göstermektedir.

Bu kurumlar, suçluların, yoksulların ve eğitim eksikliği olan bireylerin topluma kazandırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmuş, bireylerin hem eğitim almasını hem de sosyal yaşantıya uyum sağlamalarını amaçlamıştır. Islahhanelerin temel işlevi, suçluların ve toplumsal olarak dışlanmış kişilerin rehabilite edilmesi ve onları toplum için faydalı bireyler haline getirmektir.

Islahhaneler, Osmanlı İmparatorluğu'nun sadece bir ceza toplumu olmadığını, aynı zamanda toplumu dönüştürme iradesine sahip bir sosyal sistem geliştirmeye çalıştığını açıkça gösterir. II. Mahmud döneminde başlayan reformlarla birlikte, devlet anlayışı suçluları yalnızca cezalandırmakla kalmamış, onları eğitip faydalı bireyler haline getirme hedefiyle hareket etmiştir. Bu anlayış, klasik cezalandırıcı sistemlerin ötesine geçen ve bugünkü sosyal hizmet politikalarının öncüsü sayılabilecek bir yaklaşımdır.

Günümüzde sıklıkla dile getirilen eğitimle toplumsal entegrasyon ve fırsat eşitliği gibi kavramların temelleri, bu kurumların işleyişinde gözlemlenebilir. Bu açıdan bakıldığında, ıslahhaneler yalnızca birer tarihî kurum değil, aynı zamanda sosyal adaletin ve eğitimin dönüştürücü gücünün tarihsel tanıklarındır.

Islahhaneler ve Bilgievleri, her iki kurumun da sosyal bir misyon taşıması ve toplumun genç kesimlerine yönelik hizmet sunması açısından benzerlik göstermektedir. Her iki model de örgün eğitimin dışında kalan veya ek desteğe ihtiyaç duyan çocuk ve gençlerin gelişimine katkı sağlamayı hedefleyerek, onları potansiyel risklerden koruma ve topluma faydalı bireyler olarak entegre etme işlevini üstlenmektedir. Bununla birlikte, Islahhaneler ve Bilgievleri arasında önemli farklılıklar da bulunmaktadır. Islahhaneler daha çok dezavantajlı ve kimsesiz çocukların barınma ve mesleki eğitim ihtiyaçlarını karşılayan, rehabilitasyona odaklanan bir modelken, Bilgievleri daha geniş bir sosyo-ekonomik yelpazedeki gençlerin kişisel, sosyal ve akademik gelişimlerini desteklemeyi amaçlayan bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda, Islahhaneler'in temel amacı çocuklara bir zanaat öğretip onları hayata hazırlamak iken, Bilgievleri'nin misyonu gençlerin okul derslerine takviye almalarını, kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılmalarını sağlamaktır.

Dolayısıyla, Bilgievleri, Islahhaneler'in "ıslah" ve "meslek edindirme" misyonunun aksine, gençlerin boş zamanlarını verimli değerlendirmelerini hedefleyen çağdaş bir sosyal hizmet modeli olarak ortaya çıkmaktadır.

2.4. Halkevleri

Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte, Türkiye'de köklü bir toplumsal dönüşüm süreci başlamıştır. Bu dönemde, halkın eğitimi ve kültürel kalkınması ön planda tutulmuş ve Halkevleri, bu kalkınma sürecinde kritik bir rol oynamıştır. Cumhuriyet dönemi halk kültürü ve sosyal kalkınma amaçları gütmüştür, ancak ideolojik ve tarihsel olarak temelleri daha önceki döneme, özellikle Türk Ocakları'na kadar uzanmaktadır. Türk Ocakları, 1912 yılında, Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde, Türk milletinin kültürel, sosyal ve siyasi kalkınması için kurulmuş bir dernektir. Bu dernek, milliyetçilik akımlarının güçlendiği bir dönemde, Türk kimliği ve kültürünü savunmayı amaçlamıştır (Özdemir, Aktaş, 2011).

Cumhuriyet'in ilanından sonra, 1930'ların başında, Türk Ocakları'nın faaliyetleri, yeni rejimin modernleşme ve halkı eğitme politikalarıyla uyumlu hale getirilmiştir. Halkevleri bu sürecin bir parçası olarak kurulmuştur. Halkevleri, Türk Ocakları'nın ideallerini daha geniş kitlelere yaymak amacıyla halkı eğitmek, kültürel etkinlikler düzenlemek ve toplumsal gelişimi desteklemeyi amaçlamıştır.

Halkevleri, sadece kültürel değil, aynı zamanda sosyal ve eğitimsel bir rol üstlenmiştir. Bu kurumlar, köylerden şehirlere kadar geniş bir alanda halkı bilinçlendirmek, dil ve edebiyatı yaymak, sanat ve kültürle halkın gelişimini sağlamak için pek çok faaliyet düzenlemiştir. Halkevleri, aynı zamanda dönemin "halkçılık" ilkesine dayalı olarak, toplumun tüm kesimlerine ulaşmayı hedeflemiştir.

Halkevleri'nin kuruluşu, Türk Ocakları'nın düşünsel mirasına dayanmakta olup, bu mirası Cumhuriyet'in modernleşme vizyonu doğrultusunda daha geniş halk kesimlerine yaymayı amaçlamıştır.

İstanbul'daki Türk Ocağı tarafından 10 Ekim 1931'de düzenlenen kongrede, Türk Ocakları'nın Halkevleri olarak yeniden yapılandırılması fikri ortaya atılmıştır. Bu öneri, Türk Ocakları'nın daha geniş bir kitleye hitap etmesi ve halkın eğitimi ile kültürel gelişimini desteklemesi amacıyla gündeme gelmiştir (Göndürü, 2024).

Bu öneri, dönemin siyasi ve kültürel atmosferinde önemli bir değişimi simgelemektedir. Halkevlerinin kurulması, Cumhuriyet'in halkçılık ve milliyetçilik ideolojilerine dayalı olarak toplumun her kesimine ulaşma hedefiyle uyumlanmıştır. Ayrıca bu yapı, halkı eğitmeye yönelik bir araç olarak, okuma yazma oranlarını artırmak, kültürel etkinlikleri yaymak ve toplumsal kalkınmayı desteklemek amacı gütmüşlerdir.

Görsel 7: Halkevi

Kaynak: Wikilala (Osmanlı Dijital Kütüphanesi) Aranan: Halkevleri Erişim Tarihi 14.11.2024

İlk Halkevleri, 19 Şubat 1932'de 14 merkezde açıldı. 1932 yılında ilk açılan halkevleri; Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Eskişehir, Konya, Samsun, Adana, Diyarbakır, Gaziantep, Kayseri, Malatya, Edirne ve Trabzon'dur. Türkiye'nin farklı bölgelerinde yer alan bu şehirlerin her biri, eğitim ve kültür alanlarında çeşitli faaliyetler yürütmeye başlamışlardır. O dönemde Halkevleri'nin ana hedeflerinden biri, halkı modernleşmeye ve Cumhuriyet'in değerlerine uygun şekilde eğitmektir. Bu amaçla Halkevleri, eğitim, sanat, edebiyat ve sosyal etkinlikler gibi pek çok alanda faaliyetler düzenlenmiştir.

Halkevleri, aynı zamanda Türk kültürünü yaymak ve köylerden şehirlere kadar halkı bilinçlendirmek için de önemli bir platform haline gelmiştir. Açıldıkları ilk yıllarda, Türk halkının kültürel ve sosyal gelişimine büyük katkı sağlamışlardır. Halkevleri, 1950'lere kadar çok etkili bir şekilde faaliyet göstermiştir, ancak dönemin politik değişiklikleri ile bu faaliyetler zaman içinde azalmak zorunda kalmıştır.

Halkevlerinin en belirgin faaliyet alanlarından biri, halkın eğitilmesiydi. Cumhuriyet'in ilk yıllarında, okuma-yazma oranı oldukça düşüktü, bu yüzden Halkevleri, özellikle kırsal

alanlarda yaşayan halkın okuryazarlığını artırmaya yönelik çalışmalara büyük önem vermiştir. Bu bağlamda, Halkevleri birçok eğitim programı düzenlemiş, halkı okuma-yazma, matematik ve temel bilimler gibi konularda eğitmiştir. Ayrıca, Halkevleri'nin sunduğu eğitimde, halkı Cumhuriyet'in sosyal, kültürel ve ekonomik reformları hakkında bilgilendirme de önemli bir yer tutmuştur (Çeçen, 1990).

Kültürel faaliyetler de Halkevleri'nin bir diğer önemli alanını oluşturmaktadır. Halkevleri, tiyatro oyunları, konserler, sergiler ve halk eğitim seminerleri gibi etkinliklerle, halkın kültürel hayatını zenginleştirmeyi hedeflemiştir. Özellikle tiyatro oyunları, halkın eğlenceli bir biçimde eğitilmesini sağlarken, aynı zamanda geleneksel halk kültüründen modern tiyatroya geçişi teşvik etmiştir. Bunun yanı sıra, Halkevleri'nde Türk müziği, halk dansları, edebiyat ve güzel sanatlar gibi alanlarda da etkinlikler düzenlenmiştir.

Halkevleri, Türk Ocakları'nın kültürel mirasını Cumhuriyet dönemine taşımakla kalmamıştır, aynı zamanda halkın eğitimini ve kültürel bilincini artırarak modern Türkiye'nin temel taşlarını oluşturan sosyal değişim sürecinde önemli bir rol oynamıştır. Halkevlerinin açılabilmesi için belirli prosedürler bulunmaktadır. Şartlar aşağıdaki gibidir,

Fırka (Parti) Genel Yönetim Kurulu Kararı: Halkevi açma talebi, Fırka (Cumhuriyet Halk Partisi) Genel Yönetim Kurulu'nun onayına sunulmak zorundadır. Cumhuriyet dönemi Türkiye'sinde, Halkevleri'nin faaliyetleri tamamen parti çizgisine uygun şekilde düzenlenmiştir. Bu nedenle Halkevlerinin açılabilmesi için, partinin merkezi yönetimi tarafından verilen bir onaya ihtiyaç duymaktadır. Bu sistem, dönemin tek parti rejiminin bir yansıtmaktadır.

İl Yönetim Kurulu Başvurusu: Halkevi açılma talebi, yerel yönetim kurullarına (il yönetim kurulu) iletilmektedir. İl yönetim kurulu, yerel halkın ihtiyaçları ve koşulları doğrultusunda hangi bölgelerde Halkevi açılmasının faydalı olacağını değerlendirecek ve bu talebi Fırka merkezine iletecektir. Bu da merkezi yönetimle yerel yönetim arasındaki koordinasyonu sağlayan bir mekanizma olarak işlemektedir.

Halkın İhtiyaçları ve Koşullar: Halkevinin açılacağı yerlerin seçimi, halkın kültürel ve eğitimsel ihtiyaçlarına dayanmaktadır. Bunun yanı sıra, Halkevinin açılacağı yerin yerel yönetiminin, halka hizmet verebilme kapasitesinin olup olmadığı da dikkate alınmaktadır.

Örneğin, köyler veya kasabalar için Halkevleri, özellikle okuma-yazma seferberliği ve kültürel etkinlikler açısından önemli merkezler haline gelmiştir.

Halkevlerinin Amaçları ve Faaliyetleri: Halkevleri, eğitim, kültür, sanat ve sağlık alanlarında çeşitli faaliyetler düzenlenmektedir. Bu faaliyetlerin, yerel halkın sosyal ve kültürel düzeyini yükseltmeyi amaçlayan bir yaklaşım doğrultusunda planlanması gerekmektedir. Halkevleri, aynı zamanda yerel halkın Cumhuriyetin temel ilkeleriyle tanışmasını sağlamak için önemli bir araçtır.

Fırka Merkezine İletilen Talep: İl yönetim kurulu, Halkevi açma talebini belirli bir prosedürle Fırka Merkezine iletmektedir. Bu süreçte, hangi yerin Halkevi açmaya uygun olduğu, yerel halkın eğitsel ve kültürel ihtiyaçları göz önünde bulundurmaktadır. Fırka Merkezinin onayı sonrası, Halkevi resmen açılmak için hazırlıklara başlanmaktadır (Çeçen, 1990).

Halkevleri, çok partili sürece geçilmesiyle birlikte 1951 yılında siyasi nedenlerden dolayı kapatılmıştır. 1951'deki kapanışının ardından, 1960'lı yıllarda yeniden açılmaya başlanmıştır. 1960'ta gerçekleşen askeri darbe, Türkiye'de toplumsal ve siyasi yapıda büyük değişimlere yol açmıştır. Bu dönemde, sosyalist hareketlerin ve sol görüşlü aydınların daha görünür hale gelmesi, halkın kültürel ihtiyaçlarının daha çeşitlenmesi, Halkevleri'nin yeniden gündeme gelmesine neden olmuştur.

İkinci kez kurulan Halkevleri, ilk açıldıkları dönemdeki gibi Cumhuriyet Halk Partisi'nin denetiminde değil, daha çok bağımsız kültürel ve sosyal dernekler olarak faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu dönemde Halkevleri'nin hedefleri, eğitim ve kültürel gelişim sağlamak olmuştur. Ancak, ilk kurulumda olduğu gibi ideolojik bir hedef doğrultusunda hareket etmektense, toplumsal katılımı teşvik eden, kültürel çeşitliliği kabul eden bir anlayış benimsenmiştir (Canlı, 2001).

1960'lı yıllarda, Halkevleri daha çok sanat, edebiyat, kültür, tiyatro ve müzik gibi alanlarda faaliyet göstermeye odaklanmış ve sosyal haklar gibi toplumsal konularda da etkinlikler düzenlemiştir. Bu dönemde, işçi hakları, kadın hakları ve demokratikleşme gibi konularda farkındalık yaratmaya yönelik faaliyetler de yapılmıştır. 12 Eylül 1980 yılında gerçekleşen darbe ile halkevleri faaliyetlerini sonlandırmıştır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin Bilgievleri modeli ile Halkevleri arasında bazı benzerlikler ve farklılıklar bulunmaktadır. Her iki kurum da toplumsal kalkınmayı, kültürel gelişimi ve eğitime erişimi kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Ancak, Halkevleri

daha çok ideolojik bir misyonla, cumhuriyetin değerlerini topluma yayma amacı güderken, Bilgievleri'nin odağında gençlerin okul dışı zamanlarını verimli geçirmesi, kişisel gelişimlerini desteklemesi ve sosyal becerilerini geliştirmesi yer almaktadır. Halkevleri'nin yetişkinlere yönelik faaliyetleri de varken, Bilgievleri'nin hizmetleri özellikle 7-14 yaş aralığındaki çocukları kapsamaktadır. Bu açıdan, Bilgievleri, Halkevleri'nin modern bir sosyal hizmet modeline dönüşmüş hali olarak değerlendirilebilir.

2.5. Köy Enstitüleri

Eğitimin köylere yaygınlaşması fikri, II. Meşrutiyet döneminde, özellikle II. Abdülhamit'in politikaları çerçevesinde ortaya çıkmıştır. Bu dönemde köylü politikalarının geliştirilmesi ve köylerde eğitim imkânlarının artırılması üzerinde durulmuştur. Ancak, Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte Köy Enstitüleri fikri hız kazanmış ve bu alanda somut adımlar atılmaya başlanmıştır (Kılıç, 2023).

Uzun yıllar süren savaşların ardından, Türkiye'de kırsal nüfus yüksek, eğitim seviyesi ise düşük seviyelerdeydi. Ülkenin kalkınması için köy bölgelerinde eğitim çalışmalarının başlatılması gerektiği fikri benimsenmiştir. Bu doğrultuda, İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç, köy incelemeleri yaparak mevcut durumu tespit edip, 1935 yılında Köy Enstitüleri için hazırlıklara başlamıştır. 3803 sayılı Köy Enstitüleri Yasası 17 Nisan 1940'ta yürürlüğe girerek enstitüler resmi olarak faaliyete başlamıştır. Bu süreç, köylerde eğitimin yaygınlaştırılması ve nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi açısından büyük bir adım olmuştur (Koç, 2012).

Görsel 8: Köy Enstitüsü Müzik Dersi Kılavuzu

Kaynak: <https://0b10573c77bea6b64506ae25ca23bfc9a0c46482.vetisonline.com/milli-egitim-bakanligi-yayinlari-262331/sayfa/24> Erişim Tarihi: 17.12.2023

1940-1943 yılları arasında Köy Enstitüleri'nin kuruluş aşamasında, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin etkili bir şekilde yürütülmesi için belirli hususlar dikkate alınmıştır. Bu hususlar şunlardır:

1. Yerel İhtiyaçların Belirlenmesi: Köylerin ihtiyaçlarına uygun müfredat geliştirilmesi ve yerel kaynaklar ile kültürel değerlerin ön planda tutulması.
2. Uygulamalı Eğitim: Öğrencilerin teorik bilgilerin yanı sıra pratik deneyim kazanmalarını sağlamak amacıyla tarım, hayvancılık ve zanaat gibi alanlarda uygulamalı eğitim verilmesi.
3. Toplumla Entegrasyon: Enstitülerin köy halkıyla iş birliği içinde çalışması, toplumsal sorunlara çözüm üretmesi ve köylerde sosyal gelişimi desteklemesi.
4. Kendi Kendine Yeterlilik: Enstitülerin, kendi kendine yeterli hale gelmeleri için tarımsal üretim ve diğer ekonomik faaliyetlerle desteklenmesi.
5. Demokratik Eğitim Anlayışı: Eğitimde demokratik bir yaklaşım benimsenmesi, öğrencilerin düşünce özgürlüğü ve yaratıcılığını teşvik eden bir ortam sağlanması.

Bu hususlar, Köy Enstitüleri'nin amacına ulaşmasını ve köylerde kalıcı bir eğitim reformu gerçekleştirmesini hedeflemiştir (Yiğit 2002). Köy Enstitülerin yerleri ve kuruluş tarihleri şu şekildedir: Kızılçullu (İzmir)- 1940, Çiftlikköy (Bursa)- 1940, Kızılcaören (Ankara)- 1940, Kaman (Kırşehir)- 1940, İvriz (Konya)- 1940, Sorkun (Afyonkarahisar)- 1941, Gönen (Balıkesir)- 1941, Eğridere (Elazığ)- 1941, Hınıs (Erzurum)- 1941, Uşak- 1942 (Sakallıoğlu, 2018).

1950'li yılların ortalarına gelindiğinde bu enstitülerin kapanışıyla ilgili tartışmalar gündeme gelmiştir. Kapanış sürecinin birkaç temel nedeni vardır:

1. Siyasi Değişiklikler: 1950'de iktidara gelen Demokrat Parti, Köy Enstitüleri'ni dönemin ideolojik ve siyasi yapısıyla uyumsuz bulmuştur. Parti, eğitim politikalarında daha merkezîyetçi bir yaklaşımı benimsemiştir. Bu durum, enstitülerin kapatılmasına giden süreci hızlandırmıştır.
2. Eleştiriler ve Olumsuz Algılar: Köy Enstitüleri, bazı kesimler tarafından “sosyalist” bir eğitim modeli olarak eleştirilmiştir. Bu eleştiriler, özellikle muhafazakâr çevrelerden geldi ve enstitülerin faaliyetleri üzerinde olumsuz bir algı oluşturmuştur.
3. Müfredat Sorunları: Enstitülerin müfredatlarının yerel ihtiyaçlara cevap vermekte yetersiz kaldığı ve daha genel bir eğitim sistemine entegre edilmesi gerektiği yönünde

görüşler ortaya atılmıştır. Bu durum, Köy Enstitüleri'nin eğitim hedeflerine ulaşamadığı algısını güçlendirmiştir.

4. Kapatma Kararı: 1954'te Köy Enstitüleri'nin kapanması resmi olarak ilan edilmiştir. Enstitüler, öğretmen okulu olarak dönüştürüldü ve tarımsal uygulamalara yönelik eğitim faaliyetleri azalmıştır.

Köy Enstitüleri'nin kapanışı, Türkiye'nin eğitim tarihinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu enstitüler, kısa sürede önemli başarılar elde etmesine rağmen, ideolojik ve siyasi nedenlerle kapatılmıştır (Tonguç, 1970). Kapanışı, kırsal eğitim politikalarının dönüşümünü ve bu alandaki sorunların derinleşmesini beraberinde getirmiştir. Köy Enstitüleri'nin mirası, bugün bile eğitim alanında tartışmalara ve yeniden değerlendirmelere konu olmaktadır.

Köy Enstitüleri ile Bilgievleri karşılaştırıldığında, her iki kurumun da eğitimi merkez alan ve bireyi topluma kazandırmayı amaçlayan yapılar olduğu görülmektedir. Köy Enstitüleri, kırsalda öğretmen yetiştirme amacı taşıırken, Bilgievleri, şehir merkezlerinde ve ilçelerde yaşayan çocuklara sanat, spor ve akademik destek sunan birimlerdir. Köy Enstitüleri üretim temelli bir öğrenme anlayışını benimserken, Bilgievleri öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre atölye çalışmalarına katılımını öncelemektedir. Dolayısıyla her iki yapı da dönemin ihtiyaçları doğrultusunda yenilikçi eğitim modellerini temsil etmektedir.

2.6. Halk Eğitim Merkezi

Halk Eğitim Merkezleri, Türkiye'de özellikle halkın eğitim seviyesini yükseltmek, iş gücü piyasasında yetkinlikleri artırmak ve sosyal gelişimi desteklemek amacıyla kurulmuştur. İlk temelleri 1951 yılında atılan Halk Eğitim Merkezleri, Demokrat Parti dönemiyle birlikte Halkevlerinin Halk Eğitim Merkezlerine dönüştürülmesiyle daha kurumsal bir yapıya kavuşmuştur. 1956 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Halk Eğitim Umum Müdürlüğü kurulmuş, bu müdürlük 1960'lı yıllarda adını Halk Eğitim Genel Müdürlüğü olarak değiştirmiştir. 1 Haziran 1963 tarihinde ise, Halk Eğitim Merkezleri'ne ilişkin bir yönetmelik yayımlanmış ve bu yönetmelikte Halk Eğitim Merkezleri ile ilgili iki ana madde belirlenmiştir (Arabacı, Çağlar, 2023).

1- Vatandaşlara Atatürk devrimlerinin anlamını kavratmak, Cumhuriyetin esaslarını ve demokratik yaşamı benimsetmek, bu ilkeleri ülke genelinde kökleştirmektir. Demokratik

yaşantının temelini oluşturan hür disiplin, karşılıklı sevgi, saygı ve hoşgörü duygularını geliştirmektedir.

2-Vatandaşlara bilgi ve beceri kazandırmak, bireylerin bilgi ve becerilerini, davranışlarını ve değer yargılarını geliştirerek toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik gelişimine katkı sağlamak ve bu süreçte eğitsel yollarla rehberlik yapmaktır (Resmi Gazete, 1963, s. 11). Belirtilen amaçlarla okuma-yazma kurslarının açılması, kadınların sosyal hayata katılması, genel ve mesleki kurslarının açılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

1964 yılında Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'na bağlanan Halk Eğitim Merkezleri, 1967 yılında tekrar Millî Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı, 1977 yılında Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü adı altında Halk Eğitim Genel Müdürlüğünü yeniden yapılandırmış, 1983 yılında ise bu müdürlük Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü olarak adlandırılmıştır (Geray, 2002).

14.09.2011 tarihinde, 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Milli Eğitim Bakanlığı örgütü yeniden yapılandırılmıştır. Bu yapılandırma kapsamında, yetişkin eğitimi ile ilgili birimler bir araya getirilerek Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu düzenleme, yaşam boyu öğrenme anlayışını yaygınlaştırmayı ve halk eğitim faaliyetlerini daha etkin bir şekilde yürütmeyi amaçlamıştır (Kıran, Savcı 2020).

Görsel 9: 19 Şubat 1941 İzmit Halk Eğitim Merkezi

Kaynak: https://izmithem.meb.k12.tr/icerikler/tarihce_307998.html Erişim Tarihi: 05.12.2024

Bu müdürlük, il ve ilçe teşkilatları aracılığıyla halk eğitim faaliyetlerini yürütmeye devam etmiştir. 2011 yılından itibaren ise Halk Eğitim Merkezleri'nin çalışmaları, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü çatısı altında devam etmektedir. Bu süreç, halk eğitiminin daha sistemli bir şekilde yapılandırılmasını ve hayat boyu öğrenme anlayışının yaygınlaştırılmasını hedeflemiştir.

Halk Eğitim Merkezlerinde, her yaş grubu ve eğitim düzeyine uygun kurslar açılabilmektedir. Bu kurslar, çocuklardan yetişkinlere, öğrencilere, çalışanlara, emeklilere ve ev hanımlarına kadar geniş bir yelpazeye hitap eder. Kurslar, kişisel gelişimden mesleki eğitime, sanat ve kültürden teknoloji eğitimine kadar birçok farklı alanda sunulmaktadır. Böylece, bireylerin ihtiyaçlarına göre eğitim fırsatları sağlanarak, toplumun genel eğitim seviyesinin yükseltilmesi hedeflenir.

Günümüzde Türkiye’deki Halk Eğitim Merkezlerinde toplam 80.399.994 öğrenci eğitim görmektedir. Bu merkezler, ülke genelinde 4.057.735 farklı kurs sunmaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, Erişim Tarihi 05/12/2024).

2024 itibarıyla en çok açılan kurslar ise şu alanlarda yoğunlaşmaktadır. El sanatları teknoloji, spor, kişisel gelişim ve eğitim, müzik ve gösteri sanatları, giyim üretim teknolojisi, sağlık, okuma-yazma, çocuk gelişimi ve eğitimi, dini eğitim ve yabancı diller kursları verilmektedir.

Bu kurslar, Halk Eğitim Merkezlerinin geniş bir eğitim yelpazesi sunduğunu ve toplumun farklı ihtiyaçlarına hitap ettiğini göstermektedir. Bu kurslarla eğitimde fırsat eşitliğini sağlarken, toplumdaki her bir bireyin kişisel gelişimini desteklemektedir.

Görsel 10: İzmit Halk Eğitim Merkezi

Kaynak: https://izmithem.meb.k12.tr/icerikler/tarihce_307998.html Erişim Tarihi: 05.12.2024

Halk Eğitim Merkezleri, Türkiye’de yaygın eğitim hizmeti sunan ve her yaş grubuna açık olan kurumlardır. Mesleki kurslar, sanat atölyeleri ve okuma yazma eğitimleri gibi faaliyetlerle bireylerin yaşam boyu öğrenme süreçlerine katkı sağlarlar. Bilgievleri ise daha çok ilköğretim çağındaki çocuklara yönelik yapılandırılmış eğitim ve etkinlik programları sunmaktadır. Halk Eğitim Merkezleri bireysel yeterlilikleri artırmayı hedeflerken, Bilgievleri çocukların sosyal gelişimini, değer eğitimi ve toplumsal aidiyet

duygusunu güçlendirmeyi amaçlar. Her iki kurum da kamu hizmeti sunmakla birlikte hedef kitle ve pedagojik yapı açısından ayrışmaktadır.

Özellikle Kurumlar	Beytül Hikme	Darü'l Hikme	Islahhaneler	Halkevleri	Köy Enstitüleri	Halk Eğitim Merkezleri
Kuruluş Dönemi	8. yüzyıl (Abbâsîler)	11-12. yüzyıl (Selçuklular)	1868 (Osmanlı)	1932 (Cumhuriyet Dönemi)	1940 (Cumhuriyet Dönemi)	1950'lerden günümüze
Kurucular	Abbâsî Halifesi Harun Reşid ve Me'mun	Büyük Selçuklu hükümdarları	Osmanlı Devleti	Cumhuriyet Halk Partisi	Hasan Âli Yücel, İsmail Hakkı Tonguç	Milli Eğitim Bakanlığı
Amaç	Bilimsel çeviri, bilgi birikiminin artırma	Bilgi üretme ve öğretme	Kimsesiz çocuklara meslek öğretme	Halkı aydınlatma, kültür ve sanatla buluşturma	Köylüyü eğitmek, üretimle birleştirilmiş eğitim modeli	Yetişkin eğitimi, hayat boyu öğrenme
Hedef Kitle	Bilim insanları, alimler	Öğrenciler, alimler	Suçla sürüklenen ya da yoksul çocuklar	Geniş halk kitlesi	Köy çocukları,	Her yaştan vatandaş
Eğitim İçeriği	Felsefe, tıp, matematik, astronomi çevirileri	Din, bilim, ahlak, matematik	Zanaat, terzilik, marangozluk, ayakkabıcılık	Dil, tarih, tiyatro, edebiyat, müzik, spor	Tarım, ziraat, öğretmenlik, el sanatları, temel dersler	Meslek kursları, okuma yazma, sosyal etkinlikler
İdeolojik Yaklaşım	Evrensel bilim	İslami ve bilimsel sentez	Sosyal yardım temelli	Cumhuriyetçi, halkçı	Laik, toplumcu, üretime dayalı	Tarafsız devlet destekli
Tarihsel Önemi	İslam dünyasında bilimsel	Anadolu'da eğitimin kurumsallaşması	Sosyal devletin ilk örneklerinden biri	Kültür politikalarının halka ulaşması	Eğitimde devrim niteliğinde yenilik	Sürekli eğitim ve toplumsal

	uyanişın temelleri					kalkınma aracı
--	--------------------	--	--	--	--	----------------

Tablo 1: Aydınlanma ve Toplumsal Kalkınma Kurumları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Türk eğitim tarihine yönelik karşılaştırmalı bir bakış, eğitimin tarihsel gelişimini ve toplumsal işlevini daha iyi anlamaya olanak tanımaktadır. Bu bağlamda hazırlanan tablo, Abbâsîler’den Cumhuriyet dönemine kadar uzanan süreçte eğitim sisteminin kurumsal yapılarını, amaçlarını, yöntemlerini, hedef kitlelerini ve ideolojik temellerini analiz etmektedir. Abbâsîler döneminde (8. yüzyıl), Halife Harun Reşid ve Me’mun’un önderliğinde kurulan Beytül Hikme ile bilimsel bilgi üretimi ve çeviri faaliyetleri önem kazanmıştır. Büyük Selçuklular döneminde (11–12. yüzyıl) Darü’l Hikme benzeri kurumlarla bu gelişim sürdürülmüştür. Osmanlı’da (1868) geleneksel İslami eğitimin temsilcisi olan medreselerin yanı sıra, Islahhaneler gibi mesleki ve toplumsal uyuma yönelik kurumlar öne çıkmıştır. Cumhuriyet döneminde ise 1933 reformlarıyla birlikte eğitimde laiklik, bilimsel yaklaşım ve modernleşme süreçleri ön plana çıkmıştır. Özellikle 1940’ta Hasan Âli Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç öncülüğünde kurulan Köy Enstitüleri, kırsal kalkınma ve halk eğitimi temelli bir paradigma sunmuştur. 1950 sonrası Millî Eğitim Bakanlığı öncülüğünde sürdürülen çalışmalar, evrensel erişimi ve toplumsal kalkınmayı hedeflemiştir.

Tarihsel olarak eğitim amaçları Abbâsîler ve Selçuklular’da bilimsel ve ahlaki gelişimi, Osmanlı’da dinî ve mesleki becerilerin kazandırılmasını, Cumhuriyet döneminde ise bireysel yetkinlik, laiklik ve toplumsal dönüşümü öncelemiştir. Öğretim yöntemleri, klasik bilgi aktarımından uygulamalı eğitime doğru evrilmiş, hedef kitleler ise halkın geneline yayılmıştır. İdeolojik olarak ise İslam-bilim sentezinden halkçı ve laik bir eğitim anlayışına doğru bir geçiş yaşanmıştır. Ancak Köy Enstitüleri’nin kapatılması gibi kesintiler, bu sürekliliği zedelemiştir. Fırsat eşitliği ve toplumsal katılım gibi alanlarda sorunlar doğurmuştur. Bugün gelinen noktada eğitim sistemi, Cumhuriyet’in modernleşme ideallerini sürdürmekle birlikte, özellikle kapsayıcılık ve yenilikçilik açısından hâlâ gelişime açık bir görünüm sergilemektedir.

Bu tarihsel perspektif doğrultusunda, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından uygulamaya konulan Kılavuz Gençlik Modeli, söz konusu eğitim ve kalkınma

geleneginin yerel düzeydeki çağdaş bir yansıması olarak değerlendirilmektedir. Modelin temel yapı taşlarından biri olan Bilgievleri, bireysel gelişimi destekleyici eğitimler, sanatsal faaliyetler ve kültürel etkinlikler aracılığıyla çocuklara ve gençlere çok yönlü destek sağlamaktadır. Ayrıntılı olarak ele alınan tarihsel kurumlarla karşılaştırmalı biçimde değerlendirildiğinde, Kılavuz Gençlik Modeli'nin Beytü'l Hikme, Islahhaneler, Halkevleri ve Köy Enstitüleri gibi yapılarla toplumsal fayda ve aydınlanma hedefi bakımından benzerlikler taşıdığı görülmektedir. Bu tarihsel bağlam, modelin yalnızca pratik bir hizmet sunum aracı değil, aynı zamanda kuramsal olarak da güçlü temellere dayandığını göstermektedir.

Sosyal belediyecilik kavramı, tarihsel kökenlerinden günümüze uzanan zengin bir mirasa dayanarak çocukların ve gençlerin çok yönlü gelişimini destekleyen modern uygulamalara zemin hazırlamaktadır. Osmanlı'daki sosyal hizmet kurumlarından Cumhuriyet dönemi Halkevleri ve Köy Enstitülerine kadar devam eden bu gelenek, günümüzde Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin Kılavuz Gençlik Modeli gibi yenilikçi projeleriyle sürdürülmektedir. Birinci bölümde sosyal belediyecilik ve çocuk hakları kavramları ele alınarak Kılavuz Gençlik Modeli'nin Kocaeli örneğinde nasıl hayata geçirildiğine ilişkin temel bir çerçeve sunulmuştur. İkinci bölümde, toplumsal kalkınma amacıyla tarihsel süreçte faaliyet gösteren kurumlar incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise modelin uygulama süreçleri, Kocaeli Bilgievleri'nde yürütülen faaliyetler ve gençlerin toplumsal gelişimine katkıları ayrıntılı olarak değerlendirilecektir.

3. BÖLÜM: KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KILAVUZ GENÇLİK MODELİ ÖRNEĞİ

3.1. Kılavuz Gençlik Merkezi

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından 2009 yılında oluşturulan Kılavuz Gençlik Modeli, özellikle gençlerin gelişimine odaklanan bir programdır. Bu modelin ilk adımları, Bilgievleri olarak bilinen eğitim ve etkinlik merkezleriyle atılmıştır. Bu merkezler, gençlere çeşitli eğitimler ve aktiviteler sunarak onların kişisel ve sosyal gelişimlerini desteklemeyi amaçlar. Kılavuz Gençlik Modeli Türkiye'nin ödüllü gençlik projesidir. Başarılı ve örnek teşkil eden bir uygulama olmasına rağmen, şu ana kadar diğer illere yayılması yönünde somut bir adım atılmamıştır.

İzmit Akça Koca Bilgievi idarecisiyle yapılan kişisel görüşmede, “Kocaeli’de, 2009 yılında kurulan ilk Bilgievi Akça Koca Bilgievidir.” ifadesine yer verilmiştir (M. Selamet, Kişisel Görüşme, 5 Aralık 2023). Bu bilgi, kentin eğitim ve sosyal gelişim politikaları doğrultusunda Bilgievleri’nin tarihsel sürecine ışık tutmakta ve Akça Koca Bilgievi’nin yerel ölçekteki öncül rolünü ortaya koymaktadır.

Gebze Kılavuz Gençlik Merkezi Bilgievi idarecisiyle yapılan kişisel görüşmede, merkezin temel hedefinin “millî ve manevî değerlerine bağlı, kültürel ve sosyal bilimsel alanda gelişmiş, yeteneklerinin farkında olan ahlaklı bireyler yetiştirmek” olduğu ifade edilmiştir (E. Yaman, Kişisel Görüşme, 8 Aralık 2023). Bu yaklaşım, Kılavuz Gençlik Modeli’nin temel hedefleriyle de örtüşmektedir. Model, kültürel değerlerin ve geleneklerin nesilden nesile aktarılmasını esas almakta, böylece gençlerin kültürel kimliklerini koruyarak topluma uyum sağlamalarını ve kültürel mirası sürdürebilmelerini amaçlamaktadır. Bu bağlamda, gençlerin hem bireysel gelişimlerini desteklemek hem de toplumla bütünleşmiş, değerlerine sahip çıkan bireyler olarak yetişmelerini sağlamak ön plandadır.

Kılavuz Gençlik Modeli, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı bünyesinde faaliyet göstermektedir. Daire başkanlığı çatısı altında çeşitli şube müdürlükleri ve şeflikler yer almakta olup, Bilgievleri, Gençlik Eğitim Şube Müdürlüğü’ne bağlı olarak hizmet sunmaktadır. Her bir şube ve şeflik, modelin farklı yönlerini ve işlevlerini yöneterek gençlik hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamaktadır.

Modelin uygulayıcıları, gençlerin değişen ihtiyaçlarını ve çağın gerekliliklerini dikkate alarak yapıyı sürekli biçimde güncellemekte ve iyileştirmektedir. Ancak çocuklar, karar alma süreçlerine aktif olarak dahil edilmemektedir. Ayrıca, modelin uzun vadeli etkilerinin değerlendirilmesine yönelik sistematik bir yapı bulunmamaktadır.

Tüm bu yapılar doğrultusunda, Kılavuz Gençlik Modeli hem günümüz gençliğine hitap eden hem de geleceğe yatırım niteliği taşıyan sürdürülebilir bir gençlik politikası olarak geliştirilmektedir. Bu yaklaşım, yalnızca kısa vadeli çözümler üretmeyi değil, aynı zamanda uzun vadeli sosyal faydalar sağlamayı hedeflemektedir.

Model, kültürel değerlerin korunmasından bireysel beceri gelişimine kadar geniş bir etki alanı yaratmaktadır. Bu kapsamda, gençlerin eğitim, kültür ve sosyal etkinliklerle çok yönlü olarak desteklenmesi amaçlanmakta, aynı zamanda farklı alanlarda rehberlik hizmetleri sunulmaktadır.

Modelin hedeflerine ulaşması için gereken yapıtaşları şu şekilde özetlenebilir:

- 1. Kurumsal Değerler:** Kılavuz Gençlik Modeli'nin temel kurumsal değerleri, etik ve profesyonel standartlara uygun olarak, gençlere hizmet etmeyi ve toplumun kültürel mirasını korumayı amaçlar. Bu değerler, tüm faaliyetlerde ve karar alma süreçlerinde rehberlik eder.
- 2. Yönetim Tarzı:** Modelin yönetim tarzı, katılımcı ve şeffaf bir yaklaşımı benimser. Bu hem gençlerin hem de diğer paydaşların karar süreçlerine dahil olmasını ve geri bildirimde bulunmasını teşvik eder. Yönetim tarzı, etkili iletişim ve iş birliği ile desteklenir, böylece tüm süreçlerin koordineli ve verimli bir şekilde yürütülmesi sağlanır.
- 3. Kurumsal Davranış Kuralları:** Modelin kurumsal davranış kuralları hem iç hem de dış etkileşimlerde yüksek standartların korunmasını sağlar. Bu kurallar, profesyonel etik kurallarına uyum, saygılı iletişim ve sorumluluk bilincini içerir. Ayrıca, bu kurallar modelin tüm paydaşları arasında adil ve eşit bir ortam sağlamak için tasarlanmıştır.
- 4. Hedeflere Ulaşma:** Kılavuz Gençlik Modeli'nin ilkeleri, hedeflere ulaşmada denge ve bütünlük sağlar. İlkeler arasında birbiriyle uyumlu bir şekilde çalışan bu yapıtaşları, modelin etkin bir şekilde uygulanmasını ve hedeflerine hızlı bir şekilde ulaşmasını amaçlar. Bu bağlamda, her ilkenin birbirini tamamlayıcı bir rolü vardır ve bu uyum, modelin genel başarısını artırır.

Sonuç olarak, Kılavuz Gençlik Modeli'nin ilkeleri, kurumsal değerler, yönetim tarzı ve davranış kuralları aracılığıyla gençlik hizmetlerinin kalitesini ve etkinliğini artırmayı hedefler. Bu ilkeler, modelin tüm bileşenlerinin uyumlu ve dengeli bir şekilde çalışmasını sağlayarak, belirlenen hedeflere en verimli ve etkili şekilde ulaşılmasına yardımcı olur.

Kılavuz Gençlik Modeli, gençlik çalışmalarını belirli değerler doğrultusunda şekillendirmektedir. Bu değerler arasında adalet, millî ve manevî değerlere bağlılık, kalite odaklılık, sürekli gelişim, genç odaklılık, gönüllülük, güven, iş birliği, kapsayıcılık, yenilikçilik ve kardeşlik ilkeleri yer almaktadır. Bu ilkeler, modelin yalnızca hizmet sunan bir yapı olmanın ötesine geçerek, gençlerin karakter gelişimine ve toplumsal aidiyet duygularına katkı sağlamasını amaçlamaktadır.

Gençlik Hizmetleri Modeli çerçevesindeki unsurlar, gençlik faaliyetlerinin verimliliği ve etkinliğini sağlamak için kritik bir rol oynar. Bu çerçeve unsurları, belediyelerin gençlik çalışmalarını başarılı bir şekilde yürütmelerine ve gençlere yönelik hizmetlerin kalitesini artırmalarına yardımcı olur. Bu çerçeveyi kapsayan: değerler eğitimi, beceri geliştirme, paydaşlarla iş birliği ve koordinasyon, yaşam kalitesi unsurlarına erişimi arttırma, eğitim desteği, gençlere duyarlı bütçeleme, farklı gençlik kesimlerini kapsama, genç gönüllülüğü teşvik etme, kişisel gelişim desteği, politika ve strateji belgeleridir.

Kılavuz Gençlik Modeli'nin uygulama bileşenleri, gençlik hizmetlerinin kapsamını genişletmek ve farklı yaş gruplarının ihtiyaçlarına uygun hizmetler sunmak için çeşitli alanlara dağılmıştır. Bu bileşenler, modelin etkinliğini artırmak ve gençlerin farklı yaş aralıklarına hitap etmek için tasarlanmıştır. Kılavuz Gençlik Modeli kapsamında: akademi lise, akademi üniversite, Bilgievleri, e-gençlik, gençlik kampları, gençlik merkezleri, izcilik ve doğa sporları, spor okulları ve uluslararası öğrenciler yer almaktadır.

Bilgievleri'nin konumlandırılmasında, öğrencilerin kolay erişimini sağlamak amacıyla genellikle okullara yakın bölgeler ve mahalle araları tercih edilmektedir. Bu yerleşim stratejisi hem eğitim süreçlerine destek olmayı hem de çocukların güvenli bir şekilde erişebileceği sosyal ve akademik ortamlar oluşturmayı hedeflemektedir.

Mehmet Akif Ersoy Bilgievi idarecisiyle yapılan kişisel görüşmede, “Bilgievleri'nin en güçlü noktalarından birinin güvenilirlik olduğunu düşünüyorum. Özellikle, herhangi bir özel kuruma ya da gayri resmi bir kuruluşa ait olmamaları, veliler için önemli bir tercih sebebi. Çünkü bazı özel kurumlarda ya da kimlere bağlı olduğu belli olmayan yapılarda

bu tür belirsizlikler olabiliyor. Bizim kurumumuz ise tamamen Kocaeli Büyükşehir Belediyesine bağlı, her yönüyle şeffaf ve güvenilir bir yapı sunuyor” ifadelerine yer verilmiştir (S. Çepil Kolay, Kişisel Görüşme, 5 Aralık 2023). Bu bağlamda, Bilgievleri’nin tamamen Kocaeli Büyükşehir Belediyesi’ne bağlı olması ve personelinin doğrudan Büyükşehir Belediyesi tarafından istihdam edilmesi, şeffaflık ve güvenilirlik açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır. Ayrıca, Bilgievleri’nin ücretsiz hizmet sunması, içinde bulunulan ekonomik koşullar göz önünde bulundurulduğunda, birçok veli için tercih edilmesinde belirleyici faktörlerden biridir

Zeytinburnu Belediyesi’ne göre, Bilgievleri gençlerin ve çocukların kendi mahallelerinde bilgiye daha kolay ulaşmalarını sağlamak ve kötü alışkanlıklardan uzak durmaları için sosyal, kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılmalarını teşvik etmektedir (Zeytinburnu Belediyesi Bilgievleri, Erişim 25 Aralık 2023). Pilot uygulamanın başarısı sonrasında, Türkiye genelinde birçok şehirde Bilgievleri kuruluşlarının sayısı artmıştır. Bu genişleme, Bilgievleri’nin gençlere yönelik sunduğu hizmetlerin ülke genelinde yaygınlaştırılmasını sağlamıştır.

Fatih Belediyesi’ne göre, Bilgievleri çocuklara sağlıklı ve güvensiz ortamlardan uzak durma imkânı sunarak, güvenli bir ortamda eğitim görmelerine olanak sağlamaktadır (Fatih Belediyesi, Erişim 26 Aralık 2023).

Kartepe Piri Reis Bilgievleri idaresi ile yapılan görüşmede, “Sıkıntılı bölgelerde Bilgievleri kuralım, oradaki çocukların sosyal çevrelerini değiştirelim ve onlara sosyal olarak vakit geçirebilecekleri bir alan sunarak hizmet verelim” şeklinde amacını tanımlamıştır (M. Yıldız, Kişisel Görüşme, 5 Aralık 2023).

Bayrampaşa Belediyesi’ne göre, Bilgievleri çocukların zihinsel, fiziksel, sosyal ve ahlaki gelişimlerine katkı sağlamayı amaçlamaktadır (Bayrampaşa Belediyesi, Erişim 26 Aralık 2023).

Dilovası Mimar Sinan Bilgievleri idarecisiyle yapılan görüşmede, Bilgievleri’nin güvenilir olması ve ücretsiz hizmet sunması nedeniyle velilerin tercih sebepleri arasında yer aldığını belirtilmiştir (A. Bağrı, Kişisel Görüşme, 8 Aralık 2023)

Başakşehir Belediyesi’ne göre, Bilgievleri öğrencilerin bilgiye ulaşabilme ve kendilerini geliştirme imkânı sağlayarak, kültürel ve sosyal anlamda gelişmelerini hedeflemektedir (Başakşehir Belediyesi, Erişim 26 Aralık 2023).

Bilgievleri, çocukların milli ve manevi değerlerle yetişmesini ve çevresine, ülkesine hayırlı bir birey olmalarını amaçlamaktadır. Bilgievleri, ilkokul ve ortaokul yaş grubuna hitap etmekte olup, öğrenciler derslere katılmanın yanı sıra sosyal, kültürel ve sanatsal faaliyetlere de katılma imkânı bulabilmektedir. Bu bağlamda, öğrenciler farklı atölyelere katılarak kendi yeteneklerini keşfetme fırsatı elde ederler. Ayrıca, Bilgievleri'nin güvenilir bir kuruluş olması, velilerin öğrencilerini rahatlıkla getirip emanet edebilmelerinde önemli bir faktördür.

Bilgievleri, içerisinde kütüphane, rehberlik hizmetleri, bilişim sınıfı, atölyeler ve derslikler gibi çeşitli olanaklar barındırmaktadır. Öğrenciler, okul dışındaki vakitlerini Bilgievleri'nde verimli bir şekilde geçirebilmektedir. Fatih Sultan Mehmet Bilgievleri idarecisiyle yapılan görüşmede, “Ders kategorisinde Türkçe, matematik, İngilizce, fen bilgisi, hayat bilgisi ve değerler eğitimi dersleri devam etmektedir. Bunun dışında atölye çalışmaları da yapılmaktadır. Sosyal faaliyetler arasında il içi ve il dışı geziler, müze gezileri, yürüyüşler, piknikler ve çeşitli etkinlikler yer almaktadır” şeklinde Bilgievleri'nin içeriği hakkında bilgi verilmiştir (E. Kökçan, Kişisel Görüşme, 6 Aralık 2023).

Bilgievleri, hem eğitim döneminde hem de yaz dönemlerinde hizmet vermektedir. Hedef kitlesi, 7-14 yaş aralığındaki öğrenciler ile onların velilerini kapsamaktadır. Öğrenciler, bu faaliyetlerden yararlanırken, velilerde onlara yönelik düzenlenen eğitimlerden faydalanabilmektedirler.

Her ilin ve hatta her ilçenin kültürü, sosyo-ekonomik durumu ve yaşam biçimi birbirinden farklı olduğundan, Bilgievleri de bulundukları mahallelerin ihtiyaçlarına göre bazı ufak farklılıklar gösterebilmektedir. Örneğin, Diliskelesi Sezai Karakoç Bilgievleri idarecisiyle yapılan görüşmede, “Kültürel anlamda geleneksel bir bölge olması nedeniyle, bağlama ve halk oyunları gibi geleneksel sanat alanlarının daha çok tercih edildiği” belirtilmiştir (Ö. Irmak, Kişisel Görüşme, 8 Aralık 2023). Ayrıca, Kocaeli’de merkezde bulunan ve ilk Bilgievleri’nden biri olan Gazi Akça Koca Bilgievleri idarecisiyle yapılan görüşmede, “Velilerin resim, gitar gibi atölyeleri daha çok tercih ettiği, bunun nedeni olarak hem merkezde ücretsiz bir şekilde bu fırsatlara ulaşmaları hem de öğretmenleri daha samimi bulunması” ifade edilmiştir (M. Selamet, Kişisel Görüşme, 5 Aralık 2023). Kurumların bulunduğu bölgelere göre şekillenmesi, öğrencilere daha hızlı ve rahat bir şekilde ulaşım sağlanmasını kolaylaştırmaktadır.

Türkiye'de sosyal belediyecilik alanında Kılavuz Gençlik Modeli eşsiz bir örnek olup, çeşitli alanlara hitap eden kapsamlı bir içeriğe sahiptir. Bu model, kalkınma planlarını, çocuk haklarını ve sosyal belediyecilik yükümlülüklerini yerine getirmeyi hedeflemektedir.

Kocaeli ilinde Kılavuz Gençlik Modeli kapsamında şu anda toplam 16 Bilgievi faaliyet göstermektedir. Bu Bilgievleri, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine hizmet sunmaktadır. Eğitim kadrosunda branş öğretmenlerinin yanı sıra bazı Bilgievleri'nde görev yapan sanat öğretmenleri de yer almaktadır. Ancak her Bilgievi'nde sanat öğretmeni bulunmamaktadır. Bu nedenle atölye çalışmalarına genellikle branş öğretmenleri, aldıkları genel eğitim doğrultusunda destek vermektedir. Bilgievleri'nde verilen eğitim, değerler temelli olup, Milli Eğitim müfredatına uygun bilgi destek programlarıyla akademik yönü güçlendirmekte ve aynı zamanda kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda çeşitli faaliyetler sunmaktadır. Kocaeli 12 ilçeden oluşmaktadır ve bu ilçelerden Çayırova dışında her ilçede Bilgievleri bulunmaktadır. Ayrıca, bazı noktalarda yeni Bilgievleri açılması için çalışmalar devam etmektedir.

Aşağıda, Kocaeli ilinde faaliyet gösteren Bilgievleri'nin kuruluş yılları ve bulundukları ilçelerle birlikte listesi yer almaktadır.

Kocaeli ilinde faaliyet gösteren Bilgievleri: Gazi Akça Koca Bilgievi (2009) İzmit , Mehmet Akif Ersoy Bilgievi (2010) Derince (2024-2025 yılı itibarıyla hizmet vermemektedir.) , Maria Anne (2011) İzmit, Ertuğrul Gazi Bilgievi (2011) Yeni İsmi: Yenikent Bilgievi (2024) Derince, Mimar Sinan Bilgievi (2011) Dilovası, Sezai Karakoç Bilgievi (2011) Dilovası, Kazım Karabekir (2011) Darıca, Barbaros Hayrettin Paşa (2011) Gölcük, Karamürsel Alp Bilgievi (2011) Karamürsel, İbn-i Sina Bilgievi (2011) Başiskele, Yuvacık Bilgievi (2013) Başiskele, Fatih Sultan Mehmet Bilgievi (2014) Körfez, Hüma Hatun Bilgievi (2015) Gebze, Hayme Ana Bilgievi (2015) Kandıra, Kılavuz Gençlik Bilgievi (2018) Gebze, Piri Reis Bilgievi (2019) Kartepe, Yarımca Bilgievidir. (2024) Körfez ve Kuruçeşme Bilgievi (2025) İzmit.

3.2. Fiziki Mekân Özellikleri

Her Bilgievinin fiziksel koşulları birbirinden farklılık göstermekte olup, bu durum bazı yapısal ve işleyişsel aksaklıkları da beraberinde getirebilmektedir. Bilgievleri,

bulundukları binanın fiziki özelliklerine göre kendi içinde şekillenmekte ve faaliyet alanlarını bu doğrultuda organize etmektedir.

Bilgievleri, bina konumları açısından okullara en yakın ve merkezi noktaları tercih etmektedir. Bu konumların belirlenmesinde, mahallenin sosyo-ekonomik durumu önemli bir kriter oluşturmaktadır. Genel olarak, ailelerin rahatlıkla ulaşabileceği yerlere inşa edilmektedir.

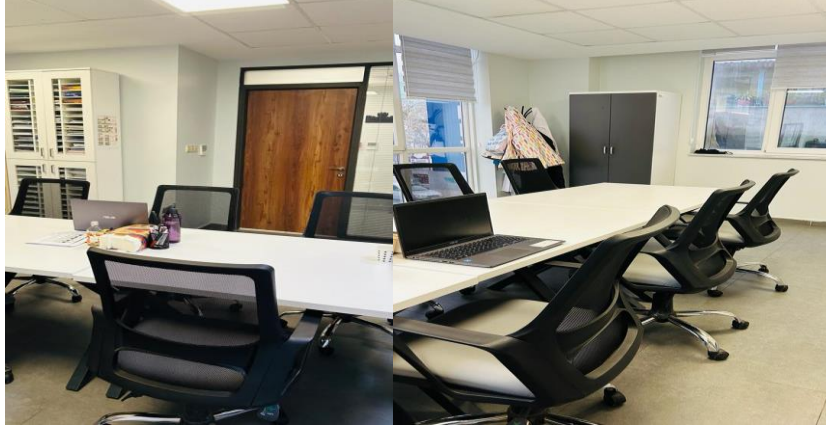
Bilgievleri içerisinde, derslikler, atölye odaları, kütüphane, bilişim sınıfı, seminer salonu, öğretmenler odası, mescit, yetişkinler ve öğrenciler için lavabo ve tuvaletler, mutfak, idareci odası, danışma bölümü ve depo alanları bulunmaktadır.

Sınıflar genel olarak en az 24 kişilik kapasiteye göre tasarlanmaktadır ve sınıflarda akıllı tahtalar bulunmaktadır. Bilişim sınıflarında, öğrencilerin boyutlarına uygun mobilyalar ve ihtiyaçlara göre düzenlenmiş bilgisayar sistemleri yer almaktadır. Kütüphanelerde ise Z modeli düzeni tercih edilmekte olup, her yaş grubuna uygun kitaplar ve dergiler öğrencilerin erişimine sunulmaktadır.

Görsel 11: Bilgievi Koridor

Kaynak: Yazar Tarafından oluşturulmuştur.

Görsel 12: Bilgievi Öğretmenler Odası

Kaynak: Yazar Tarafından oluşturulmuştur.

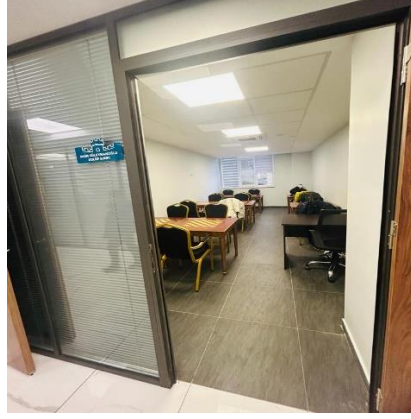
Görsel 13: Bilgievi Bilim Atölyesi

Kaynak: Yazar Tarafından oluşturulmuştur.

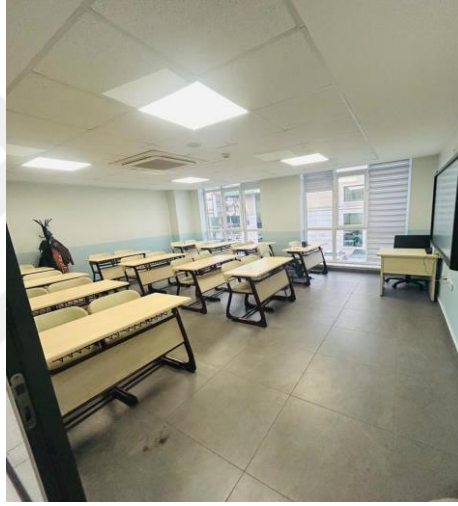
Görsel 14: Bilgievi Bilişim Sınıfı

Kaynak: Yazar Tarafından oluşturulmuştur.

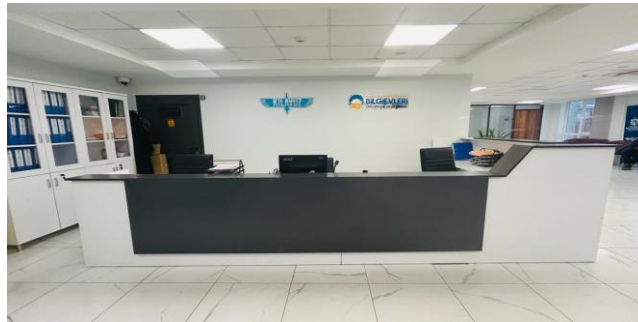
Görsel 15: Akıl Oyunları Sınıfı

Kaynak: Yazar Tarafından oluşturulmuştur

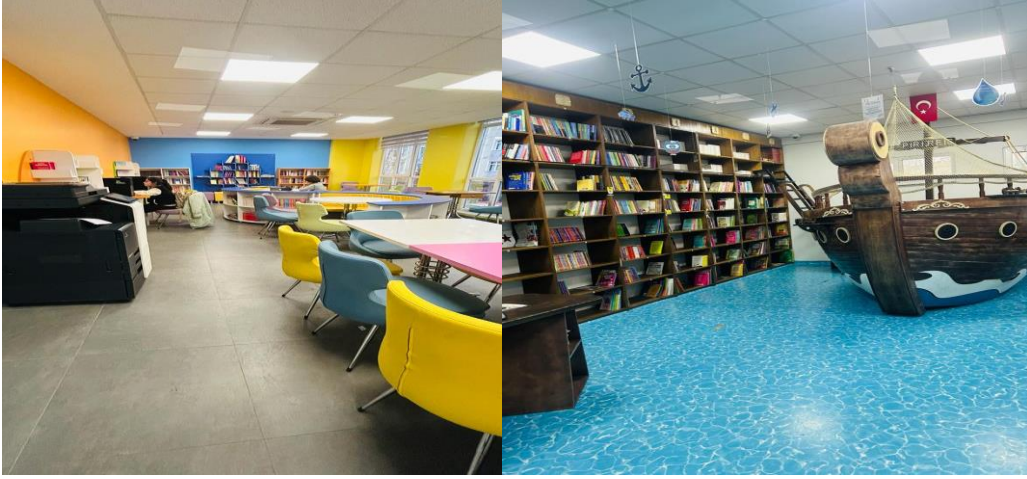
Görsel 16: Bilgievi Derslik

Kaynak: Yazar Tarafından oluşturulmuştur.

Görsel 17: Bilgievi Danışma

Kaynak: Yazar Tarafından oluşturulmuştur.

Görsel 18: Bilgievi Kütüphane

Kaynak: Yazar Tarafından oluşturulmuştur.

Görsel 19: Bilgievi Müzik Atölyesi

Kaynak: Yazar Tarafından oluşturulmuştur.

3.3. Bilgievleri Sosyal ve Eğitsel Fonksiyonları

Kılavuz Gençlik Modeli altında faaliyet gösteren Bilgievleri belli alanlarda hizmet vermektedir. Yapılan faaliyetler değerler eğitimi temellidir. Bilgievleri'nde gerçekleştirilen faaliyetler: Atölye çalışmaları, ders destek programları, değerler eğitimi, sosyal etkinlikler, rehberlik hizmetleri, aile eğitimleri, bilişim hizmetleri, çocuk kütüphaneleri, yarışmalar ve üreten sınıf atölyesidir.

Yuvacık Bilgievi idarecisiyle yapılan kişisel görüşmede, Bilgievi'nde yürütülen eğitim programlarının çok boyutlu yapısına dikkat çekilmiştir. İdareci, “Bizim birkaç tane temel dayanağımız var. Bunlardan bir tanesi bilgi destek programı. Bu program kapsamında Türkçe, Matematik, İngilizce, Fen Bilimleri ve Değerler Eğitimi derslerimiz bulunuyor.

Özellikle derslerin içine değerler eğitimi de entegre ediyoruz çünkü öncelikli amacımız, çocuklara değer aktarımı yapabilmek ve iyi bireyler yetiştirebilmek” şeklinde konuşmuştur. Ayrıca, Bilgievi bünyesinde çeşitli atölye faaliyetlerinin de yer aldığını belirterek, “Her Bilgievi çatısı altında ortak kulüp başlıklarımız var. Akıl oyunları, ebru, görsel sanatlar, kodlama gibi farklı atölye öğrencilerimizin ilgi alanlarına hitap ediyoruz” ifadelerini kullanmıştır (S. Özkarhan, Kişisel Görüşme, 24 Aralık 2023).

Bilgi Destek Programı, ilkokul ve ortaokul olmak üzere iki bölüme ayrılmaktadır. İlkokul öğrencileri Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, İngilizce ve Hayat Bilgisi branşlarında eğitim alırken, ortaokul öğrencileri Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri ve İngilizce derslerine katılmaktadır. Bu derslerle akademik başarıya destek sağlamaktadır.

Branş derslerine ek olarak, Bilgievleri değerler eğitimi temellidir. Bu eğitim, öğrencilerin değerleri keşfetmesini ve yaşamlarına yansıtmasını amaçlamaktadır. Bilgievleri içinde değerler eğitimi, Milli Eğitim Bakanlığı Maarif Modeline göre oluşturulan müfredat doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Amaç, milli ve manevi değerlerini bilen ve yaşatan bireyler yetiştirmektir.

Bilgievleri’nde verilen değerler eğitimi desteklemek amacıyla çeşitli sosyal sorumluluk projeleri düzenlenmektedir. Bu projeler aracılığıyla öğrenciler, öğrendikleri değerleri soyut kavramlar olmaktan çıkararak somut davranışlara dönüştürmekte ve böylece öğrenme süreci daha kalıcı hale gelmektedir. Ayrıca, Bilgievleri bünyesinde kutlanan önemli gün ve haftalar, BEKOM (Bilgievleri Koordinasyon Merkezi) tarafından belirlenmekte ve tüm Bilgievleri’ne iletilmektedir. Her bir Bilgievi, bu özel günlere yönelik özgün program ve etkinlikler düzenleyerek öğrencilerin aktif katılımını teşvik etmekte ve toplumsal farkındalıklarını artırmayı amaçlamaktadır.

İzmit Marianne Bilgievi idarecisiyle yapılan kişisel görüşmede, kurumun temel yapısına dair şu ifadelere yer verilmiştir: “Değerler eğitimi temelli, sosyal ve kültürel faaliyetlerin yer aldığı, tamamen ücretsiz imkânlar sunan bir kurumdan bahsediyoruz.” İdareci, bu yönüyle Bilgievleri’nin hem eğitimsel hem de toplumsal anlamda güçlü bir model sunduğunu ve özellikle dezavantajlı gruplar için önemli fırsatlar yarattığını vurgulamıştır (Ü. Köroğlu, Kişisel Görüşme, 24 Aralık 2023).

Görsel 20: Sosyal Sorumluluk Projesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:15.12.2023

Bu faaliyetlerin yanı sıra atölye çalışmaları da bulunmaktadır. Her Bilgievi'nin fiziksel koşullarına göre bu faaliyetler farklılık gösterebilmektedir. Atölye çalışmaları, öğrencilerin kişisel ve sosyal yönlerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Kılavuz Gençlik Modeli kapsamında, atölyeler aşağıdaki gibidir.

Dil ve Edebiyat Atölyeleri

İngilizce atölyesi, oyunlar ve etkinliklerle pratik İngilizce öğretimini hedef almaktadır. Atölye ilkokul öğrencilerine yönelik gerçekleştirilmektedir. Bu yapının amacı, öğrencilerin İngilizceyi eğlenceli ve interaktif bir şekilde öğrenmelerini sağlamak, dil becerilerini oyunlar ve etkinlikler aracılığıyla geliştirmektir. Her grup için uygun içerik ve seviyeye göre çeşitli oyunlar, şarkılar, drama çalışmaları ve diğer yaratıcı etkinlikler düzenlenmektedir. Bu sayede öğrenciler, dil öğrenmeye yönelik motivasyonlarını arttırmayı ve pratik yaparak dil becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir.

Okuma atölyesi, öğrencilerin belirli bir davranışa yönelik bir olayı masal kurgusu içinde işlemelerini ve yaşatmalarını sağlamayı hedeflemektedir. Bu süreç, öğrencilerin olayı içselleştirmelerini ve bu davranışı bir masal aracılığıyla anlamalarını kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Masal atölyesi, 2. sınıf öğrencilerine yönelik olarak dönem boyunca gerçekleştirilmektedir. Atölye çalışmalarında, gruplar 12 öğrenciyle sınırlandırılarak öğrencilerin birebir etkileşimde bulunmaları ve öğretmenle daha yakın bir ilişki kurmaları sağlanmaktadır.

Görsel 21: Okuma Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:15.12.2023

Münazara atölyesi, ortaokul öğrencilerine yönelik olarak tasarlanmış olup, öğrencilerin fikirlerini özgürce ancak belirli kurallar çerçevesinde tartışabilmelerini hedeflemektedir. Bu atölyede öğrenciler, araştırmalar yaparak ve belirli konular üzerine konuşarak hem konuşma sanatını keşfetmekte hem de etkili iletişimin önemini kavramaktadır. Uygulama kolaylığı sağlamak amacıyla gruplar, en az 8 kişiden oluşan iki ayrı grup şeklinde organize edilmektedir.

Hazırlanan müfredat doğrultusunda, 1. dönem sonunda bilgi evlerinde bir münazara yarışması düzenlenmesi hedeflenmektedir. 2. dönem sonunda ise Bilgievleri arasında bir münazara yarışması gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu yarışmalarda, münazara eğitimi almış Türkçe öğretmenleri ve kütüphane sorumluları koordinatör ve jüri üyesi olarak görev almaktadır. Böylece, öğrencilerin tartışma becerileri geliştirilirken, öğretmen ve jüri desteğiyle daha verimli, yönlendirici bir öğrenme ortamı sunulmaktadır.

Sanat ve Beceri Atölyeleri

Resim atölyesi, öğrencilerin görsel ve sanatsal becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Atölye çalışmaları, öğrencilerin sanatsal yeteneklerini keşfetmelerine ve farklı ifade biçimlerini denemelerine olanak tanıyacak şekilde tasarlanmaktadır. Atölye ilkökul ve ortaokul öğrencilerine yönelik düzenlenmektedir. Her yaş grubunun ihtiyaçları ve gelişim seviyeleri göz önünde bulundurularak etkinlikler planlanmaktadır. Öğrencilere uygun düzeyde rehberlik sunularak yaratıcı potansiyellerini en iyi şekilde ortaya çıkarmaları sağlanmaktadır.

Görsel 22: Resim Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:17.12.2023

Müzik atölyesi, öğrencilerin psikomotor ve bilişsel becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ko'nde yer alan müzik atölyeleri farklılık göstermekle birlikte ney, gitar, bağlama ve def gibi çeşitli enstrümanlar kullanılmaktadır. Bu atölye, öğrencilerin müzik alanındaki ilgi ve yeteneklerini keşfetmelerini, sanatsal bilgi ve becerilerini geliştirmelerini hedefleyen bir faaliyettir. Öğrenciler, müzikle daha derin bir bağ kurarak hem teknik hem de yaratıcı açıdan gelişim göstermektedir. Atölye, ilkökul ve ortaokul öğrencilerine yönelik düzenlenmektedir. Bu yapıyla, her yaş grubunun gelişim seviyelerine uygun müzik eğitimleri sunulmakta, öğrenciler, enstrümanlar aracılığıyla hem müzikal hem de sanatsal becerilerini geliştirme fırsatı bulmaktadır.

Ebru atölyesi, geleneksel sanatlar alanında bir etkinlik olup, estetik zevk kazandırma, el-göz koordinasyonunu güçlendirme ve öğrencilerin geleneksel sanatları deneyimlemelerini sağlama amacı taşımaktadır. Bu atölyede öğrenciler, geleneksel ebru teknikleriyle tanışarak hem yaratıcılıklarını hem de motor becerilerini geliştirme fırsatı bulmaktadır. Atölye, ilkökul ve ortaokul öğrencileri için düzenlenmektedir.

Görsel 23: Ebru Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:17.12.2023

Ahşap atölyesi, öğrencilerin kendi emekleriyle ahşap malzemelerden yeni ürünler üretmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu atölyede, öğrencilerin motor becerilerini geliştirmeleri, kazandıkları becerileri uygulamaları ve üretmenin değerini kavramaları hedeflenmektedir. Öğrenciler, fiziksel aktiviteler ve yaratıcı çalışmalar aracılığıyla hem motor becerilerini güçlendirmekte hem de bu becerileri pratikte kullanma imkânı bulmaktadır.

Atölye çalışmaları, ortaokul öğrencilerine yönelik olarak düzenlenmektedir. Bu yapı sayesinde, her yaş grubunun gelişim düzeyine uygun etkinlikler planlanmakta, öğrenciler hem fiziksel hem de zihinsel olarak üretkenliklerini keşfetme fırsatı yakalamaktadır.

Görsel 24: Ahşap Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:17.12.2023

Filografi atölyesi, ahşap bir yüzey üzerine çizilen motiflerin üzerine çiviler çakılması ve bu çiviler arasından teller geçirilmesiyle oluşturulan bir sanat çalışmasıdır. Atölye, öğrencilerin psikomotor becerilerini geliştirmeyi, örgü teknikleriyle simetrik desenler, çeşitli figürler ve panolar ortaya çıkarmalarını amaçlamaktadır. Bu etkinlik sayesinde öğrenciler hem motor becerilerini geliştirmekte hem de estetik zevklerini ve yaratıcılıklarını pekiştirmektedir.

Filografi atölyesi, ortaokul öğrencilerine yönelik olarak düzenlenmektedir. Bu grup yapısı, daha ileri düzey tekniklere ve yaratıcı çalışmalara odaklanmayı mümkün kılarak öğrencilerin hem sanatsal beceriler kazanmasını hem de estetik anlayışlarını geliştirmelerini sağlamaktadır.

Görsel 25: Filografi Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:17.12.2023

Drama atölyesi, çocukların yaratıcılıklarını geliştirmelerini ve kendilerini ifade edebilme becerileri kazanarak kişisel gelişimlerini desteklemeyi hedefleyen bir faaliyettir. Bu atölye, öğrencilerin kendilerini keşfetmelerine, farklı dramatik teknikleri deneyimleyerek rol yapma, hikâyeye anlatma, sahneleme ve iş birliği becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Drama ve tiyatro çalışmaları aracılığıyla öğrenciler, yaratıcı düşünme becerilerini pekiştirirken, aynı zamanda topluluk içinde etkin iletişim kurma ve birlikte çalışabilme yeteneklerini de güçlendirmektedir. Atölye, ilkokul öğrencilerine yönelik olarak gerçekleştirilmektedir.

Bilim ve Teknoloji Atölyeleri

Deney atölyesi, fen dersine yönelik çeşitli deneylerin yapıldığı bir etkinliktir. Bu atölye, öğrencilerin bilişsel zekâlarını ve motor becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Fen deneyleri aracılığıyla, öğrencilerin merak duygusunu artırmak, bilimsel düşünme becerilerini güçlendirmek ve motor becerilerini geliştirmek hedeflenmektedir.

Atölye, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine yönelik olarak düzenlenmekte olup, gruplar yaş düzeylerine göre organize edilmektedir. Fen deneyleriyle öğrencilerin bilimsel süreçlere olan ilgisini artırarak, daha aktif ve etkileşimli bir öğrenme deneyimi sunulması amaçlanmaktadır.

Görsel 26: Bilim Atölyesi

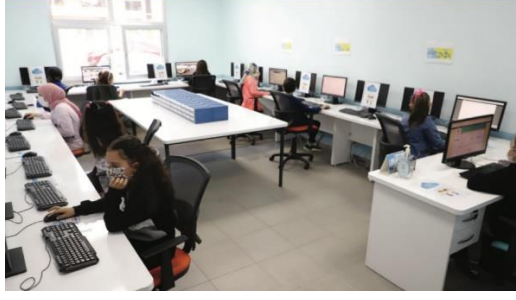
Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:18.12.2023

Dijital oyun tasarımı atölyesi, öğrencilerin programlama becerilerini eğlenceli ve etkileşimli bir şekilde öğrenmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu atölye, öğrencilerin kodlama ve algoritma düşünme becerilerini geliştirmelerine, teknolojiyle yaratıcı bir şekilde etkileşime girerek dijital dünyada daha bilinçli ve yetkin hale gelmelerine olanak tanımaktadır.

Atölye, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine yönelik olup, gruplar yaş düzeylerine göre organize edilmektedir. Bu yapı, her yaş grubuna uygun programlama araçları ve teknikleri sunarak öğrencilerin teknolojiye olan ilgilerini artırmakta ve onları problem çözme ve yaratıcı düşünme konusunda daha donanımlı hale getirmektedir.

Kodlama atölyesi, öğrencilerin temel programlama becerilerini kazanmalarını sağlayan interaktif bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Atölye, algoritma tasarımı, kod yazma ve problem çözme gibi önemli konularda yoğunlaşarak, öğrencilerin bu alanlarda pratik yaparak deneyim kazanmalarını hedeflemektedir. Eğlenceli ve öğretici etkinliklerle öğrenciler, kodlamayı sadece bir teknik beceri olarak değil, aynı zamanda yaratıcı düşünme ve çözüm üretme süreci olarak da deneyimlemektedir.

Atölye, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine yönelik olarak düzenlenmektedir. Bu yapı, her yaş grubunun gelişim düzeyine uygun etkinliklerle, öğrencilerin algoritma mantığı ve programlama dillerine dair temel bilgileri edinmelerini ve becerilerini geliştirmelerini amaçlamaktadır.

Görsel 27: Bilişim Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:18.12.2023

3D tasarım atölyesi, bilgisayar ortamında nesne oluşturma ve objeleri dijital olarak tasarlama becerilerini geliştirmeye yönelik bir etkinliktir. Öğrenciler, çeşitli programlar ve araçlar kullanarak farklı objeleri dijital ortamda modellemeyi, şekillendirmeyi ve tasarlamayı öğrenmektedirler. Bu süreç, yaratıcılık, teknoloji kullanımı ve problem çözme becerilerini geliştirmek için mükemmel bir fırsat sunmaktadır.

Atölye, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine yönelik olarak faaliyet göstermektedir. Bu yapı, öğrencilerin yaş gruplarına uygun programlar ve araçlarla dijital tasarım dünyasına adım atmalarını sağlayarak hem teknik becerilerini hem de yaratıcılıklarını geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Spor ve Oyun Atölyeleri

Oyun atölyesi, öğrencilerin görsel, analitik ve sözel zekâlarını keşfetmelerine olanak tanıırken, aynı zamanda el-göz-zihin koordinasyonunu güçlendirmeyi amaçlar. Öğrenciler, çeşitli yaratıcı ve analitik aktiviteler aracılığıyla zihinsel becerilerini geliştirirken, problem çözme, düşünsel esneklik ve ifade yeteneklerini de artırmaktadır.

Atölye, ilkokul ve ortaokul öğrencilerine hizmet vermektedir. Her yaş grubunun gelişim düzeyine uygun etkinlikler sunarak, öğrencilerin farklı zekâ alanlarında beceri kazanmalarını ve el-göz-zihin koordinasyonlarını artırmalarını sağlar.

Satranç atölyesi, çocukların dikkat becerilerini geliştirirken aynı zamanda hızlı düşünme yeteneği kazandırmaktadır. Bu atölye, mantık yürütme ve strateji geliştirme gibi becerilerin üzerinde yoğunlaşarak öğrencilerin zihinsel gelişimini destekler. İlkokul ve ortaokul öğrencilerine yönelik faaliyet göstermektedir.

Görsel 28: Akıl Oyunları Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:18.12.2023

Halk oyunları atölyesi, öğrencilerin zihinsel, bedensel ve motor gelişimine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu atölyeler aracılığıyla öğrenciler, sadece fiziksel becerilerini geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda yaşadıkları ülkenin kültürel mirasını daha yakından tanıma fırsatı bulurlar. Halk oyunları, geleneksel danslar ve müziklerle zenginleşen bir öğrenme süreci sunar ve öğrencilerin kültürel kimliklerini güçlendirmelerine yardımcı olur. Ayrıca, grup içerisinde uyumlu çalışma becerileri kazanmaları, sosyal becerilerin geliştirilmesi açısından oldukça önemlidir. Birlikte hareket etme, grup ritmine uyum sağlama ve ortak hedeflere odaklanma gibi beceriler, öğrencilerin hem bireysel hem de kolektif gelişimlerini pekiştirir.

Görsel 29: Bilgievleri Ufak Tefek Festival Halk Oyunları

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:18.12.2023

Jimnastik atölyeleri, öğrencilerin kas gücü, esneklik, denge ve koordinasyon gibi temel fiziksel becerilerini geliştirirken, aynı zamanda hareket kontrolü ve beden farkındalıklarını artırmalarına yardımcı olmaktadır. Düzenli jimnastik çalışmaları, öğrencilerin bedensel becerilerini daha verimli kullanmalarını sağlar ve fiziksel gelişimlerinin yanı sıra özgüvenlerinin artmasına katkıda bulunur. Ayrıca, bu atölyeler,

öğrencilerin öz disiplin, dayanıklılık ve azim gibi yaşam becerilerini kazanmalarına olanak tanır.

Görsel 30: Bilgievleri Arası Kızlar Arası Voleybol Yarışması

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:18.12.2023

Tasarım ve Beceri Atölyeleri

El Sanatları atölyesinde öğrenciler el-göz koordinasyon becerilerini geliştirmektedir. El sanatları atölyesi kapsamında keçe, eva, taş boyama, etamin, quiling, origami ve filografi çalışmaları yer almaktadır.

Görsel 31: El Sanatları, Taş Boyama

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:19.12.2023

Aşçılık atölyesinde öğrencilere temel becerileri kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu amacı gerçekleştirirken Türk ve dünya mutfağına ait tarifler deneyerek farklı kültürleri öğrenmektedirler.

Görsel 32: Aşçılık Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:19.12.2023

Rehberlik Atölyeleri

Rehberlik atölyeleri, sınav kaygısını azaltmaya yönelik hizmetler sunmaktadır. Bu atölyeler, öğrencilerin sınavlara yönelik olumsuz deneyimlerinden ve ebeveyn faktöründen kaynaklanan olumsuz düşüncelerle ortaya çıkan kaygıyı hafifletmeyi amaçlar.

Akran ilişkileri atölyeleri ise, çocuklar ve gençlerin yaş gruplarındaki arkadaşlarına saygılı ve anlayışlı davranmalarını teşvik eden önemli çalışmalardır. Rehberlik atölyeleri, öğrencilerin gelişim dönemlerine uygun şekilde, istenilen yönde katkı sağlamayı hedefler. Özellikle 8. sınıf öğrencilerine yönelik düzenlenen dikkat geliştirme atölyeleri, öğrencilerin odaklanma ve dikkat becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Rehberlik hizmetleri 4 ana başlıkta hizmet sunmaktadır. Bunlar, bireysel rehberlik, eğitsel rehberlik, rehberlik atölyeleri ve seminerlerden oluşmaktadır.

Uygulama atölyeleri, dikkat geliştirme- attentioner dikkat eğitimi, sorumluluk geliştirme, duyguları tanıma ve ifade etme, özgüven geliştirme, sınav kaygısı, öfkemi kontrol ediyorum, anne- çocuk atölyesi, kendimi tanıyorum ve güçleniyorum, kaygıyla baş etme atölyesi, sosyal beceri geliştirme, kendimle tanışıyorum merhaba, arkadaş ilişkilerimi güçlendiriyorum, kendi değerimi biliyorum ve psikolojik sağlamlığı arttırma atölyeleridir.

Görsel 33: Rehberlik Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:19.12.2023

Seminerler

Öğrenci ve ebeveynlerine yönelik farkındalık artırıcı ve bilgi sağlayıcı sunumları içeren bir faaliyettir. Bu kapsamda, çocuklara, anne ve babaları ilgilendiren konularda tek seferlik ya da seminer serisi şeklinde eğitim çalışmaları düzenlenmektedir. Velilere yönelik olarak yılda iki dönemlik seminerler planlanır ve bu seminerlerin sayısı, bölgesel ihtiyaca göre arttırılmaktadır. Ayrıca, 8. sınıf öğrencilerine yönelik olarak, her dönem haftada bir rehberlik saati düzenlenmektedir.

Öğrencilere yönelik seminer konuları, temizlik ve hijyen, sağlıklı teknoloji kullanımı, akran zorbalığı, doğru akran iletişim, görev ve sorumluluklarım, haklarımı biliyorum, planlı ders çalışma ve zaman yönetimi, sınav kaygısı ve verimli ders çalışma, Milli Eğitim Merkezi sınav sistemine bağlı lise giriş sınavı (LGS) tanıtım semineri ve rehberlik tanıtım seminerleridir.

8.sınıf öğrencilerine yönelik, Milli Eğitim Merkezi sınav sistemine bağlı lise giriş sınavı (LGS) tanıtımı, lise tanıtımı, akıl oyunları- dikkat geliştirme etkinliği, verimli ders çalışma, öğrenme stilleri envanteri, yetenek ve ilgilerin belirlenmesi, geleceğin meslekleri, zaman yönetimi- ders programı oluşturma, hızlı okuma teknikleri- okuduğunu anlama, gelişim dönemleri, özgüven geliştirme ve beden algısı, teknoloji kullanımı, kaygı, karar verme- hedef belirleme, iletişim becerileri, çatışma çözme, psikolojik sağlık, mindfulness temelli kendini tanıma, duyguları ifade etme ve bilişsel davranışçı terapi- duygu-düşünce-davranış üçgeni - düşünce hataları seminerleri düzenlenmektedir.

Kütüphane

Okuyorum yorumluyorum tahlil atölyesi, 4. sınıf ve ortaokul öğrencilerine belirlenen kitaplar üzerinden, her ay bir kitap tahlili yapılacak şekilde gerçekleştirilmektedir. Atölye, kitap okumayı seven öğrencilerle kitaplar üzerine sohbetler yapmayı, karşılıklı fikir alışverişinde bulunmayı ve beyin fırtınası oluşturmaya hedeflemektedir.

Görsel 34: Kütüphane

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:21.12.2023

Masal atölyesi, çocukların yaratıcılıklarını geliştirmeyi hedeflerken, düşüncelerini ifade etme becerilerini de kazandırmayı hedeflemektedir. Dönem boyunca 2. sınıf öğrencilerine, 2. dönemde ise 1. sınıf öğrencilerimize yönelik olarak hazırlanan bir müfredatla gerçekleştirilmektedir. Her grup 12 öğrenciden oluşmaktadır.

Görsel 35: Masal Atölyesi

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:21.12.2023

Sosyal Etkinlikler

Doğa sevgisi ve tarih bilinci aşılacak, sosyal ve kültürel etkileşimi artırmak amacıyla öğrenci ve velilere yönelik gezi, kamp ve etkinlikler düzenlenmektedir. Bu etkinlikler, kurumlarla iş birliği yapılarak tematik bir şekilde planlanmakta, öğrencilerimizin aktif, duyarlı ve girişken bireyler olmaları hedeflenmektedir.

Geziler, öğrencilerin ve velilerin katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Kültürel belleğimizi geliştirmeyi amaçlarken, ülkemizde bulunan güzellikleri de aile olarak görme imkânı sunmaktadır. Ankara, Bursa, İstanbul ve Eskişehir gibi iller gezilmektedir.

Kılavuz Gençlik Modeli kapsamında paydaş kurumlarla da çeşitli iş birlikleri yapılmaktadır. Bunlar, Bilim Merkezi, Kâğıt Müzesi, İsu Su Semineri, Çevre Koruma Sıfır Atık Çalışmaları, Atlı Eğitim Merkezi, İzaydaş, Ormanya Doğa Okulu gibi kurumları kapsamaktadır.

Görsel 36: Anne-Kız Kampı

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:21.12.2023

3.4. Organizasyonlar

Bilgievleri bünyesinde yapılan organizasyonlar, öğrencilerin zihinsel, bedensel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla gerçekleştirilen yarışma ve turnuvaları kapsamaktadır. Bu etkinlikler, öğrencilerin öğrenme süreçlerini desteklemeyi hedeflemektedir. Bu etkinlikler, psikoloji kampı, belirli gün programları, 40 hadis 40 kavram yarışması, aile mektebi sohbetleri, kidzania programı, lise geçiş sınavı motivasyon programı, kılavuz gençlik yaz okulu kapanış programı, orman okulu, Kocaeli büyükşehir belediyesi trafik eğitim parkuru, müze gezileri ve iyilik kılavuzu yarışmalarıdır.

Üreten sınıf atölyeleri, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin haftanın bir günü Bilgievine gelerek katıldıkları atölyelerdir. Bu atölyelerde, değerler temelinde üç farklı atölye faaliyeti öğrencilere sunulmaktadır.

Bu faaliyetlerin yanı sıra, okulların kapanmasıyla birlikte yaz atölyeleri açılmaktadır. Bu atölyeler, öğrencilerin sosyalleşmesini ve farklı deneyimler kazanarak kendilerini geliştirmelerini amaçlamaktadır. Yaz okulu eğitiminde ise, öğrencilere çeşitli aktiviteler ve eğitim fırsatları sunulmaktadır. Bazı atölyeler şunlardır: akıl oyunları, bilim atölyesi, el sanatları atölyesi, kodlama atölyesi, aşçılık atölyesi, yazarlık atölyesi, 3D baskı ve tasarım atölyesi, ahşap atölyesi, robotik kodlama atölyesi, müzik atölyesi, resim atölyesi, ebru atölyesi ve halk oyunları atölyesi.

Bilgi Destek Programı, Kur'an ve temel dini bilgiler eğitiminde Diyanet ve Halk Eğitim Merkezlerinden talep edilen öğretmenlerin desteğiyle gerçekleştirilmektedir. Atölye çalışmasında ise, Müftülüğün Yaz Kur'an Kursları müfredatı uygulanmaktadır.

Rehberlik hizmetlerinde, öğrencilere ve velilere yönelik bireysel rehberlik görüşmeleri yapılmaktadır. Ayrıca, 7. ve 8. sınıf öğrencilerine bireysel gelişim seminerleri düzenlenmekte, psiko-eğitim ve sosyo-eğitim programları aracılığıyla öğrencilerin hem kişisel hem de sosyal gelişimleri desteklenmektedir.

Görsel 37: Bilgievleri Ortaokul Satranç Turnuvası

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:22.12.2023

Tematik yaz kamplarında, korunaklı ve güvenli bir ortamda, doğayla iç içe kız ve erkek kampları düzenlenmektedir. Bu kampların amacı, öğrencilere milli ve manevi değerler konusunda farkındalık kazandırmaktır. Ayrıca, kamplarda çeşitli yarışmalar, futbol ve voleybol turnuvaları ile bilgi yarışmaları gibi etkinlikler de düzenlenmektedir.

Yaz atölyelerinin sonunda gerçekleştirilen Çocuk Şenliği etkinliği düzenlenmektedir. Bu festival, yaz atölyeleri döneminde yapılan etkinliklerin sergilendiği bir platformdur. Yaz okulunun temel amacı, öğrencilere tasarım ve beceri kazandırmak olup, eğitimler değerler eğitimiyle desteklenmektedir. Festival, üç ana bölümden oluşmaktadır: sahne gösterileri, sergi ve atölyeler. Sahne etkinliklerinde halk oyunları ve koro gösterileri yer alırken, sergi alanında ise fotoğraf, resim ve ebru eserleri sergilenmektedir.

2024 yaz kapanış etkinlikleri kapsamında, Kılavuz Gençlik Modeli'ne bağlı olarak Akademi Lise, Bilgievleri ve Gençlik Merkezlerinin katılımıyla bir kapanış programı düzenlenmiştir. Yaz gelişim programları kapsamında bu merkezlerden toplam 11 bin öğrenci bu merkezlerden yararlanmıştır. Yaz kapanış etkinliklerinde, öğrencilerin hazırladıkları sahne gösterileri sergilenmiş olup, buna ek olarak çeşitli atölyeler,

yarışmalar, sahne şovları, sanal gerçeklik ve simülatör deneyimleri, kano, dragon botu, plaj futbolu, geleneksel oyunlar ve dijital oyun alanları oluşturulmuştur. Ayrıca, resim, taş boyama, ahşap yapımı, gezen çömlek, kum boyama, el yapımı kağıt ve kitap ayırıcı gibi atölyeler de düzenlenmiştir. (<https://www.kocaeli.bel.tr/haber/kilavuz-genclikten-cocuklara-muhtesem-senlik-46101.html> Erişim Tarihi 24/04/2025)

Görsel 38: 2024 Kılavuz Gençliği Şenliği

Kaynak: <https://www.kocaeli.bel.tr/haber/kilavuz-genclikten-cocuklara-muhtesem-senlik-46101.html>
Erişim Tarihi:22.12.2023

3.5. Ödüller

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilen Kılavuz Gençlik Modeli, kuruluşundan itibaren çeşitli ödüllerle taçlandırılmış ve Türkiye genelinde örnek gösterilen bir gençlik projesi olmuştur.

Bunlardan ilki, 2016 yılında Ankara’da düzenlenen 5. AK Parti Yerel Yönetimler Sempozyumu’nda gerçekleşen törende, dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu tarafından Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı İbrahim Karaosmanoğlu’na, Gençlik ve Spor Dairesi Başkanlığı tarafından geliştirilen Kılavuz Gençlik Modeli, 2016 yılında Ankara’da düzenlenen 5. AK Parti Yerel Yönetimler Sempozyumu’nda yerel yönetimler bazında "En İyi Gençlik Projesi" ödülüne layık görülmüştür. Bu prestijli ödül, dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu tarafından takdim edilmiştir. Kılavuz Gençlik Modeli, gençlerin eğitim, kültür, spor ve sosyal gelişimlerine yönelik sunduğu kapsamlı hizmetlerle dikkat çekmiş ve bu ödül, modelin yerel yönetimler açısından ne denli başarılı ve örnek teşkil eden bir proje olduğunu gözler önüne sermiştir. (<https://www.cagdaskocaeli.com.tr/haber/4606533/buyuksehirin-kilavuz-genclik-projesi-turkiye-birincisi> Erişim Tarihi 24/04/2025).

Görsel 39: 2016 Kılavuz Gençlik Modelinin İlk Ödülü

Kaynak: <https://www.cagdaskocaeli.com.tr/haber/4606533/buyuksehirin-kilavuz-genclik-projesi-turkiye-birincisi> Erişim Tarihi:24.04.2025

2021 yılında, Cumhurbaşkanlığı tarafından düzenlenen "Gençliğe Yönelik Yapılan Kültür, Sanat, Yayıncılık, Eğitim ve Spor Faaliyetleri" yarışmasında, Kılavuz Gençlik Modeli bir kez daha ödüle layık görülmüştür. Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Doç. Dr. Tahir Büyükakın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'dan bu ödülünü almıştır. Bu ödül, modelin sunduğu geniş hizmet yelpazesinde elde edilen başarıyı tescillemiştir. Kılavuz Gençlik Modeli, ders takviyesi, akademik gelişim, değerler eğitimi, kültür ve sanat faaliyetleri, geleneksel ve modern el sanatları, gençlerin fiziksel gelişimiyle ilgili sportif faaliyetler gibi birçok alanda önemli katkılar sağlamaktadır.

Bu ödüller, Kılavuz Gençlik Modeli'nin gençlerin eğitim, kültür, sanat, spor ve sosyal gelişimlerine sağladığı katkıları ve modelin Türkiye genelindeki diğer belediyelere örnek teşkil eden bir proje haline geldiğini gözler önüne sermektedir.

Görsel 40: 2021 Gençlik ve Yerel Yönetimler Yarışması Kılavuz Gençlik Modeli Ödülü

Kaynak: <https://www.kocaelimeydan.com/gundem/erdogan-dan-buyukakina-genclik-hizmetleri-odulu-h64033.html> Erişim Tarihi:24.04.2025

Bilgievleri, 2025 Uluslararası Science, Technology, Engineering, and Mathematics (STEM) Olimpiyatlarında büyük başarı elde etmiştir. 130 ülkenin katılım sağladığı 2025 Uluslararası STEM Olimpiyatları Dünya Finalinde, Gazi Akçakoca ve Hüma Hatun Bilgievi'nden 12 öğrenci matematik, bilim ve kodlama alanlarında büyük bir başarı gösterdi.

Matematik kategorisinde yarışan Barış Yasin Ay, dünya sıralamasında ilk 10'a girerek 9. sırayı elde etti ve altın madalyaya hak kazandı. Bilim kategorisinde yarışan Ömer Selim Temizel, dünya 21.'si olarak altın madalya kazandı. Ayrıca, kodlama kategorisinde de üstün bir performans sergileyerek bronz madalyanın sahibi oldu.

Öğrenciler, sınav dili İngilizce olan Best of Best yarışmasında da büyük bir başarıya imza attı. Ömer Selim Temizel, dünya 17.'si, Barış Yasin Ay ise dünya 27.'si olarak Kocaeli'ni temmuz ayında Barcelona'da düzenlenecek büyük finalde temsil etme hakkı kazandı. Bu başarı, Kılavuz Gençlik Bilgievleri'nin STEM alanındaki eğitim kalitesini ve öğrencilerinin uluslararası düzeydeki rekabet gücünü bir kez daha kanıtlamış olmuştur.

Görsel 41: Bilgievi Uluslararası STEM Olimpiyatları Dünya Şampiyonu

Kaynak: <https://www.ozgurkocaeli.com.tr/haber/24311979/baris-yasin-ay-stem-olimpiyatlarinda-ilk-10a-girdi> Erişim Tarihi:02.05.2025

Görsel 42: Kılavuz Gençlik Logosu

Kaynak: <https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx> Erişim Tarihi:21.12.2023

Modelin günümüzdeki karşılığını daha geniş bir çerçevede değerlendirmek amacıyla, dördüncü bölümde uluslararası gençlik politikalarına odaklanılmıştır. Bu kapsamda, sosyal refah devletlerinin etkin olduğu Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada gibi

lkelerde uygulanan gençlik hizmetleri ele alınacaktır. Yapılacak karşılaştırmalı analiz, Kılavuz Gençlik Modeli'nin güçlü ve zayıf yönlerini belirlemenin yanı sıra, geliştirilmesine yönelik öneriler sunmayı da amaçlamaktadır. Aynı zamanda Bilgievleri'nin Türkiye'ye özgü yapısının uluslararası standartlar ve yenilikçi yaklaşımlar baēlamında nasıl konumlandığını ortaya koyarak, modelin sürdürülebilirliğine dair çıkarımlar yapılacaktır.

4. BÖLÜM: GENÇLİK HİZMETLERİ VE SOSYAL REFAH MODELLERİ: FİNLANDYA, HOLLANDA, ALMANYA VE KANADA ÖRNEKLERİ

Çocuklar ve gençler, toplumların geleceğini belirleyen en önemli bireylerdir ve bu kesime yönelik hizmetler dünyanın her yerinde büyük bir önem taşır. Dünya genelinde, belediyeler çocuklar ve gençlerin daha sağlıklı, güvenli ve fırsatlarla dolu bir yaşam sürdürebilmeleri için çeşitli programlar ve hizmetler sunmaktadır. Bu hizmetlerin ortak amacı, gençlerin yaşam kalitesini artırmak ve toplumsal eşitsizliği en aza indirerek daha adil bir toplum inşa etmektir.

Bu bölümde, gençlik politikaları, eğitim sistemi ve sosyal refah modeli açısından gelişmiş olan ve gençler için kapsamlı belediye hizmetleri sunan Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada örneklerine odaklanılacaktır. Bu ülkeler, çocuklar ve gençler için sundukları hizmetlerle toplumsal eşitsizliği azaltmayı ve gençlerin toplumsal gelişimlerini desteklemeyi amaçlamışlardır. Gelişmiş sosyal refah sistemleri, yenilikçi eğitim yaklaşımları, güçlü gençlik politikaları ve çocuk haklarına verdikleri önem ile Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada, çocuk ve gençlik çalışmaları konusunda dünya çapında örnek teşkil eden ülkelerdir.

Bu ülkeler, sosyal refah anlayışını sadece devlet politikaları ile değil, aynı zamanda belediye düzeyinde sundukları hizmetlerle de güçlü bir şekilde uygulayarak, çocuklar ve gençler için daha iyi bir yaşam alanı sağlamaktadırlar. Bu yaklaşım, dünya genelindeki diğer ülkeler için de örnek teşkil etmektedir.

4.1. Finlandiya Örneği

Kılavuz Gençlik Modeline katkıda bulunmak için seçilen ülkelerden biri olarak Finlandiya, sosyal refah modelinin önemli bir örneğidir. Finlandiya'nın sosyal belediyecilik ve gençlik politikalarındaki yaklaşımı, eğitim, sağlık ve genel refah alanlarındaki güçlü vurgusu ile dikkat çekmektedir.

Finlandiya, UNICEF tarafından yaptığı politikalar ve işleyişler bakımından "Çocuk Dostu Şehir" olarak 24 Eylül 2024 tarihinde seçilmiştir. Bu unvan, Finlandiya'nın çocukların haklarına ve refahına verdiği önemin bir göstergesidir. UNICEF'in bu ödülü, şehirlerin çocukların yaşam kalitesini iyileştirmek, onların güvenliğini sağlamak ve

eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamak için uyguladığı etkili politikalar doğrultusunda verilmektedir. Finlandiya, çocukların seslerinin duyulduğu, eşit fırsatlarla büyüdüğü ve sağlıklı bir çevrede gelişebildiği bir toplum yaratma noktasında önemli adımlar atmıştır (<https://www.childfriendlycities.org/stories/finlands-capital-helsinki-recognised-child-friendly-city> Erişim Tarihi 18/03/2025).

Görsel 43: Helsinki Çocuk Dostu Şehir

Kaynak: <https://www.childfriendlycities.org/stories/finlands-capital-helsinki-recognised-child-friendly-city> Erişim Tarihi:21.03.2025

Finlandiya'nın siyasi sistemi ve demokratik değerleri, hukuk devleti ilkeleri ve insan haklarına olan bağlılığı, sosyal refah modelinin temel taşlarını oluşturur. Ülke, şeffaf yönetim anlayışı ve düşük yolsuzluk seviyeleri ile dünya genelinde yüksek yaşam standartları sunmaktadır. Eğitim politikaları da bu bağlamda oldukça güçlüdür. Finlandiya'da eğitimden Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı sorumludur ve ülke genelinde, tüm çocuklara köken, geçmiş veya zenginliğe bakılmaksızın eşit fırsatlar ve yüksek kalitede ücretsiz eğitim sunulmaktadır.

Gençlerin ve çocukların eğitime, sağlığına ve istihdamına büyük önem verilen Finlandiya'da, bu alanlarda birçok politika ve program uygulanmaktadır. Bu yaklaşımlar, Finlandiya'nın sosyal refah modelinin, gençlik politikalarının ve sosyal belediyeciliğin nasıl başarılı bir şekilde entegre edilebileceğine dair önemli bir örnek sunmaktadır.

Örnek olarak Helsinki, sosyal refah ve gençlik politikaları bağlamında öne çıkan bir şehir olarak dikkat çekmektedir. Helsinki'de çocukluk ve eğitim hizmetleri kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır. Şehirde, çocukların yaş gruplarına göre farklı ihtiyaçlarını karşılamak için birçok hizmet sunulmaktadır. Örneğin, 2 ile 5 yaş arasındaki çocuklar için ücretsiz okul öncesi ve sonrası sosyal aktiviteler mevcuttur (<https://www.hel.fi/en> Erişim Tarihi 24/06/2024).

Gençler için de çeşitli boş zaman aktiviteleri sunulmaktadır. Bu aktiviteler arasında sanat, el sanatları, dans, çevresel faaliyetler, oyun, medya faaliyetleri ve tiyatro gibi seçenekler yer almaktadır (<https://nuorten.hel.fi/en/things-to-do-and-places/hobbies/> Erişim Tarihi 24/06/2024). Ayrıca, Helsinki'de çocuklar ve gençler için düzenlenen çalışmalar, 71 adet gençlik merkezinde gerçekleştirilmektedir (<https://nuorten.hel.fi/en/things-to-do-and-places/our-places/> Erişim Tarihi 24/06/2024).

Bu tür kapsamlı ve çeşitli hizmetler, Helsinki'nin sosyal refah modelinde çocukların ve gençlerin genel refahına ne kadar önem verdiğini açıkça göstermektedir.

Finlandiya'daki bir diğer dikkat çekici belediye örneği Espoo'dur. Espoo'da gençler için sunulan hizmetler, gençlik merkezlerinden kültür merkezlerine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. Bu merkezler, tiyatro, dans, sinema ve temel sanat eğitimi gibi alanlarda gençlere çeşitli fırsatlar sunmaktadır.

Espoo'daki gençlik merkezleri, 12-17 yaş arasındaki gençlere hafta içi ve hafta sonları hizmet vermektedir. Bu merkezler, gençlerin boş zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirmelerine olanak tanıyan birçok aktivite ve program sunmaktadır. Ayrıca, yaz kampları ve kurslar da bu faaliyetler arasında yer almakta olup, gençlerin yaz tatillerini eğitici ve eğlenceli bir şekilde geçirmelerine yardımcı olmaktadır.

Bu tür hizmetler, Espoo'nun gençlerin kültürel ve sanatsal gelişimlerine olan katkısını ve sosyal refah modelinin bir parçası olarak gençlerin genel refahına verdiği önemi göstermektedir.

Finlandiya, sosyal belediyecilik kavramını her yaş grubuna hizmet sunarak kapsamlı bir şekilde yerine getirmektedir. Ülke, okul öncesinden yetişkinliğe kadar her aşamada geniş bir hizmet yelpazesi sunar. Bu hizmetler arasında okul öncesi etkinlik alanları, gençlik merkezleri, kültür merkezleri, müzeler, sanatsal faaliyetler ve açık hava etkinlikleri bulunmaktadır.

Finlandiya'nın bu kapsamlı yaklaşımı, çocuklar ve gençlerin sağlıklı, mutlu ve başarılı bireyler olarak yetişmelerini sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Ülke, çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemeyi hedefleyen geniş kapsamlı ve bütüncül yaklaşımlar benimsemektedir. Bu hizmetler, çocukların ve gençlerin çeşitli gelişim alanlarında desteklenmesini sağlayarak, onların potansiyellerini en üst düzeye çıkarmayı amaçlamaktadır.

Finlandiya'nın bu sosyal refah modeli, sosyal belediyecilik alanında dünya çapında bir örnek teşkil etmekte ve bireylerin tüm yaş dönemlerinde kaliteli bir yaşam sürmelerini destekleyen etkili bir sistem olarak öne çıkmaktadır.

Kriterler	Finlandiya Belediyeleri (Helsinki, Espoo vb.)
Amaç	Çocukların ve gençlerin refahını artırmak, sanatsal-kültürel gelişim sağlamak.
Hizmet Verilen Yaş Grubu	0-18 yaş arası çocuklar ve gençler.
Eğitim Yaklaşımı	Oyun temelli öğrenme, sanat, doğa, tiyatro gibi geniş yelpazede etkinlikler.
Yerel Yönetim Desteği	Belediyeler ve merkezi hükümet tarafından fonlanıyor.
Aktiviteler	Sanat, tiyatro, dans, doğa etkinlikleri, medya çalışmaları, gençlik merkezleri.
Süreklilik	Gün boyu açık gençlik merkezleri, esnek çalışma saatleri.
Finansman	Belediyeler, devlet fonları, UNICEF desteği.
Öğretmen / Eğitmen Profili	Profesyonel gençlik çalışanları, sosyal hizmet uzmanları, öğretmenler.
Aile Katılımı	Aileler etkinliklere aktif olarak dahil ediliyor.
Kapsayıcılık	Farklı yaş ve sosyal grupları kapsayan çalışmalar.
Değerler Eğitimi	Çocuk hakları, eşitlik, demokratik katılım odaklı değerler eğitimi.
Bütçeleme	Çocuk dostu şehir bütçesi oluşturuluyor (gençlere özel bütçeleme).

Tablo 2: Finlandiya Çocuk Hizmetleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.2. Hollanda Örneği

Katılımcı devlet modelini benimseyen Hollanda, piyasa ekonomisini desteklerken aynı zamanda kapsayıcı sosyal hizmetler ve refah politikalarını teşvik eden bir yaklaşıma sahiptir. Hollanda'da belediyelerin temel amacı, toplumsal refahı artırmak ve toplumsal eşitsizlikleri azaltmaktır. Eğitim süreci, Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanlığı tarafından yürütülen faaliyetlerle desteklenmektedir. Gençler ve çocuklar için çeşitli politikalar uygulanmaktadır (<https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/hervormingsagenda-jeugd> Erişim Tarihi 14/08/2024).

2018-2021 yılları arasında Hollanda'da gençlik reformu uygulaması gerçekleştirilmiştir. Bu reformun amacı, yardıma ihtiyaç duyan çocuklar ve ailelerin doğru yardım ve desteğe mümkün olan en kısa sürede ulaşmasını sağlamaktır. Reform, mali açıdan sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla geniş bir anlaşma paketini kapsamaktadır. Bu paket, Ulusal Gençlik Konseyi, Hollanda Gençlik Enstitüsü, Hollanda Belediyeler Birliği ve Sağlık, Refah ve Spor Bakanlığı'nın gençlik politikası ile iş birliğini içermektedir.

19 Haziran 2023-2028 tarihlerinde, yeni bir gençlik reformu paketi oluşturulmuştur. Bu yeni paket, gençlik hizmetlerinin kalitesini ve erişilebilirliğini artırmayı, ayrıca toplumsal refahı daha da güçlendirmeyi hedeflemektedir. (<https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/hervormingsagenda-jeugd/nieuws/2023/06/19/hervormingsagenda-jeugd-relevante-documenten-en-achtergrondinformatie> Erişim Tarihi 14/08/2024).

Hollanda'daki gençlik reformu kapsamında, gençler için düzenlenen seminerler ve etkinlikler, bilgi alışverişini teşvik etmek, sürdürülebilir bilgi gelişimini desteklemek ve bilginin belediyeler ve benzer kuruluşlar tarafından yaygınlaştırılmasına yardımcı olmak amacı taşımaktadır. Bu etkinlikler, gençlerin ve ailelerin doğru zamanda ve doğru yerde daha iyi yardım ve destek almasını sağlamayı hedefler.

Özellikle Zwolle belediyesi, gençlere yönelik önemli bir sosyal servis projesini desteklemektedir. Bu proje, gençlerin okuldan sonra ne yapacaklarını bilmemeleri durumunda onlara rehberlik eden ve koçluk yapan "Impacter" adında bir programı içermektedir. "Impacter", gençlere yaşam yolunda rehberlik ederek, onların kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır (<https://www.nji.nl/van-jeugd-naar-volwassenheid/wat-speelt-er-rond-opgroeien-naar-volwassenheid> 15/08/2024).

Bu tür projeler ve reformlar, Hollanda'nın gençlere yönelik sosyal destek sistemini güçlendirmeyi ve onların başarılı bir geleceğe adım atmalarını sağlamayı hedefleyen kapsamlı bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

Hollanda Gençlik Enstitüsü, "Her çocuk için umut verici bir çocukluk" ilkesi doğrultusunda faaliyet göstermektedir. Enstitü, her çocuğun yeteneklerini en iyi şekilde geliştirme, dayanıklı, aktif ve bağımsız bir yetişkin olarak dönüşme fırsatını sağlamak amacıyla çalışmalar yapmaktadır.

Enstitünün temel değerleri bağımsızlık, katılım ve iş birliği üzerine kuruludur (<https://www.nji.nl/over-het-nji/missie-en-ambitie> Erişim Tarihi 15/08/2024). Bu değerler doğrultusunda, çocukların sağlıklı, güvenli ve fırsatlarla dolu bir ortamda büyümelerine yardımcı olmayı hedeflemektedir. Enstitü, çocukların potansiyellerini en üst düzeye çıkarmayı ve onlara geniş bir fırsat yelpazesi sunmayı amaçlayan program ve projeler geliştirmektedir.

Bu yaklaşım, Hollanda'nın çocuklara ve gençlere yönelik sosyal destek sistemlerinin güçlü bir örneğidir ve çocukların tüm yönleriyle gelişimini desteklemeye yönelik kapsamlı bir stratejiyi yansıtmaktadır.

Hollanda'da belediyeler, fırsat eşitsizliğini önlemek ve çocuklar ile gençler için eşit fırsatlar sağlamak amacıyla birlik içerisinde çalışmaktadır. Bu bağlamda, okullar, eğitim kurumları, veliler ve sosyal kuruluşlar, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak için ortak çabalar göstermektedir. Fırsat eşitliği ittifakı kapsamında, erişilebilirlik, kalite, geçişler ve okul ve çevre eylem planları ön plandadır (<https://www.gelijke-kansen.nl/gemeenten> Erişim Tarihi 14/08/2024).

Rotterdam belediyesi, bu hedefler doğrultusunda çeşitli projeler ve hizmetler sunmaktadır. Şehirde, 14 adet gençlik merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerin amacı, gençlerin birbirlerini tanımasını, birlikte etkinlikler yapabilecekleri kendilerine ait bir mekân oluşturulmasını, yeteneklerini keşfetmelerini ve güvenli bir ortamda bulunmalarını sağlamaktır (<https://www.rotterdam.nl/jongerenhub> 14/08/2024).

Ayrıca, 4-14 yaş aralığındaki çocuklar için çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Rotterdam'da, çocukların ve gençlerin öğrenme performansını iyileştirmek amacıyla "Fun2Learn" uygulaması geliştirilmiştir. Bu uygulama, ilkokul 1'den 8'e kadar olan gruplara ve ortaokul 1 ve 2'ye kadar olan çocuklara yönelik etkinlikler sunmaktadır. Çocuklar, okuldan sonra önce spor yaparak beyinlerini harekete geçirir, ardından ders

çalışırlar. Bu yöntem, çocukların daha iyi öğrenmelerini ve öğrendiklerini daha iyi hatırlamalarını sağlamaktadır. Fun2Learn, öğrenme performansını iyileştirmeyi, hareketi teşvik etmeyi, konsantrasyonu artırmayı, iş birliğini teşvik etmeyi, soru sormayı öğretmeyi ve öğrenme sürecini eğlenceli hale getirmeyi amaçlamaktadır (<https://www.solnetwerk.nl/wat-we-doen/kinderen-tieners-jongeren/kinderen-en-tieners/fun2learn/> Erişim Tarihi 14/08/2024).

Bu uygulamalar, çocukların eğlenceli bir şekilde öğrenmelerini ve mahallerine yakın, güvenli ortamlarda eğitim almalarını teşvik etmektedir (<https://www.solnetwerk.nl/wat-we-doen/kinderen-tieners-jongeren/kinderen-en-tieners/> 14/08/2024).

15-27 yaş aralığındaki gençler için Leiden ve Rotterdam şehirlerinde çeşitli gençlik çalışmaları yürütülmektedir. Bu çalışmalar, gençlerin bilgi, yardım ve tavsiye alabilecekleri çeşitli hizmetleri kapsamaktadır.

Leiden'de, gençler Gençlik Bilgi Noktası (Jongeren Informatie Punt) aracılığıyla destek alabilirler. Bu noktada gençler, ihtiyaç duydukları bilgi ve tavsiyeleri, aynı zamanda çeşitli yardım hizmetlerini kolayca temin edebilirler (<https://www.solnetwerk.nl/wat-we-doen/kinderen-tieners-jongeren/jongerenwerk/jongereninformatiepunt-jip-leiden/> Erişim Tarihi 14/08/2024).

Rotterdam'da da benzer şekilde, gençlere yönelik çeşitli destek ve rehberlik hizmetleri sunulmaktadır. Bu hizmetler, gençlerin kişisel gelişimlerini desteklemek ve karşılaştıkları zorluklara çözüm bulmalarına yardımcı olmak amacıyla tasarlanmıştır. Bu tür hizmetler, gençlerin hayatlarının erken dönemlerinde karşılaşılabilecekleri çeşitli sorunları yönetmelerine ve gerekli desteği alarak başarılı bir geçiş dönemi yaşamalarına yardımcı olmaktadır.

Hollanda'da ilköğretim kurumları, belediyelerle iş birliği içerisinde çalışarak çocukların eğitim süreçlerini desteklemektedir. Belediyeler, çocuklara dil ve aritmetik gibi temel konularda rehberlik sağlamak amacıyla çeşitli destekler sunmaktadır. Bu destekler, çocukların belirli becerileri kazanmalarına yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Örneğin, belediyeler, çocukların müze ve tiyatro gezilerine katılımını teşvik eder ve bu gezilere maddi destek sağlar (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/aanpak-onderwijsachterstand-op-basisscholen> Erişim Tarihi 15/08/2024).

Ayrıca, erken çocukluk eğitimi kapsamında, okul öncesi kreşler de önemli bir rol oynamaktadır. Kreşler, çocukların dil becerilerini geliştirmelerine ve temel beceriler

kazanmalarına yardımcı olmak için okul sistemi içinde yer almaktadır. Bu şekilde, çocuklar hem sosyal hem de akademik beceriler açısından okul sistemine daha güçlü bir temel ile dahil edilmekte ve eğitim hayatlarına sağlam bir başlangıç yapmaktadırlar.

Rotterdam'da, 14-27 yaş aralığındaki gençler için çeşitli gençlik merkezleri hizmet vermektedir. Bu merkezler, gençlerin dinlenme, öğrenme ve sosyalleşme ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tasarlanmıştır. Gençlik merkezleri, gençlere güvenli bir ortamda yeteneklerini keşfetme, becerilerini güçlendirme ve geliştirme fırsatları sunar.

Bu merkezler, gençlerin sosyal etkileşimde bulunabileceği, kişisel ve akademik gelişimlerine katkıda bulunabilecekleri çeşitli etkinlikler ve programlar sunmaktadır (<https://www.solnetwerk.nl/wat-we-doen/kinderen-tieners-jongeren/jongerenhubs/> Erişim Tarihi 14/08/2024).

Rotterdam'daki bu gençlik merkezleri, gençlerin topluluk içinde aktif ve başarılı bireyler olarak yetişmelerini desteklemek için önemli bir rol oynamaktadır.

Hollanda'da çocuklar ve gençler, gelişim süreçlerinde çeşitli sorunlarla karşılaşabilirler. Bu sorunların önlenmesi ve çözülmesi amacıyla Gençlik ve Aile Merkezleri önemli bir rol oynamaktadır. Bu merkezler, 4-18 yaş arası çocuklar ve gençler için ailelere destek sunar ve çocukların yetiştirilmesi ve geliştirilmesinde yardımcı olur (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/vraag-en-antwoord/hulp-vinden-voor-kind-4-18-jaar> Erişim Tarihi 14/08/2024).

Gençlik ve Aile Merkezlerinde, eğitimsel, davranışsal ve psikolojik sorunlar gibi konularda halka destek sağlanmaktadır. Ayrıca, bu merkezlerde 5-15 yaş arasındaki çocuklar, okul doktorları ve gençlik doktorları tarafından yılda üç kez fiziksel ve zihinsel sağlık kontrollerinden geçmektedir. Bu düzenli sağlık kontrolleri, çocukların gelişim süreçlerinde olası sorunların erken aşamada tespit edilmesine ve çözülmesine yardımcı olur.

Hollanda'da belediyeler, gençlik bakımı konusunda geniş bir sorumluluk yelpazesine sahiptir. Bu sorumluluklar, kaliteli gençlik hizmetleri sunmak, önleme, destek, yardım ve bakım politikaları oluşturmak gibi önemli görevleri kapsamaktadır. Belediyeler, çocuk istismarını önlemek için çeşitli stratejiler geliştirir ve sağlık, eğitim, polis ve adalet gibi sektörlerle iş birliği yaparak gençlik bakımıyla ilgili etkili çözümler üretirler (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/jeugdhulp-bij-gemeenten> Erişim Tarihi 15/08/2024).

Belediyeler, gençlerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gençlik politikaları oluşturmak, çocuk istismarını önlemeye yönelik tedbirler almak ve sağlık, eğitim, polis ve adalet gibi çeşitli sektörlerle koordinasyon içinde çalışarak bütüncül çözümler geliştirmek üzere çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamlı yaklaşım, Hollanda'nın gençlik hizmetlerini etkin bir şekilde yönetmesini ve gençlerin sağlıklı bir gelişim süreci geçirmelerini sağlamayı hedeflemektedir.

Hollanda'da çocukların çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak ve onların sosyal, kültürel ve eğitimsel gelişimlerini desteklemek amacıyla özel fonlar ve yardımlar sağlanmaktadır. Bu kapsamda, Gençlik Spor ve Kültür Fonu bulunmaktadır. Bu fon, çocukların dans, drama, müzik, çizim gibi yaratıcı alanlarda dersler alabilmelerini sağlar ve onların sanatsal yeteneklerini geliştirmelerine katkıda bulunur.

Geliri düşük ailelere yönelik destekler ise geniş bir yelpazeyi kapsar ve 18 yaşına kadar olan çocuklar için çeşitli yardımlar sunulur. Bu yardımlar, dizüstü bilgisayar veya tablet desteği, çocuk kredisi, okul öncesi çocuk kredisi, yol parası, spor ve kültür parası gibi yardımlar sağlanmaktadır.

Bu yardımlar, çocukların eğitim ve kültürel gelişimlerini destekleyerek, fırsat eşitliğini sağlamak ve düşük gelirli ailelerin çocuklarının temel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla sunulmaktadır

(<https://www.amsterdam.nl/werk-inkomen/hulp-bij-laag-inkomen/regelingen-kinderen-18-jaar/> Erişim Tarihi 16/08/2024).

"Konuş" ve "Beni Mutlu Et" gibi programlar düzenlemektedir. Bu programlar, gençleri güçlendirmeyi ve onların ruhsal sağlıklarını desteklemeyi hedefler. Özellikle performans baskısı ve sosyal medyanın olumsuz etkileri gibi zorluklarla başa çıkmalarına yardımcı olmak için tasarlanmıştır. Programın içeriğinde, uzmanlar tarafından hazırlanan eğitici tiyatro gösterileri, sahnelenen oyunlar sonrası gerçekleştirilen sohbetler, gençlerin ruhsal sağlıkları üzerine düşünmelerini ve kendilerini yazılı olarak ifade etmelerini teşvik eden ödevler ile çevrimiçi platformlar aracılığıyla ruh sağlığına dair bilgilendirme çalışmaları yer almaktadır.

Bu programlar, gençlerin kendilerini daha güçlü hissetmelerini, yalnız olmadıklarını anlamalarını ve daha iyi seçimler yapabilmelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca, konuşmanın ve destek almanın ruh sağlığı üzerindeki olumlu etkilerini vurgular (<https://kikid.nl/thema/mentale-gezondheid/> Erişim Tarihi 16/08/2024).

Amsterdam Belediyesi, ebeveynler ve çocuklar için "Oyun Girişi" adlı bir program düzenlemektedir. Bu program, 2-5 yaş aralığındaki çocuklara yönelik olarak tasarlanmıştır. Oyun Girişi hem çocuklar hem de ebeveynler için eğlenceli ve etkileşimli bir alan sunar. Programda çocuklar için çeşitli oyunlar ve etkinliklerle eğlenceli vakit geçirirler. Ebeveynlerde, diğer ailelerle tanışma ve sosyal etkileşimde bulunma fırsatı bulurlar. Aynı zamanda etkileşimli oyun alanları yer almaktadır. Hem çocuklar hem de ebeveynler için tasarlanmış oyun alanları, ailelerin birlikte vakit geçirmelerine ve çocukların sosyal becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu alan, çocukların aileleriyle kaliteli zaman geçirmelerini desteklerken, ebeveynlerin de birbirleriyle tanışmasını ve sosyal bağlantılar kurmasını sağlar (<https://www.dynamo-amsterdam.nl/spelinloop/> Erişim Tarihi 15/08/2024).

Görsel 44: Amsterdam, Oyuna Giriş Erişim Tarihi:15.08.2024

Kaynak: <https://www.dynamo-amsterdam.nl/spelinloop/>

Kriter	Hollanda'nın Çocuk Hizmetleri (Jeugdzorg, Kinderopvang ve Eğitim Programları)
Genel Amaç	Çocukların eğitim, sağlık, psikososyal destek ve sosyal entegrasyonunu sağlama.
Hedef Kitle	0-18 yaş arası tüm çocuklar, özel ihtiyaçlı çocuklar ve göçmen çocuklar.
Eğitim Yaklaşımı	Ücretsiz okul öncesi eğitim, bireysel öğrenme desteği, özel eğitim programları.
Psikososyal Destek	Jeugdzorg (Gençlik Bakım Kurumu) kapsamında profesyonel psikologlar, aile terapileri, sosyal destekler.

Aile ile İş birliği	Aile destek hizmetleri, ebeveyn eğitim programları, çocuk bakım sigortaları.
Sağlık Hizmetleri	Ücretsiz çocuk sağlığı hizmetleri, zorunlu sağlık sigortası kapsamında destek.
Göçmen ve Mülteci Çocuklara Destek	Göçmen ve mülteci çocuklar için özel eğitim programları, ücretsiz dil eğitimi, sosyal entegrasyon projeleri.
Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler	Devlet destekli sanat ve spor projeleri, kültürel faaliyetler ve sosyal uyum projeleri
Spor ve Fiziksel Aktivite	Okul ve belediye destekli spor merkezleri, geniş kapsamlı ücretsiz spor programları.
Finansman Kaynakları	Devlet bütçesi, yerel yönetimler ve özel fonlar.
Uygulayıcı Kuruluşlar	Jeugdzorg, belediyeler, sosyal hizmet kurumları ve eğitim bakanlığı.
Denetim ve İzleme Mekanizması	Jeugdzorg ve çocuk koruma birimleri tarafından düzenli denetim ve izleme.

Tablo 3: Hollanda Çocuk Hizmetleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.3. Almanya Örneği

Almanya, rekabetçi piyasa ekonomisini benimsemenin yanı sıra sosyal refahı ve adaleti sağlamak amacıyla kapsamlı sosyal politikalar uygulamaktadır. Almanya hükümeti, gençleri geleceğin önemli bir parçası olarak gördüğünden, gençlerin gelişimini desteklemek için yenilikçi sosyal politikalar geliştirmektedir.

Hannover Büyükşehir Belediyesi, 2024 Belediye Çocuk Hakları Ödülü ile çocukların katılımını artırmayı amaçlayan bir proje sunmaktadır. Bu projede, çocukların haklarına dair farkındalık oluşturulması ve yaşamlarını iyileştirecek projeler geliştirmeye teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

Görsel 45: Belediye Çocuk Hakları Ödülü SutelstraBe Kreşi

Kaynak: <https://www.hannover.de/Service/Presse-Medien/Landeshauptstadt-Hannover/Meldungsarchiv-f%C3%BCr-das-Jahr-2024/Ein-starkes-Zeichen-f%C3%BCr-die-Rechte-der-J%C3%BCngsten> Erişim Tarihi:29.04.2024

Almanya Federal Gençlik Bakanlığı, 26 yaşına kadar gençler için çeşitli fırsatlar sunan bir Gelecek paketi sağlar. Bu paket, gençlerin fiziksel ve zihinsel sağlığını desteklemeyi, kültürel gelişimlerini teşvik etmeyi amaçlar. Gelecek paketinde, gençlerin fiziksel sağlığını ve genel refahını destekleyen spor ve egzersiz imkanları, kültürel katılımını artırmak için düzenlenen etkinlikler, kültür-sanat takvimleri ve çeşitli bölgelere yayılmış gençlik evleri, gençlerin sosyal etkileşimde ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunabilecekleri alanları kapsamaktadır.

Bu sosyal politikalar, gençlerin eğitim ve gelişim süreçlerini destekleyerek, onların gelecekteki başarılarını ve refahlarını artırmayı hedefler. Almanya'nın bu yaklaşımı, gençlerin toplumsal yaşama aktif ve sağlıklı bir şekilde katılmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Hamburg'da bulunan Niendorf Gençlik Evi, çocuklar ve gençler için kapsamlı bir destek sunmaktadır. Bu gençlik evi, 10-18 yaş arası çocuk ve gençlere yönelik olarak çeşitli faaliyetler ve hizmetler sağlamaktadır.

Niendorf Gençlik Evi'nde gençlerin akademik başarılarını desteklemek amacıyla ev ödevlerine yardımcı olma hizmetleri sunulurken, aynı zamanda eğlenceli aktiviteler, oyunlar, toplantılar ve kutlamalar düzenlenmektedir. Gençlerin sosyal becerilerini geliştirmelerine olanak tanıyan etkinlikler, medya ve spor aktiviteleri aracılığıyla farklı yeteneklerini keşfetmeleri teşvik edilir. Ayrıca, gençlerin günlük yaşamda karşılaştıkları sorunlarla başa çıkmalarına yardımcı olmak için danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sağlanmaktadır.

Ayrıca, Niendorf Gençlik Evi, ailelere yönelik olarak el sanatları, çömlek yapımı ve kukla gibi etkinlikler düzenler. Bu etkinlikler, ailelerin birlikte kaliteli zaman geçirmelerini ve

yaratıcı becerilerini geliştirmelerini destekler (<https://www.hdj-niendorf.de/verstaendnis> Erişim Tarihi 19/08/2024). Gençlik evi, ocuk ve gençlerin sosyal ve bireysel gelişimlerini desteklemeyi, anlayış ve hoşgörü kültürünü teşvik etmeyi ve hayata dair umutlarını korumayı amaçlamaktadır.

Köln şehrinde, aile destek hizmetlerinin etkin bir şekilde sunulması amacıyla çeşitli birimlerin koordinasyonu sağlanmaktadır. Bu birimler şunlardır: Eğitim, Gençlik ve Spor Daire Başkanlığı, Okul Geliştirme Daire Başkanlığı ve Okul Sosyal Hizmetleri Daire Başkanlığıdır.

Köln'de toplamda 9 adet Aile ilköğretim merkezi bulunmaktadır. Bu merkezler, sosyal alan odaklı olarak hizmet vermektedir ve ailelere çeşitli destekler sunar. Aile merkezlerinin ilkokullarda konumlanmış olması, ulaşım imknlarını kolaylaştırarak ailelere büyük bir avantaj sağlar. Aile ilköğretim merkezinde, gündüz bakım hizmeti, aile eğitimi ve danışmanlığı merkezleri yer almaktadır. Bu merkezler, ailelerin sosyal ve eğitimsel ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlar ve toplumsal destek sisteminin bir parçası olarak önemli bir rol oynar (<https://www.familiengrundschohzentren-nrw.de/portfolio-items/stadt-koeln/> Erişim Tarihi 19/08/2024).

Münih'te, ocuk ve gençlik hizmetlerini merkezi bir şekilde yönlendirmek amacıyla ocuk ve Gençlik Belediye Binası bulunmaktadır. Bu bina, çocuklar ve gençlerin fikir, öneri ve taleplerini değerlendirmek ve onlara yardımcı olmak için tasarlanmıştır.

ocuk ve Gençlik Belediye Binası, gençlerin ve çocukların belediyeye sunabileceği fikir ve nerileri toplayarak bu geri bildirimleri değerlendirir. Çocukların ve gençlerin çeşitli taleplerine destek sağlar ve bu taleplerin çözüme kavuşturulmasına yardımcı olur. Tüm belediye birimleriyle koordineli bir şekilde çalışarak, çocuklara ve gençlere yönelik hizmetlerin etkin bir şekilde sunulmasını sağlar. Belirli aralıklarla gençlerle toplantılar düzenleyerek onların ihtiyaçlarını ve görüşlerini doğrudan dinler ve bu doğrultuda adımlar atar. Bu yaklaşım, çocukların ve gençlerin şehir yönetiminde daha aktif bir rol oynamalarını ve ihtiyaçlarının daha iyi karşılanmasını amaçlar (<https://stadt.muenchen.de/infos/kinderundjugendrathaus.html> Erişim Tarihi 19/08/2024).

Berlin'de ocuk ve gençler için çeşitli eğitimsel ve kültürel fırsatlar sunan iki önemli program ve kurum bulunmaktadır:

Eğitici Geziler:

Bu geziler, çocukların ve gençlerin dinlenmelerini, aktif katılımında bulunmalarını, sosyal ve demokratik davranışlar, engelli bireylerle karşılıklı anlayış geliştirmelerini ve farklı ulusları tanıyıp kabul etmelerini amaçlar. Genellikle 6-18 yaş aralığındaki gençler için düzenlenir. Rekreatif geziler, çeşitli eğitici ve kültürel etkinlikler içerebilir. (<https://service.berlin.de/dienstleistung/327611/> Erişim Tarihi 19/08/2024).

Weinmeisterhaus:

Weinmeisterhaus, 6-26 yaş arası çocuk ve gençler için çeşitli sanat ve kültürel etkinlikler sunar. Bu etkinlikler arasında görsel sanatlar, tiyatro, fotoğrafçılık, medya, dans ve müzik atölyeleri yer alır. Sergiler ve kurum içi etkinlikler düzenlenir. Çocuklar ve gençler, okullar, kreşler, ebeveynler ve aileler. Gençlerin yaratıcı becerilerini geliştirmek, sanatsal ifadelerini desteklemek ve sosyal etkileşimlerini artırmaktır. ([https://jugendnetz.berlin/jn/medienorte/Kinder-und-](https://jugendnetz.berlin/jn/medienorte/Kinder-und-Jugendeinrichtungen/Weinmeisterhaus.php)

[Jugendeinrichtungen/Weinmeisterhaus.php](https://jugendnetz.berlin/jn/medienorte/Kinder-und-Jugendeinrichtungen/Weinmeisterhaus.php) Erişim Tarihi 19/08/2024). Bu iki program ve kurum, Berlin'deki çocuk ve gençlerin sosyal, kültürel ve kişisel gelişimlerini desteklemek amacıyla geniş bir hizmet yelpazesi sunmaktadır.

Berlin'de, KinderKünsteZentrum adında erken çocukluk dönemi için özel bir merkez bulunmaktadır. Bu merkez, 2-8 yaş arası çocuklar ve aileler için estetik ve kültürel eğitim fırsatları sunar.

KinderKünsteZentrum'da çocuklara erken yaşta estetik ve kültürel becerilerin kazandırılması amaçlanır. Bu eğitim, çocukların sanatsal ve kültürel anlayışlarını geliştirmeyi hedefler. Proje, çocukların yaratıcı potansiyellerini keşfetmelerine ve geliştirmelerine olanak tanır. Çocuklar, ekoloji, bilim ve sanat gibi çeşitli alanlardan yararlanarak kapsamlı bir eğitim alırlar. KinderKünsteZentrum, çocukların hem bireysel hem de sosyal becerilerini erken yaşta desteklemeyi ve geliştirmeyi amaçlayan bir merkezdir. Bu tür bir erken çocukluk eğitimi, çocukların yaratıcı ve kültürel gelişimlerini teşvik eder ve onların potansiyellerini açığa çıkarmalarına yardımcı olur (<https://kinderkuenstezentrum.de/ueber-uns/> Erişim Tarihi 19/08/2024).

Berlin'de çocukların kültürel gelişimine büyük önem verilmekte ve bu amaca yönelik çeşitli ağlar ve programlar geliştirilmiştir. Özellikle 0-10 yaş arası çocukların kültürel eğitimine odaklanılmakta ve bu süreçte sanat ve kültüre erişim sağlanmaktadır.

Erken Çocukluk Kültürel Eğitim Ağı, çocukların günlük yaşamlarının bir parçası olarak kültürel eğitimin önemini vurgular ve bu eğitimin erken yaşta başlaması gerektiğine inanır. Çocukların ilk altı yılında sanat ve kültüre erişimlerini sağlayarak, bu alanlarda erken yaşta deneyim kazanmaları hedeflenir. Eğitim sürecinde yenilikçi ve yaratıcı fikirler doğrultusunda yeni formatlar geliştirilir ve uygulanır. Bu formatlar, çocukların sanatsal ve kültürel gelişimlerini desteklemek amacıyla özel olarak tasarlanır.

Bu ağ, çocukların kültürel gelişimlerini zenginleştirmek ve her çocuğun bu deneyimlerden faydalanmasını sağlamak için geniş bir çaba içindedir. Erken yaşta kültürel eğitim, çocukların yaratıcı ve entelektüel potansiyellerini en üst düzeye çıkarmak için kritik bir rol oynamaktadır (<https://netzwerk-fkb.de/formate/> Erişim Tarihi 19/08/2024).

Görsel 46: Erken Çocukluk Kültürel Eğitim Ağı, Eğitim Merkezi Yeri Aile Çalışması

Kaynak: <https://netzwerk-fkb.de/ohne-familie-geht-es-nicht/> Erişim Tarihi: 19.08.2024

Baden-Württemberg, çocuklar ve gençler için kapsamlı bir destek ve eğitim sistemi sunan bir bölgedir. Bu bölgedeki belediyeler, çocukların ve gençlerin kaygılarına ve ihtiyaçlarına odaklanan çeşitli politikalar ve programlar yürütmektedir.

Baden-Württemberg'deki gençlik destek ve eğitim sistemi, gençlere spor, medya, bilim, sanat, kültürel etkinlikler, siyasal bilinç, uluslararası etkileşim ve finansal destek sunarak kapsamlı bir gelişim imkânı sağlar. (<https://km.baden-wuerttemberg.de/de/jugend-sport/jugendpolitik> Erişim Tarihi 19/08/2024).

Kriter	Almanya'nın Çocuk Hizmetleri (Jugendamt ve Diğer Kurumlar)
---------------	---

Genel Amaç	Çocukların eğitim, sağlık, psikososyal destek ve sosyal entegrasyonunu sağlama.
Hedef Kitle	0-18 yaş arası tüm çocuklar ve gençler, özel ihtiyaçlı çocuklar ve göçmen çocuklar.
Eğitim Desteği	Devlet destekli okul sonrası etütler, ücretsiz ek dersler, özel destekli eğitim programları.
Psikososyal Destek	Jugendamt kapsamında profesyonel psikologlar, sosyal hizmet uzmanları, aile danışmanları.
Aile ile İş birliği	Aile içi destek hizmetleri, ebeveyn eğitim programları, çocukların refahını izleme mekanizmaları.
Sağlık Hizmetleri	Sağlık sigortası kapsamında ücretsiz çocuk sağlık hizmetleri, özel ihtiyaçlı çocuklara rehabilitasyon desteği.
Göçmen ve Mülteci Çocuklara Destek	Jugendamt ve sosyal hizmetler kapsamında kapsamlı destek programları, dil eğitimi, entegrasyon projeleri.
Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler	Devlet destekli sanat ve spor projeleri, müzik okulları, tiyatro kursları, kültürel entegrasyon programları.
Spor ve Fiziksel Aktivite	Okul ve belediye destekli spor merkezleri, ücretsiz spor programları.
Finansman Kaynakları	Devlet bütçesi, eyalet yönetimleri, yerel belediyeler ve Avrupa Birliği fonları.
Uygulayıcı Kuruluşlar	Jugendamt (Gençlik Dairesi), belediyeler, sosyal hizmet kurumları ve eğitim bakanlığı.

Tablo 4: Almanya Çocuk Hizmetleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.4. Kanada Örneği

Kanada, çocukların ve gençlerin erken yaşlardan itibaren güçlü temeller üzerinde gelişmelerini sağlamak amacıyla kapsamlı politikalar geliştirmiştir. Ülke, gençlerin beyin gelişimi, bilişsel, sosyal ve duygusal becerilerinin olgunlaşması konularına büyük önem vermektedir. Bu kapsamda, Kanada hükümeti çeşitli stratejiler ve programlar geliştirmiştir. Kanada'nın Gençlik Politikaları ve Programları bunlardan bir tanesidir.

Gençlik Politikası, 2019 yılında Kanada hükümeti, gençlerin sağlıklı ve tatmin edici bir yaşam sürmelerini sağlamak ve kendileri ile toplumları için olumlu değişiklikler

yaratmalarını teşvik etmek amacıyla ilk gençlik politikasını yayınlamıştır. Politika, gençlerin seslerinin duyulmasını, değişen ihtiyaçlara karşı erişilebilirlik sağlanmasını ve ruhsal destek sunulmasını hedeflemektedir.

(<https://www.canada.ca/en/youth/programs/policy.html> Erişim Tarihi 20/08/2024).

Ulusal Sohbet, 2018 yılında başlatılan bu girişim, gençlerin hayatlarını etkileyen sorunlar, başarılar ve ihtiyaç duydukları destek türlerini tartışabilecekleri bir ortam sağlamayı amaçlamaktadır. Bu sohbetler, gençlerin ihtiyaçlarını daha iyi anlamak ve gençlik politikasını bu ihtiyaçlar doğrultusunda şekillendirmek için önemli bir adım olarak görülmektedir. Gençlerin belirlediği 6 ana başlık:

Gerçek ve Uzlaşma: Sosyal ve toplumsal ilişkilerde dürüstlük ve anlaşma sağlamak.

Çevre ve İklim Eylemi: Çevre koruma ve iklim değişikliğiyle mücadele konusunda gençlerin rolü ve katkıları.

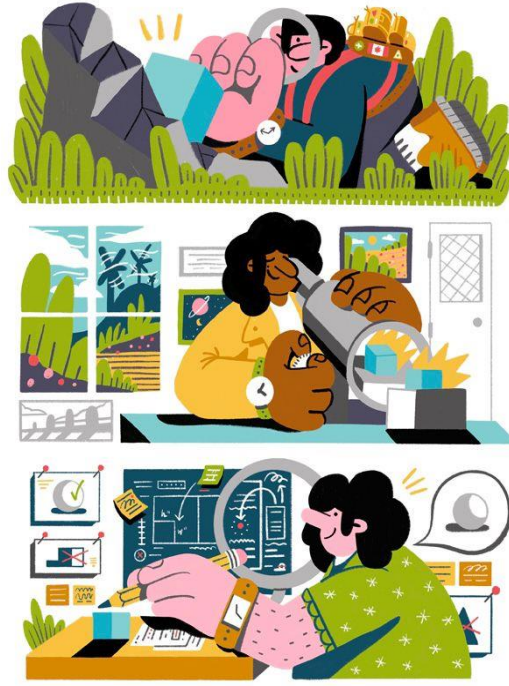
Sağlık ve Zindelik: Fiziksel ve ruhsal sağlık ile zindelik konularında destek ve kaynaklar.

Liderlik ve Etki: Gençlerin liderlik becerilerini geliştirmeleri ve toplumsal etki yaratmaları.

İstihdam: İş gücü piyasasına giriş ve istihdam fırsatları.

Yenilik, Beceri ve Öğrenme: Yenilikçi düşünme, beceri geliştirme ve sürekli öğrenme fırsatları.

Bu başlıklar, gençlerin çeşitli alanlarda kendilerini geliştirmelerine, toplumda olumlu değişiklikler yaratmalarına ve sağlık, eğitim gibi temel ihtiyaçlarına yönelik kapsamlı destek almalarına olanak tanımaktadır. Kanada'nın bu stratejik yaklaşımı, gençlerin yaşam kalitesini artırmayı ve toplum genelinde sürdürülebilir bir gelişim sağlamayı amaçlamaktadır (<https://www.canada.ca/en/youth/programs/policy.html> Erişim Tarihi 20/08/2024).

Görsel 47: Kanada Gençlik Politikası – Yenilik, Beceriler ve Öğrenme

Kaynak:<https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/campaigns/state-youth/report.html#a6c> Erişim

Tarihi: 21.08.2024

Toronto, Ontario'da çocuk bakımını desteklemek için çeşitli yardım ve destek programları sunmaktadır. Bu destekler, özellikle ailelerin gelir durumuna bağlı olarak çocuk bakım ücretlerini hafifletmeyi amaçlamaktadır. Toronto şehri, 12 yaşına kadar olan çocuklar için, ailelerin gelir durumuna göre değişen çocuk bakım ücreti desteği sağlayarak, düşük gelirli ailelere daha fazla destek sunmayı ve çocuk bakım masraflarını yönetilebilir hale getirmeyi amaçlamaktadır. Toronto'nun çocuk bakım desteği, ailelerin çocuklarının bakımını üstlenirken karşılaşılabilecekleri finansal yükü hafifletmekte önemli bir rol oynamaktadır. Bu destek, özellikle düşük gelirli aileler için çocuk bakım masraflarını daha erişilebilir hale getirir ve çocukların sağlıklı bir gelişim ortamında büyümelerini destekler (<https://www.toronto.ca/community-people/employment-social-support/child-family-support/child-care-support/> Erişim Tarihi 20/08/2024).

Toronto'da okul öncesi ve sonrası çocuklar için düzenlenen programlar, çocukların bilişsel ve sosyal becerilerini desteklemek amacıyla çeşitli etkinlikler sunmaktadır. Programlar, çocukların ilgi, beceri ve yeteneklerini geliştiren etkinlikler sunarak, okul öncesi ve sonrası kaliteli zaman geçirmelerini ve çeşitli beceriler kazanmalarını

sağlamaktadırlar. Aynı zamanda bilişsel ve sosyal gelişimlerini destekleyerek, ergenliğe sağlıklı bir geçiş yapmalarına yardımcı olmaktadır. Programlar genellikle haftada beş gün, sabah okul başlamadan önce birkaç saat veya öğlen okul bittikten sonra faaliyet gösterir. Bu düzenleme, ailelerin iş programlarıyla uyumlu olacak şekilde esneklik sağlar. Genellikle programlar topluma yakın yerlerde gerçekleştirilir. Bu, çocukların ulaşımını kolaylaştırır ve ailenin programlara erişimini artırır.

Toronto'daki bu okul öncesi ve sonrası programlar, çocukların sosyal etkileşimlerde bulunmalarını, çeşitli aktivitelerle yeteneklerini geliştirmelerini ve sağlıklı bir şekilde büyümelerini destekler. Programlar hem ebeveynler hem de çocuklar için günlük yaşamı kolaylaştırıcı ve zenginleştirici bir katkı sağlar.

Toronto'da çocuklar ve aileler için düzenlenen çeşitli programlar, çocukların gelişimini desteklemek ve ebeveynler için sosyal fırsatlar yaratmak amacıyla geniş bir yelpazede hizmet sunmaktadır. Çocuk ve Aile Programları bulunmaktadır. Bu programda çocuklara oyun oynama, öğrenme ve sosyal beceriler geliştirme fırsatları sunulmaktadır. Çocukların erken yaşlarda sosyal ve bilişsel becerilerini desteklemeye odaklanır. Çocukların yaşlarıyla etkileşime geçerek yeni arkadaşlar edinmelerini teşvik eder. Sosyal etkileşimler, çocukların sosyal becerilerini ve özgüvenlerini artırır. Ebeveynler ve bakıcılar için sosyal ağlarını geliştirebilecekleri, deneyimlerini paylaşabilecekleri fırsatlar sunar. Ebeveyn eğitimleri ve destek grupları, ebeveynlerin çocuk gelişimi konusundaki bilgi ve becerilerini artırmalarına yardımcı olunmaktadır.

EarlyOn Çocuk ve Aile Merkezi gibi programlar, 0-6 yaş arası çocuklara yönelik ücretsiz hizmetler sunarak, çocukların sağlıklı gelişimini destekleyen çeşitli etkinlikler, ebeveyn eğitimleri ve çocuk-ebeveyn etkileşimini güçlendiren programlar sağlar. COVID-19 sürecinde, ailelerin ve çocukların sosyal ve eğitim fırsatlarına evlerinden de erişebilmeleri için sanal programlar ve etkinlikler düzenlenmiştir.

Bu tür programlar, çocukların sağlıklı gelişimini desteklerken, ebeveynlere de değerli eğitim ve sosyal etkileşim fırsatları sunar. Ailelerin bu programlardan yararlanarak çocuklarına daha iyi bir gelişim ortamı sunmaları ve kendi sosyal ağlarını genişletmeleri mümkündür (<https://www.toronto.ca/community-people/children-parenting/children-programs-activities/child-family-programs-and-groups/child-family-programs/#location=&lat=&lng=&zoom=> Erişim Tarihi 20/08/2024).

Kanada'nın farklı eyaletlerinde bulunan rekreasyon merkezleri, bireylere egzersiz, beceri geliştirme, bilgi edinme ve sosyal etkileşim fırsatları sunmaktadır. Bu merkezler, her yaş grubuna hitap eden geniş bir faaliyet yelpazesi ile topluma hizmet etmektedir (<https://www.toronto.ca/explore-enjoy/parks-recreation/program-activities/arts-hobbies-interests/> Erişim Tarihi 20/08/2024).

Rekreasyon merkezlerinde yüzme, basketbol, tenis ve fitness gibi çeşitli spor aktiviteleri ile yoga, pilates ve aerobik gibi egzersiz programları sunulurken el sanatları, resim ve heykel gibi görsel sanat kursları, dans, drama ve müzik gibi performans sanatları etkinlikleri ve dikiş, fotoğrafçılık, yaratıcı yazarlık gibi hobi atölyeleri düzenlenmektedir. Yaş gruplarına göre aktiviteler kapsamında gençler için sanat ve el becerileri programları, spor aktiviteleri ve sosyal kulüpler; yetişkinler için çizgi dansı ve mobilya yenileme gibi kişisel gelişim etkinlikleri; yaşlılar için ise sosyal kulüpler, el sanatları ve hafif egzersiz programları sunulmaktadır. Sanat ve hobiler alanında seramik, dikiş, örgü gibi el sanatları programları; her yaş grubuna yönelik dans ve tiyatro kursları; müzik aletleri çalma ve vokal eğitimleri gibi çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.

Bu merkezler, toplumsal bağları güçlendirmek, bireylerin fiziksel ve zihinsel sağlıklarını desteklemek ve toplumsal yaşamın zenginleşmesini sağlamak için önemli bir rol oynamaktadır. Her yaştan birey, ilgi alanlarına ve ihtiyaçlarına uygun programlara katılarak kişisel ve sosyal gelişimlerini destekleyebilir.

Program	Barkod	Günler	Kez	Tarihler	Konum	Sınıflar	Yaramak.
Gençlik Konseyi	4358148	Doygunluk	11:00 - 13:00	28-Eyl-2024 - 23-Kas-2024	Gençlik Salonu L' Amoreaux Topluluk Rekreasyon Merkezi	9	1
Kulüp: Oyunlar	4376038	Pazartesi Salı Çarşamba Perşembe Cuma	15:30 - 20:30	Ekim-01-2024 - Aralık-20-2024	Çok Amaçlı Oda (C) Holy Family Toplum Merkezi	59	1
Kulüp: Satranç	4406353	Salı	17:45 - 19:00	01-Eki-2024 - 26-Kas-2024	Galaxy Toplantı Odası (C) Centennial Rekreasyon Merkezi-Scarborough	9	15
Gençlik Konseyi	4339838	Çarşamba	16:30 - 18:30	Ekim-02-2024 - Aralık-18-2024	El Sanatları Odası 2 SH Armstrong Toplum Merkezi	12	1
Gençlik Konseyi	4358149	Çarşamba	17:00 - 18:00	02-Ekim-2024 - 27-Kas-2024	Gençlik Salonu L' Amoreaux Topluluk Rekreasyon Merkezi	9	1
Gençlik Konseyi	4358147	Per	15:30 - 18:00	03-Eki-2024 - 28-Kas-2024	Gençlik Salonu L' Amoreaux Topluluk Rekreasyon Merkezi	9	1
Gençlik Konseyi	4346494	Cuma	16:00 - 18:00	04-Eki-2024 - 29-Kas-2024	Okul Öncesi Odası (C) McGregor Park Toplum Merkezi	9	40
Gençlik Konseyi	4339054	Cuma	17:00 - 20:00	11-Eki-2024 - 13-Ara-2024	Çok Amaçlı Oda (Üst Kat) (B) Jimmie Simpson Rekreasyon Merkezi	10	37

Görsel 48: Toronto Gençlik Kulüpleri Programı

Kaynak: <https://efun.toronto.ca/torontofun/Activities/ActivitiesDetails.asp?ProcessWait=N&aid=10138>

Erişim Tarihi:01.09.2024

Kanada'daki gençlik merkezleri, gençlerin sosyal ve kişisel gelişimlerini desteklemek amacıyla çeşitli hizmetler ve programlar sunmaktadır. Gençlik merkezlerinin sunduğu temel hizmetler ve hedefler:

Gençlik merkezleri, gençlerin olumlu akran ilişkileri kurmalarını destekleyen sosyal etkinlikler sunarken, güvenli ve kapsayıcı bir ortamda mentorluk ve liderlik programlarıyla kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkıda bulunur. Aynı zamanda riskli davranışların önlenmesi için eğitim ve danışmanlık hizmetleri sağlarken, spor, sanat, eğitim ve kişisel gelişim programlarıyla gençlerin sosyal ve eğitsel yönden desteklenmesini amaçlar.

Bu merkezler, gençlerin potansiyellerini geliştirmelerine yardımcı olmak, sosyal bağlarını güçlendirmek ve sağlıklı yaşam alışkanlıklarını teşvik etmek için önemli bir rol oynamaktadır. Gençlik merkezlerinin sunduğu hizmetler, gençlerin kendilerini ifade edebileceği, destek bulabileceği ve olumlu yönde gelişim gösterebileceği fırsatlar sağlar (<http://youthcentrescanada.com/youth-centres/> Erişim Tarihi 21/08/ 2024).

Gençlik merkezleri, gençlerin olumlu akran ilişkileri kurmalarını destekleyen sosyal etkinlikler sunarken, güvenli ve kapsayıcı bir ortamda mentorluk, liderlik, eğitim ve danışmanlık hizmetleriyle kişisel ve profesyonel gelişimlerine katkıda bulunur. Ayrıca, riskli davranışları önlemeye yönelik eğitimler vererek, spor, sanat ve kişisel gelişim programlarıyla gençlerin sosyal ve eğitsel yönden desteklenmesini amaçlar.

Gençlik merkezleri, gençlerin yeteneklerini geliştirmeleri, kişisel ve sosyal becerilerini güçlendirmeleri için çeşitli programlar sunarken, bilgi, kaynak ve destek ağlarına erişimlerini kolaylaştırarak potansiyellerini en üst seviyeye çıkarmalarına yardımcı olur. Gençlik merkezlerinde, müzik yeteneklerini geliştirmek isteyen gençler için gitar ve davul dersleri verilirken, yaratıcı ifadeyi teşvik eden sirk gösterileri, resim ve görsel sanat atölyeleri düzenlenir. Ayrıca, sosyal etkileşimi artırmak amacıyla sinema günleri organize edilir.

Gençlerin temel yaşam becerileri, liderlik ve iletişim gibi konularda gelişimlerini desteklemek amacıyla eğitim programları sunulurken, teorik bilgileri pratiğe dökmelerini sağlayan uygulamalı etkinlikler ve projeler düzenlenir.

Görsel 49: Ignite, North Peace Gençlik Destek Derneği Atölye Çalışmaları

Kaynak: <https://www.ignitefairview.com/> Erişim Tarihi:22.08.2024

Ignite, North Peace Gençlik Destek Derneği, gençlerin sosyal, kişisel ve akademik gelişimlerini desteklemek için kapsamlı bir hizmet yelpazesi sunmaktadır. Bu merkez, gençlerin potansiyellerini en iyi şekilde kullanmalarına yardımcı olmayı ve onları sağlıklı bir şekilde yetişkinliğe hazırlamayı amaçlamaktadır (<https://www.ignitefairview.com/> Erişim Tarihi 21/08/2024).

Youth Centres Kanada, ülke çapındaki gençlere eğitim, bilgi ve destek sağlamak amacıyla faaliyet gösteren, kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Özellikle kırsal bölgelerde ve küçük kasabalarda gençlerin ihtiyaçlarına yönelik çeşitli hizmetler sunarak, onların gelişimini desteklemeyi ve topluma entegrasyonlarını sağlamayı hedefler.

Youth Centres, gençlerin bilgi ve becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmak amacıyla eğitim fırsatları sunarken, karşılaştıkları zorluklara çözüm bulmaları için rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sağlar. Kırsal ve küçük yerleşim alanlarında gençlerin eğitim ve sosyal hizmetlere erişimini artırmak için çeşitli programlar düzenleyerek, yerel toplulukların ihtiyaçlarına uygun çözümler sunar. Kâr amacı gütmeyen ve toplumun ihtiyaçlarına odaklanan bu merkezler, gençlerin yaşam kalitesini artırmayı hedefler ve faaliyetlerini bağışlar ile devlet destekleri sayesinde sürdürür. Ayrıca, gençlere eğitim, atölye çalışmaları ve seminerler sunarak bilgi ve becerilerini geliştirirken, kariyer planlama, kişisel gelişim ve sosyal beceriler alanlarında rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sağlar. Sosyal ve kültürel etkinliklerle etkileşimi artırarak, gençlerin ihtiyaç duyduğu kaynaklara erişimini kolaylaştırıp topluluk içindeki destek ağlarını güçlendirir.

Youth Centres Kanada, gençlerin potansiyellerini en iyi şekilde kullanabilmeleri ve topluma entegre olabilmeleri için geniş bir destek ağı sunmaktadır. Bu, özellikle kırsal ve küçük yerleşim alanlarında yaşayan gençler için büyük önem taşır, çünkü bu bölgelerde eğitim ve sosyal hizmetlere erişim genellikle daha sınırlı olabilir (<http://youthcentrescanada.com/about/> Erişim Tarihi 21/08/2024).

Whistler belediyesinde sunulan eğlence temelli erken çocukluk programı, çocukların anaokuluna hazırlık sürecinde önemli bir gelişim desteği sağlamaktadır. Whistler Belediye Erken Çocukluk Programı hizmeti sunmaktadır.

Bu program, çocukların gelişimsel destek almasını sağlarken, ince ve kaba motor becerilerini el sanatları ve oyunlarla geliştirerek fiziksel koordinasyonlarını artırır. Şarkılar, hikaye anlatımı ve grup oyunları ile bilişsel ve sosyal gelişimlerini destekleyen program, el sanatları, müzik ve hikâye anlatımı gibi eğlenceli ve etkileşimli aktivitelerle çocukların yaratıcılıklarını, dil gelişimlerini ve sosyal becerilerini güçlendirir. Anaokuluna hazırlık sürecinde temel akademik ve sosyal becerileri kazandırarak, çocukların akranlarıyla etkileşimini teşvik eder ve okula geçişlerini kolaylaştırır. Program, çocukların erken yaşta motor, bilişsel ve sosyal becerilerini geliştirmelerini desteklerken, eğlenceli ve etkileşimli aktivitelerle öğrenme sürecini keyifli hale getirir ve anaokuluna hazırlanmalarına katkı sağlar.

Whistler belediyesinin bu programı, çocukların erken yaşlarda kapsamlı bir gelişim süreci geçirmelerini ve anaokuluna hazırlanmalarını destekleyen etkili bir yaklaşımı temsil etmektedir. Program, eğlenceli ve öğretici aktivitelerle çocukların tüm yönlerden gelişimini teşvik etmektedir (<https://www.whistler.ca/culture-recreation/activities-classes-schedules/early-years-programs/> Erişim Tarihi 21/08/2024).

Kriter	Kanada Çocuk Hizmetleri
Genel Amaç	Çocukların bireysel yeteneklerini geliştirmek, çocuk haklarını korumak, toplumsal uyumu sağlamak.
Hedef Kitle	0-18 yaş arası tüm çocuklar, özel ihtiyaç sahibi çocuklar dahil.
Yaklaşım	Kapsayıcı eğitim, çocuk hakları odaklı, bireysel gelişimi teşvik eden sistem.
Uygulayıcı Kurumlar	Federal hükümet, eyalet yönetimleri, belediyeler, sosyal hizmet kurumları.

Eğitim Modeli	Çocuğun bireysel yeteneklerine uygun esnek ve kapsayıcı eğitim modeli.
Öğrenme Metodolojisi	Oyun temelli öğrenme, öğrenci merkezli eğitim, STEM ve sanat odaklı programlar.
Eğitmenler	Pedagoglar, çocuk gelişimi uzmanları, sosyal hizmet görevlileri.
Teknoloji Kullanımı	Dijital eğitim, online dersler, STEM ve sanat ağırlıklı içerikler.
Rehberlik ve Danışmanlık	Okullarda psikologlar, pedagoglar ve sosyal hizmet uzmanları aktif rol alır.
Sosyal Uyum	Kültürel çeşitliliğe uygun sosyal uyum programları sunulur.
Finansman	Federal ve eyalet hükümetleri, STK'lar, sosyal fonlar tarafından desteklenir.
Ücretlendirme	Kamu tarafından finanse edilen çoğu hizmet ücretsizdir.
Yönetim Modeli	Federal ve eyalet hükümetleri tarafından yönetilir, yerel hizmetler desteklenir.

Tablo 5: Kanada Çocuk Hizmetleri

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

BULGULAR

Bu çalışma, Kocaeli ilinde faaliyet gösteren Bilgievleri'nin Kılavuz Gençlik Modeli çerçevesinde sunduğu sanatsal, sosyal ve eğitsel faaliyetleri sosyal belediyecilik bağlamında incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma, Bilgievleri'nin gençlerin ve çocukların kişisel gelişimlerine katkısını, toplumsal refahı artırma potansiyelini ve modelin sürdürülebilirliğini değerlendirmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ve karşılaştırmalı analizler sonucunda, Kılavuz Gençlik Modeli'nin yerel bağlamda etkili bir sosyal belediyecilik uygulaması olduğu ortaya konmuştur. Araştırma sonucunda alt hedeflere yönelik bulgular olarak şu sonuçlara varılmıştır.

H1: Kılavuz Gençlik Modeli uygulamasının tarihsel gelişimine yönelik literatür taraması Literatür, modelin tarihsel ve güncel boyutlarını kapsamlı şekilde incelemek amacıyla akademik yayınlar, resmi raporlar ve uluslararası örnekler temel alınarak belirlenmiştir. Bu süreçte, sosyal belediyecilik, gençlik çalışmaları ve kültürel miras alanındaki güncel çalışmalar öncelikli olarak değerlendirilmiştir.

Kılavuz Gençlik Modeli'nin tarihsel kökenleri, Abbasîler döneminde 8. ve 9. yüzyıllarda kurulan Beytü'l-Hikme'ye kadar uzanmaktadır. Beytü'l-Hikme, bilim, sanat ve kültürün entelektüel bir merkezde buluştuğu bir kurum olarak, farklı disiplinlerde üretimi teşvik etmiş ve bilginin sistemleştirilmesine öncülük etmiştir (Demirci, 2015). Prof. Dr. Fuat Sezgin'in çalışmaları, bu kurumun İslam dünyasında bilimsel birikimin Avrupa Rönesansı'na katkısını vurgulamaktadır (Sezgin, 2007). Osmanlı döneminde ise Islahhaneler, Darüşşafaka ve Darülaceze gibi kuruluşlar, sosyal hizmetler ve çocuk refahı alanında önemli adımlar atmıştır (Koç, 2007; Kesgin, 2016). Cumhuriyet döneminde Halkevleri ve Koy Enstitüleri, toplumsal kalkınmayı destekleyen yapılar olarak öne çıkmıştır (Aktaş, Özdemir, 2011; Ezer, 2019). Kılavuz Gençlik Modeli, 2009 yılında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilmiş olup, 2016 ve 2021 yıllarında aldığı ödüllerle Türkiye genelinde örnek bir sosyal belediyecilik uygulaması olarak tescillenmiştir (Çağdaş Kocaeli Gazetesi, 2016; Kocaeli Meydan Gazetesi, 2021). Bu tarihsel miras, modelin gençlerin çok yönlü gelişimini destekleyen modern bir uygulama olarak yeniden yorumlandığını göstermektedir.

H1'e ait bulgular bize göstermiştir ki, bu tarihsel miras modelin gençlerin çok yönlü gelişimini destekleyen modern bir uygulama olarak yeniden yorumlandığını göstermektedir. Tüm bu gelişmeler, Kılavuz Gençlik Modeli'nin sadece günümüz

ihtiyaçlarına yanıt veren bir proje değil, aynı zamanda köklü bir kültürel ve toplumsal geleneğin devamı olduğunu ortaya koymaktadır. Geçmişten gelen ilhamla şekillenen bu model, gençlerin bireysel potansiyellerini keşfetmelerine imkn tanırken aynı zamanda toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket etmelerine de katkı sağlamaktadır.

H2: Sosyal belediyeçilik bağlamında gençlerin ve çocukların hakları, kalkınma planları ve çocuk hakları çerçevesinde inceleme

Kılavuz Gençlik Modeli, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 6. (gelişme hakkı) ve 31. (kültürel ve sanatsal faaliyetlere katılım) maddelerine uygun olarak çocukların erken yaşta yeteneklerini keşfetmelerine olanak tanımaktadır (UNICEF, 2024). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, Bilgievleri'nin müzik, ebru, resim, halk oyunları, drama ve kodlama gibi atölyelerle gençlerin sanatsal, kültürel ve akademik gelişimlerini desteklediğini ortaya koymuştur. Model, 12. Kalkınma Planı'nın (2024-2028) erken yaşta yetenek keşfi, kültür, spor ve sanat alanlarında üretken bireyler yetiştirme hedefleriyle uyumludur (Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023). Özellikle 732. ve 733. maddeler, çocukların kültür, sanat ve spor faaliyetlerine erişimini artırmayı ve fırsat eşişsizliklerini azaltmayı hedeflemektedir.

H2'ye ait bulgular bize göstermiştir ki, modelin ülke geneline yaygınlaştırılması için finansal sürdürülebilirlik, eğitmen kapasitesinin artırılması ve altyapı standartlarının iyileştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Kılavuz Gençlik Modeli'nin yalnızca yerel düzeyde değil, ulusal ölçekte de benimsenmesi, çocukların eşiş imknlarla gelişim haklarına erişebilmeleri açısından kritik bir adım olacaktır. Modelin sunduğu bütüncül yaklaşım, sosyal belediyeçiliğin çocuk odaklı politikalarla nasıl daha etkili hale gelebileceğini göstermesi açısından da önemli bir örnektir.

H3: İdareci ve velilerle yarı yapılandırılmış görüşme bulguları

Bu bölümde, araştırma soruları doğrultusunda idareciler ve veliler ile yapılan nitel çalışmanın bulguları yer almaktadır. Elde edilen bulgular idarecilerin ve velilerin Bilgievi hakkındaki deneyim ve görüşleri başlıkları altında yer verildi. İdareci ve velilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgular, betimsel analiz yöntemiyle temalar, alt temalar ve kodlar halinde aşağıdaki gibi düzenlenmiştir.

İdareci Görüşmelerinden Elde Edilen Bulgular

İdarecilerle gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler 4 ana tema altında toplandı.

1.Bilgievleri'nin kuruluş amacı ve fonksiyonu.

2. Velilerin tercih nedenleri.
3. Sanatsal faaliyetlere yönelik görüş ve eksiklikler.
4. Geleceğe yönelik öneriler.

Alt Tema: Kuruluş Amacı
Kodlar: Dezavantajlı bölgeler, boş zamanları değerlendirme, sosyal çevre iyileştirme.
Alt Tema: Sunulan Hizmetler
Kodlar: Akademik destek, Milli Eğitim müfredatı, sanatsal faaliyetler, sosyal faaliyetler, sportif faaliyetler.
Alt Tema: Kurumsal Yapı
Kodlar: Büyükşehir Belediyesine bağlı, güvenilirlik, şeffaflık.

Tablo 6: Bilgievleri'nin kuruluş amacı ve fonksiyonuna yönelik idarecilerin görüşlerine ait bulguların dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Bilgievleri'nin kuruluş amacına yönelik alt temasına ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Kartepe Piri Reis Bilgievi idarecisi: "Kuruluş amacımız sıkıntılı bölgelerde, oradaki çocukların sosyal çevrelerini değiştirmek, boş zamanlarını değerlendirmektir. O dönem sıkıntılı olan Doğu Kışla ve Mehmet Ali Paşa çevresinde Bilgievleri kuruldu."

"Kuruluş amacımız çocukların sosyal çevrelerini değiştirmek, sosyal ve kültürel aktivitelerle iyi alışkanlıklar edinmelerini sağlamaktır."

Yuvacık Bilgievi idarecisi: "Amacımız, çocuklarımızı sokaktan kurtarmak, internet kafeler yerine bilgievine getirmektir."

"Çocuklarımızın milli ve manevi değerlere bağlı, kültürel ve sosyal yönden gelişmiş, yeteneklerinin farkında ve ahlaklı bireyler olmalarını amaçlıyoruz."

Diliskelesi Sezai Karakoç Bilgievi idarecisi: "2011'den itibaren hizmet veren bir kurum olarak amacımız, çocukların boş zamanlarını değerlendirmesidir."

Dilovası Mimar Sinan Bilgievi idarecisi: "Kuruluş amacımız, öğrencilerin boş zamanlarını daha verimli geçirmelerini sağlamak."

Bilgievleri'nde sunulan hizmetlere ait yönelik alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Kartepe Piri Reis Bilgievi idarecisi: "Türkçe, matematik, İngilizce, fen gibi branşlarda öğretmenler tarafından eğitimler veriyoruz."

"Sanatsal faaliyetlerde halk oyunları, gitar gibi etkinliklerimiz var."

Fatih Sultan Mehmet Bilgievi idarecisi: "Ders destek programımız kapsamında Türkçe, matematik, İngilizce, fen bilgisi derslerimiz devam ediyor."

Derince Mehmet Akif Ersoy Bilgievi idarecisi: "Milli Eğitim müfredatını takip ediyoruz. Okulda işlenen konuları bir hafta sonra etkinliklerle pekiştiriyoruz."

Gazi Akçakoca Bilgievi idarecisi: "Resim atölyesi, ebru, el sanatları, ritim, ahşap gibi atölyelerimiz var."

Diliskelesi Sezai Karakoç Bilgievi idarecisi: "İl içi ve il dışı geziler, piknikler gibi sosyal faaliyetler düzenliyoruz."

Yuvacık Bilgievi idarecisi: "Sosyal sorumluluk projeleri, yarışmalar ve festivaller düzenliyoruz."

Ertuğrul Gazi Bilgievi idarecisi: "Satranç ve tekvando gibi sportif faaliyetler sunuyoruz."

Bilgievleri'nde kuramsal yapıya ait yönelik alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Derince Mehmet Akif Ersoy Bilgievi idarecisi: "Kurumumuz Büyükşehir Belediyesine bağlı. Bu da velilerimizin bize olan güvenini artırıyor."

"Veliler bizi öncelikle güvenilirlik nedeniyle tercih ediyor."

Fatih Sultan Mehmet Bilgievi idarecisi: "Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı olmamız, kurumsal anlamda şeffaf olmamızı sağlıyor."

"Büyükşehir Belediyesine bağlı olmamız, kurumumuza şeffaflık katıyor."

Yuvacık Bilgievi idarecisi: "Kurumumuzun resmi ve kurumsal bir yapıya sahip olması, veliler için önemli bir güvence."

"Kurumsal yapımız ve şeffaflığımız sayesinde veliler, çocuklarının burada güvende olduklarını biliyorlar."

Alt Tema: Maddi ve Sosyal Faktörler
Kodlar: Ücretsiz hizmet, dışarıda pahalı olması, güvenilirlik.
Alt Tema: Çocuk Odaklı Faktörler

Kodlar: Çocukların sevmesi, öğretmenleri sevmesi, sosyal ortam.

Tablo 7: Velilerin tercih etme nedenlerine ait bulguların dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Maddi ve sosyal faktörlere ait yönelik alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Derince Mehmet Akif Ersoy Bilgievi idarecisi: "Bizim için en önemli etkenlerden bir tanesi ücretsiz bir hizmet olması. Velilerimiz için çok önemli bir etken."

Fatih Sultan Mehmet Bilgievi idarecisi: "Buradaki hizmetlerin tamamı ücretsiz olduğu için dışarıda ücretli olan sanat ve spor faaliyetleri imkânı bulamayan aileler için çok büyük bir hizmet. Bu yüzden tercih ediliyor."

Diliskelesi Sezai Karakoç Bilgievi idarecisi: "En önemli nedenlerden bir tanesi de ücretsiz bir hizmet olması. Tabii ki herkesin çocuğuna daha çok şey katmak istemesi doğal. Bu şekilde kurumumuz tercih sebebi oluyor."

Kartepe Piri Reis Bilgievi idarecisi: "Dışarıda bu hizmetlerin çok pahalı olması ve burada ücretsiz sunulması da tercih nedenlerindendir."

"Sanat ve spor faaliyetleri normalde çok pahalı. Dışarıda çok yüksek meblağlar karşılığında alınan bu hizmetlerin burada ücretsiz ve kaliteli bir şekilde sunulması da önemli bir tercih sebebi."

Derince Mehmet Akif Ersoy Bilgievi idarecisi: "Velilerimizin bizi tercih etme sebebi, öncelikli olarak güvenilirlik. Kurumumuzun Büyükşehir Belediyesine bağlı olması bize şeffaflık ve güven veriyor. Bu da velilerimizin tercih etmesinde en büyük etken."

Çocuk odaklı faktörlere ait yönelik alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Kartepe Piri Reis Bilgievi idarecisi: "Öğrenciler burayı çok seviyor. Eğlendikleri için ve kendilerini daha özgür hissettikleri için buraya geliyorlar."

"Öğrenci öğretmeniyle bir bağ kuruyor. Bu da ders başarısına ve sanatsal faaliyetlere olan ilgisine yansıyor."

"Bilgievleri, çocukların sosyalleşebileceği, arkadaş edinebileceği ve aynı zamanda eğitim alabileceği güvenli bir ortam sunuyor."

Diliskelesi Sezai Karakoç Bilgievi idarecisi: "Öğrencilerin burayı tercih etmesinin bir diğer önemli nedeni ise öğretmenlerini çok sevmeleri ve burada gördükleri sevgi."

"Öğrenci öğretmeni sevdikten sonra her şeyi başarır. Öğretmenlerimizin buraya verdikleri sevgi ve ilgi çok önemli."

"Kurumumuzun sosyal ortamı çok güzel. Öğrenciler buraya geldiklerinde kendilerini mutlu ve huzurlu hissediyorlar."

Alt Tema: Mevcut Faaliyetler
Kodlar: Halk oyunları, gitar, bağlama, resim, ebru, ritim, drama.
Alt Tema: Tespit Edilen Eksiklikler
Kodlar: Sanat faaliyetlerinin yetersiz olması, sanat öğretmenlerinin eksikliği/yokluğu, fiziki koşulların iyileştirilmesi gerekliliği.
Alt Tema: Çözüm Yolları
Kodlar: Halk Eğitim Merkezi'nden destek alma.

Tablo 8: Sanatsal faaliyetler yönelik görüş ve eksikliklere ait bulguların dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Mevcut faaliyetlere ait yönelik alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Kartepe Piri Reis Bilgievi idarecisi: "Sanat faaliyetlerinde bizde en fazla tutulan herhalde halk oyunları var."

Diliskelesi Sezai Karakoç Bilgievi idarecisi: "Türk halk oyunları ve gitar çok fazla tercih ediliyor."

Fatih Sultan Mehmet Bilgievi idarecisi: "Bağlama kursu hocası için Halk Eğitim'den destek istedik. Şu an geliyor."

Gazi Akçakoca Bilgievi idarecisi: "Resim atölyesi, ebru, el sanatları, ritim, ahşap gibi atölyelerimiz var."

"Ebru atölyesi ve filografi kursu en çok tercih edilenlerdendir." "Ritim atölyesi de mevcut."

"Bağlama gibi enstrümanlar alındı, ancak eğitmen sıkıntısı yaşıyoruz."

Kandıra Bilgievi idarecisi: "Görsel sanatlar üzerinden çalışma yapılıyor. Resim, ebru, el sanatları atölyesi."

Derince Mehmet Akif Ersoy Bilgievi idarecisi: "Ebru ve el sanatları atölyelerimiz var." "Drama atölyemizde var."

Tespit edilen eksikliklere ait yönelik alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Fatih Sultan Mehmet Bilgievi idarecisi: "Sanat alanındaki faaliyetler kesinlikle yetersiz. Biz bu alana yeni giriyoruz. Sayıyı artırmak için yeni hocalarımız gelmeli."

Kandıra Bilgievi idarecisi: "Velinin bile dikkatini çeken bir kurs yok. Sanat faaliyetlerinin sayısı ve çeşitliliği yetersiz kalıyor."

"Bölgenin şartlarından ve mesafesinden dolayı hoca bulmakta zorlanıyoruz. Öğretmen ihtiyacı karşılandığında talep daha da yüksek olabilir."

"Sanat faaliyetlerine yönelik talep farklı alanlarda da var ama fiziksel imkanlar yetersiz kalıyor."

Kartepe Piri Reis Bilgievi idarecisi: "Kurumumuzda sanat öğretmenimiz yok. Halk Eğitim'den gelen eğitimcilerle bu açığı kapatmaya çalışıyoruz."

Diliskelesi Sezai Karakoç Bilgievi Yöneticisi: "Fiziksel yapımız biraz daha iyi olursa daha fazla faaliyet yapabiliriz."

Çözüm yollarına ait yönelik alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Fatih Sultan Mehmet Bilgievi idarecisi: "Bağlama hocası için Halk Eğitim'den destek istedik. Şu an geliyor."

Kartepe Piri Reis Bilgievi idarecisi: "Sanat öğretmenimizin olmaması nedeniyle Halk Eğitim'den gelen eğitimcilerle bu açığı kapatmaya çalışıyoruz."

Kandıra Bilgievi idarecisi: "Hoca bulmakta zorlandığımız için Halk Eğitim ve Hizmet İçi Eğitim gibi yollarla bu sorunu çözmeye çalışıyoruz."

Alt Tema: Faaliyet ve Kadro Geliştirme
Kodlar: Sanatsal faaliyet çeşitliliğini artırma, öğretmen kadrosunu artırma.
Alt Tema: Organizasyon ve İş birliği
Kodlar: Bilgievlerini bir araya getiren korolar, tiyatro grupları, konserler düzenleme.

Tablo 9: Geleceğe yönelik önerilere ait bulguların dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Faaliyet ve kadro geliştirmeye alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Kartepe Piri Reis Bilgievi idarecisi: "Mümkünse sanatın başka dallarını da buraya getirebiliriz."

Fatih Sultan Mehmet Bilgievi idarecisi: "Kurumumuzun fiziki imkanları ve personel çeşitliliği artırılırsa yeni faaliyetler ekleyebiliriz."

"Personel çeşitliliği arttırılırsa yeni faaliyetler ekleyebiliriz."

Derince Mehmet Akif Ersoy Bilgievi idarecisi: "Faaliyet sayısı yeterli, ama alanların artırılması gerektiğini düşünüyorum."

Kandıra Bilgievi idarecisi: "Sanatsal faaliyetlerin sayısı ve çeşitliliği yetersiz. Müzik, resim, tiyatro ve drama gibi faaliyetleri artırabiliriz."

"Bölge şartlarından dolayı hoca bulmakta zorlanıyoruz. Öğretmen ihtiyacı karşılandığında talep daha da yüksek olabilir."

Gazi Akçakoca Bilgievi idarecisi: "Bağlama gibi enstrümanlar alındı ama hocamız yok. Eğitim kadrosu artırılabilir."

Organizasyon ve iş birliğine alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Kandıra Bilgievi idarecisi: "Bütün Bilgievlerinin bir araya gelerek tiyatro ya da koro gibi çalışmalar yapması çok faydalı olacaktır."

Fatih Sultan Mehmet Bilgievi idarecisi: "Bilgievlerinin ortak faaliyetleri artırılmalı. Mesela tiyatro festivali gibi ortak etkinlikler düzenleyebiliriz."

Kartepe Piri Reis Bilgievi idarecisi: "Sadece kendi içimizde değil, farklı Bilgievleri'yle ortak etkinlikler de düzenleyebiliriz. Mesela konserler, tiyatro gösterileri gibi."

Veli Görüşmelerinden Elde Edilen Bulgular

Velilerle gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen veriler 4 ana tema altında toplandı.

1. Kuruma yönelme ve memnuniyet.
2. Çocuklarla gözlemlenen değişimler.
3. Sanatsal faaliyetlere yönelik eleştiri ve öneriler.
4. Diğer velilere tavsiyeler.

Alt Tema: Katılım Süreci
Kodlar: Arkadaş tavsiyesi, kuruma güven.
Alt Tema: Memnuniyet Düzeyi
Kodlar: Derslerden memnuniyet, sanatsal faaliyetlerden memnuniyet, öğretmenlerden memnuniyet.

Tablo 10: Kuruma yönelme ve memnuniyete ait bulguların dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Katılım sürecine ait alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Görüşme 4: "Arkadaş tavsiyesiyle geldik. Memnun kaldık, çocuğun kendine faydası oldu."

Görüşme 5: "Benim arkadaşım vasıtasıyla oldu. Onun çocuğu geliyordu daha önceden. O önerdi, biz de geldik."

Görüşme 1: "Kuruma güvenilir olduğu için geldim."

Görüşme 3: "Güvenilir bir ortam olması önemli. Zaten kurumumuzun belli bir şeyi var, güvenilir olduğu için gönderebildik."

Görüşme 8: "Kurumun belediyeye bağlı olması ve çalışanlarının güvenilir olması benim için önemli."

Görüşme 6: "Devlet kurumunun güvenilir olması bizim için ilk sırada geliyor."

Memnuniyet düzeyine ait alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Görüşme 2: "Derslerinden çok memnunuz. Bu durum çocuğun okul başarısına da yansdı. Sınav notları da çok iyi."

Görüşme 8: "Derslere olan katkısından çok memnunuz."

Görüşme 10: "Halk oyunlarından çok memnunuz. Öğretmeni çok seviyor. Hem eğleniyor hem öğreniyor."

Görüşme 5: "Halk oyunları ve resim atölyelerinden çok memnunuz. Çok faydası oldu."

Görüşme 6: "Çocuğun sanatsal etkinliklere katılmaktan çok keyif aldığını görüyoruz."

Görüşme 4: "Öğretmenlerin sabırlı ve çocuklarla ilgili olması çok güzel. Bu durum çocukların da kurumu sevmesine neden oluyor."

Görüşme 8: "Öğretmenlerin sıcak ve ilgili yaklaşımı bizim için çok önemli."

Alt Tema: Duygusal ve Sosyal Gelişim
Kodlar: Özgüven artışı, sosyalleşme, yeni arkadaşlar edinme.
Alt Tema: Geliştirilen Beceriler
Kodlar: Yeni beceriler kazanma (enstrüman çalma vb.), zamanı verimli kullanma.

Tablo 11: Çocuklarda gözlemlenen değişimlere ait bulguların dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Duygusal ve sosyal gelişime ait alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Görüşme 1: "Halk oyunları, drama gibi etkinlikler sayesinde özgüveni arttı. Kendini daha iyi ifade etmeye başladı."

Görüşme 2: "Çocuğumun özgüveni çok arttı. Her konuda konuşup fikirlerini söyleyebiliyor."

Görüşme 3: "Sosyal ortamlarda daha rahat ve özgüvenli hale geldi. Konuşmaktan çekinmiyor."

Görüşme 4: "Arkadaş çevresi genişledi, daha sosyal oldu. Artık evde sürekli telefonla oynamak yerine arkadaşlarıyla dışarıda oynamayı tercih ediyor."

Görüşme 6: "Sosyalleşme konusunda çok faydalı oldu. Evde kapanık durmaktansa, burada arkaaşlarıyla vakit geçiriyor. "Farklı okullardan birçok arkadaş edindi. Bu durum çok hoşumuza gitti."

Geliştirme becerilerine ait alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Görüşme 1: "Halk oyunları sayesinde yeni bir beceri kazandı. Öğretmenini çok seviyor ve çok hevesli."

Görüşme 5: "Resim ve halk oyunları kurslarına katılarak yeni beceriler kazandı."

Görüşme 6: "Sanatsal etkinliklere katılmaktan çok keyif alıyor. Bu sayede el becerileri de gelişti."

Görüşme 7: "Boş zamanlarını artık burada geçiriyor. Telefonla oynamak yerine daha verimli şeyler yapıyor."

Görüşme 4: "Zamanını daha verimli kullanmayı öğrendi. Ders çalışmanın yanında sanatsal faaliyetlere de vakit ayırıyor."

Görüşme 10: "Çocuğumun boş zamanlarını değerlendirmesi açısından çok faydalı oldu."

Alt Tema: Eleştiriler
Kodlar: Sanat faaliyetlerinin süresinin kısa olması, eğitmen desteği eksikliği.
Alt Tema: Öneriler
Kodlar: Tiyatro, robotik, yapay zeka programları, aşçılık kursları, ders sürelerinin uzatılması.

Tablo 12: Sanatsal faaliyetlere yönelik eleştiri ve önerilere ait bulguların dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Eleştiriler alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Görüşme 1: "Halk oyunları kursunun süresi daha uzun olabilir. Çocuğum çok sevdiği için daha fazla zaman geçirmek istiyor."

Görüşme 3: "Farklı enstrümanlar için öğretmenler olsa çok iyi olurdu. Sadece gitar değil, piyano ve keman gibi kurslar da bekliyoruz."

Görüşme 9: "Daha fazla resim öğretmeni olsa daha fazla öğrenci bu kursa katılabilir. Talep çok fazla ama kapasite yetersiz."

Öneriler ait alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Görüşme 12: "Robotik kodlama gibi programlar eklenirse çok daha faydalı olur. Geleceğin meslekleri bunlar."

Görüşme 3: "Tiyatro, drama ve aşçılık kurslarının da açılmasını bekliyoruz. Çocuğumun ilgi alanları bu yönde."

Görüşme 4: "Çocukların geleceğine yönelik yapay zeka programları ve kodlama kursları açılrsa harika olur."

Görüşme 1: "Halk oyunları kursunun süresinin uzatılmasını istiyoruz."

Görüşme 11: "Ders sürelerinin biraz daha uzatılması, çocukların konuları daha iyi pekiştirmesi açısından faydalı olur."

Görüşme 8: "Resim dersinin süresi biraz kısa kalıyor. Daha uzun olsa daha çok şey öğrenirler."

Alt Tema: Tavsiye Sebepleri
Kodlar: Hizmetin ücretsiz olması, öğretmenlerin olumlu yaklaşımları, çocuğun mutluluğu.

Tablo 13: Diğer velilere tavsiyelere ait bulguların dağılımı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tavsiye sebepleri alt temasına ait ilişkin ifadeler aşağıda yer almaktadır:

Görüşme 1: "Hizmetin ücretsiz olması çok önemli. Herkese tavsiye ediyorum."

Görüşme 3: "Paralı kurslarda bu kadar ilgi bulmak zor. Ücretsiz olması çok büyük bir avantaj."

Görüşme 5: "Ücretsiz olması gerçekten harika. Herkese tavsiye ediyorum, özellikle maddi imkânı olmayan ailelere."

Görüşme 2: "Öğretmenlerin çocuklara olan sıcak ve ilgili yaklaşımları nedeniyle herkese tavsiye ediyorum."

Görüşme 4: "Çocuğuma iyi örnek olan öğretmenleri sayesinde burayı herkese öneriyorum."

Görüşme 6: "Öğretmenlerin ilgisi ve alakası çok iyi. Bu yüzden burayı tereddütsüz tavsiye ederim."

Görüşme 12: "Çocuğumun mutluluğu benim için her şeyden önemli. Burada çok mutlu olduğu için herkese tavsiye ediyorum."

Görüşme 5: "Çocuğumun buraya seerek gelmesi ve mutlu olması en büyük neden. Herkese tavsiye ediyorum."

Görüşme 9: "Çocuğumun gelişimini ve mutluluğunu görmek, burayı tavsiye etmem için en büyük neden."

H3'e ait bulgular bize göstermiştir ki, Bilgievleri, yöneticilerin ve velilerin görüşlerinde tutarlı bir şekilde, dezavantajlı bölgelerdeki çocukların gelişimine çok yönlü katkılar sağlayan, güvenilir ve ücretsiz bir kurumsal yapı olarak konumlanmaktadır. Bu bulgular, Bilgievleri'nin kuruluş amacına büyük ölçüde ulaştığını ve toplumsal bir ihtiyaca cevap verdiğini göstermektedir.

Velilerin görüşleri, çocuklarını bu kurumlara yönlendirirken en önemli motivasyonlarının, hizmetin ücretsiz olması ve kurumun Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı olmasının getirdiği güven ve şeffaflık olduğunu ortaya koymaktadır. Yöneticiler de bu

durumu destekleyerek, ücretsiz hizmetin Bilgievleri'ni diğer özel kurslardan ayıran en büyük özellik olduğunu ifade etmektedir. Kurumun bu güvenilir yapısı, velilerin çocuklarının burada güvende olduğunu bilmesini ve gönül rahatlığıyla göndermesini sağlamaktadır.

Görüşmelerde dikkat çeken bir diğer nokta ise, Bilgievleri'nin çocukların gelişimine sağladığı somut faydalardır. Veliler, çocuklarının ders başarısının arttığını ve sınav notlarında belirgin iyileşmeler olduğunu belirtmektedir. Bu durum, Bilgievleri'nin akademik destek programlarının etkili olduğunu kanıtlamaktadır. Bununla birlikte, veliler, çocuklarının sanatsal faaliyetlere katılmasıyla özgüvenlerinin arttığını, kendilerini daha iyi ifade ettiklerini ve yeni arkadaşlar edinerek sosyalleştiklerini de gözlemlemiştir. Halk oyunları, resim ve drama gibi etkinlikler, çocukların duygusal ve sosyal gelişimine doğrudan katkı sağlamaktadır.

Ancak, elde edilen bulgular, Bilgievleri'nin sanatsal faaliyetler konusunda bazı önemli eksiklikleri olduğunu da gözler önüne sermektedir. Hem yöneticiler hem de veliler, sanatsal faaliyetlerin çeşitliliğinin ve sayısının yetersiz olduğunu belirtmektedir. Yöneticiler, bu yetersizliği özellikle sanat öğretmeni eksikliğine ve fiziksel imkanların sınırlılığına bağlamaktadır. Veliler de bu görüşü destekleyerek, piyano, keman gibi farklı enstrüman dersleri ve robotik kodlama, yapay zekâ gibi modern programların eklenmesini önermektedir. Bu, geleceğe yönelik beklentilerin sadece geleneksel sanatlarla sınırlı kalmadığını, aynı zamanda teknolojik becerilere de odaklandığını göstermektedir.

Son olarak, bulgular geleceğe yönelik ortak bir vizyonu işaret etmektedir. İdareciler hem faaliyet çeşitliliğini artırmak hem de kadrolu öğretmen sayısını yükseltmek gerektiğini düşünmektedir. Ortak etkinlikler ve iş birlikleri de bu vizyonun bir parçasıdır. Farklı Bilgievleri'ni bir araya getiren tiyatro grupları veya konserler gibi organizasyonlar, kurumlar arası iletişimi güçlendirirken, çocukların da daha geniş bir sosyal ve kültürel ortamda bulunmasını sağlayacaktır. Bu bulgular, Bilgievleri'nin mevcut başarısının devamı ve gelişiminin, sanatsal ve teknolojik alanlardaki eksikliklerin giderilmesine ve kurumlar arası iş birliğinin artırılmasına bağlı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

H4: Sosyal refah anlayışını benimseyen Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada örneklerinin derinlemesine analizi

Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada'daki sosyal refah modelleriyle yapılan karşılaştırmalı analiz, Kılavuz Gençlik Modeli'nin yerel bağlamda esnek, düşük maliyetli ve kültürel olarak uyumlu bir çözüm sunduğunu göstermiştir. Aşağıdaki tablolar, bu karşılaştırmaları detaylandırmaktadır.

Kriterler	Kılavuz Gençlik Modeli (Bilgievleri – Kocaeli)	Finlandiya Belediyeleri (Helsinki, Espoo vb.)
Genel Amaç	Akademik başarıyı desteklemek, milli ve manevi değerleri aktarmak, sosyal gelişimi sağlamak.	Çocukların ve gençlerin refahını artırmak, yaratıcı ve kapsayıcı gelişim olanakları sunmak.
Hedef Kitle	7-14 yaş arası çocuklar.	0-18 yaş arası çocuklar ve gençler.
Eğitim Yaklaşımı	MEB müfredatına uygun akademik destek, değerler eğitimi ön planda	Oyun temelli, yaratıcı öğrenme (sanat, doğa, teknoloji, drama vb.) esas alınır.
Psikososyal Destek	Rehberlik hizmetleri sınırlı düzeyde sağlanıyor.	Gençlik çalışanları ve sosyal hizmet uzmanları tarafından kapsamlı psikososyal destek verilir.
Aile ile İş birliği	Veli toplantıları, bilgilendirme faaliyetleri yapılır.	Aileler etkinliklere dahil edilir, ebeveyn katılımı aktif teşvik edilir.
Göçmen ve Mülteci Çocuklara Destek	Bu gruplara özel sistematik bir destek programı genellikle bulunmamaktadır.	Göçmen çocuklara yönelik özel programlar, dil desteği hizmetleri sunulur.
Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler	Resim, müzik, tiyatro, drama, sanat ve benzeri etkinlikler.	Tiyatro, dans, medya çalışmaları, müzik, kültür atölyeleri geniş çapta sunulur.
Spor ve Fiziksel Aktivite	Karate, Jimnastik ve halk oyunları.	Gün boyu açık alanlarda ve merkezlerde spor, doğa yürüyüşü gibi aktiviteler sürekli sunulur.
Finansman Kaynakları	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Belediyeler, merkezi hükümet fonları ve bazı uluslararası kuruluşlar (ör. UNICEF) tarafından desteklenir.

Uygulayıcı Kuruluşlar	Kocaeli Büyükşehir Belediye, Gençlik ve Spor Dairesi Başkanlığı	Belediyeler, sosyal hizmet kurumları ve sivil toplum kuruluşları iş birliğiyle yürütülür.
------------------------------	---	---

Tablo 14: Kılavuz Gençlik Modeli ve Finlandiya Çocuk Hizmetleri: Karşılaştırmalı Analiz

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Bu karşılaştırma, Kılavuz Gençlik Modeli’nin yerel ihtiyaçlara uygun, düşük maliyetli ve müfredata koordineli bir çözüm sunduğunu, Finlandiya modelinin ise birey merkezli gelişimi ve toplumsal eşitliği önceleyen kapsayıcı bir yaklaşım sergilediğini göstermektedir. Finlandiya’nın “Çocuk Dostu Şehir” unvanı, bu başarıyı tescillemektedir (UNICEF, 2024).

Sosyo-kültürel açıdan Kılavuz Gençlik Modeli, geleneksel değerlere yaslanarak toplumsal aidiyeti güçlendirmeyi amaçlarken, Finlandiya modeli bireysel potansiyelin ve özgün kimliğin gelişimini önceler. Bu fark, Türkiye’nin modernleşme süreci ile Finlandiya’nın yerleşik refah devleti yapısının bir yansımasıdır. Ekonomik ve politik olarak Türkiye, düşük bütçeli ve yerel kaynaklı çözümleri tercih ederken, Finlandiya uzun vadeli ve sürdürülebilir yatırımlara dayalı bir gençlik politikası izlemektedir. Her iki modelin başarısı, toplumsal ihtiyaçlara ve altyapıya uyumuna bağlıdır. Türkiye’de Kılavuz Gençlik Modeli erişilebilirliğiyle öne çıkarken, Finlandiya modeli gelişmiş bölgelerde uygulanabilir bir alternatif sunmaktadır.

Bilgievleri’nde çocukların gelişim düzeylerine ve ilgi alanlarına göre daha özelleştirilmiş atölyeler geliştirilmelidir. Örneğin, Finlandiya’daki gibi bireysel yetenek değerlendirme araçları kullanılarak her çocuğun potansiyeline uygun aktiviteler tasarlanabilir. Finlandiya’daki çocuk meclisleri model alınarak, Bilgievleri bünyesinde çocuk ve gençlerin yönetim süreçlerine katılabileceği platformlar kurulmalıdır. Bu, Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin katılım hakkı (Madde 12) ile uyumlu olarak çocukların seslerini duyurmalarını sağlayacaktır. Finlandiya’nın eşitlikçi yaklaşımı, Kılavuz Gençlik Modeli’nin kırsal ve dezavantajlı bölgelere erişimini artırmak için rehber olabilir. Gezici Bilgievleri sistemi, bu bağlamda Finlandiya’nın coğrafi kapsayıcılık anlayışıyla güçlendirilebilir.

Kriter	Kılavuz Gençlik Modeli (Bilgiçleri – Kocaeli)	Hollanda’nın Çocuk Hizmetleri (Jeugdzorg, Kinderopvang ve Eğitim Programları)
Genel Amaç	Çocukların eğitim, kültürel gelişim ve sosyal becerilerini destekleme.	Çocukların eğitim, sağlık, psikososyal destek ve sosyal uyum sağlama.
Hedef Kitle	İlköğretim ve ortaöğretim öğrencileri (özellikle dezavantajlı bölgeler).	0-18 yaş arası tüm çocuklar, özel ihtiyaçlı çocuklar ve göçmen çocuklar.
Eğitim Yaklaşımı	Milli Eğitim müfredatına uygun akademik destek, değerler eğitimi.	Ücretsiz okul öncesi eğitim, bireysel öğrenme desteği, özel eğitim programları.
Psikososyal Destek	Rehberlik servisi destek sağlanıyor. Çocukların bireysel gelişimine odaklanan etkinlikler ve rehberlik.	Jeugdzorg (Gençlik Bakım Kurumu) kapsamında profesyonel psikologlar, aile terapileri, sosyal destekler.
Aile ile İş birliği	Ailelere yönelik seminerler, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri.	Aile destek hizmetleri, ebeveyn eğitim programları, çocuk bakım sigortaları.
Göçmen ve Mülteci Çocuklara Destek	Destek sağlanmıyor.	Göçmen ve mülteci çocuklar için özel eğitim programları, ücretsiz dil eğitimi, sosyal projeleri.
Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler	Resim, müzik, tiyatro, drama, sanat ve benzeri etkinlikler.	Devlet destekli sanat ve spor projeleri, kültürel faaliyetler ve sosyal uyum projeleri
Spor ve Fiziksel Aktivite	Karate, Jimnastik ve halk oyunları.	Okul ve belediye destekli spor merkezleri, geniş kapsamlı ücretsiz spor programları.
Finansman Kaynakları	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Devlet bütçesi, yerel yönetimler ve özel fonlar.
Uygulayıcı Kuruluşlar	Kocaeli Büyükşehir Belediye, Gençlik ve Spor Dairesi Başkanlığı	Jeugdzorg, belediyeler, sosyal hizmet kurumları ve eğitim bakanlığı.

Tablo 15: Kılavuz Gençlik Modeli ve Hollanda Çocuk Hizmetleri: Karşılaştırmalı Analiz

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Hollanda'nın Jeugdzorg ve Kinderopvang sistemi, profesyonel kadrolar ve Avrupa Birliği fonlarıyla desteklenen özelleşmiş programlar sunarken, Kılavuz Gençlik Modeli yerel düzeyde esneklik ve topluluk temelli katılım açısından ön plana çıkmaktadır (Hollanda Gençlik Enstitüsü, 2024).

Kılavuz Gençlik Modeli, topluluk temelli ve düşük maliyetli bir yaklaşım benimserken, Hollanda'nın Jeugdzorg sistemi daha kurumsal ve profesyonel bir yapıya sahiptir. Türkiye'de Bilgievleri'nde rehberlik ve sanatsal atölyeler dezavantajlı gruplara hizmet verse de, Hollanda'daki gibi özel ihtiyaçlara yönelik uzmanlaşmış programlar henüz sınırlıdır. Ayrıca, Kılavuz Gençlik Modeli'nin finansmanı belediye kaynaklarına dayalı iken, Hollanda modeli Avrupa Birliği fonları aracılığıyla daha sürdürülebilir bir finansman yapısına sahiptir.

Hollanda'daki pedagoji, psikoloji ve sanat alanlarında uzmanlaşmış öğretmenlerin Bilgievleri'nde istihdam edilmesi, hizmet kalitesinin artırılması açısından önemlidir. Bu doğrultuda, öğretmenlere yönelik düzenli mesleki gelişim programlarının uygulanması gerekmektedir.

Jeugdzorg sisteminden esinlenilerek, göçmen çocuklar, engelli bireyler ve düşük gelirli ailelerin çocukları için özel sosyal destek ve entegrasyon programları geliştirilmelidir. Örneğin, dil becerilerini güçlendiren ve kültürel uyumu destekleyen atölyeler eklenmesi faydalı olacaktır.

Hollanda'nın Avrupa Birliği fonlarından yararlanma stratejisi, Kılavuz Gençlik Modeli'nin finansal sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla örnek alınabilir. Avrupa Birliği'nin gençlik ve eğitim projelerine yönelik hibe programlarına başvuruların teşvik edilmesi gerekmektedir.

Bu karşılaştırma, her iki modelin kendi bağlamları içinde belirgin güçlü yönleri sahip olduğunu göstermektedir. Kılavuz Gençlik Modeli, yerel düzeyde uygulanabilirlik, esneklik ve topluluk temelli katılım açısından avantaj sağlarken; Hollanda modeli, kurumsal kapasite, profesyonel insan kaynağı ve evrensel kapsayıcılık bakımından üstünlük sunmaktadır.

Kriter	Kılavuz Gençlik Modeli (Bilgievleri – Kocaeli)	Almanya'nın Çocuk Hizmetleri (Jugendamt ve Diğer Kurumlar)
--------	---	--

Genel Amaç	Çocuklara akademik destek, sosyal beceriler kazandırma, kültürel etkinliklerle gelişimlerini destekleme.	Çocukların eğitim, sağlık, psikososyal destek ve sosyal uyum sağlama.
Hedef Kitle	İlköğretim ve ortaöğretim öğrencileri (özellikle dezavantajlı bölgelerde).	0-18 yaş arası tüm çocuklar ve gençler, özel ihtiyaçlı çocuklar ve göçmen çocuklar.
Eğitim Yaklaşımı	Milli Eğitim müfredatına uygun akademik destek + değerler eğitimi.	Devlet destekli okul sonrası etütler, ücretsiz ek dersler, özel destekli eğitim programları.
Psikososyal Destek	Rehber öğretmenler ve psikolojik danışmanlarla destek sağlanıyor. Çocukların bireysel gelişimine odaklanan etkinlikler ve rehberlik.	Jugendamt kapsamında profesyonel psikologlar, sosyal hizmet uzmanları, aile danışmanları.
Aile ile İş birliği	Ailelere yönelik seminerler, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri.	Aile içi destek hizmetleri, ebeveyn eğitim programları, çocukların refahını izleme mekanizmaları.
Göçmen ve Mülteci Çocuklara Destek	Destek sağlanmıyor.	Jugendamt ve sosyal hizmetler kapsamında kapsamlı destek programları, dil eğitimi, entegrasyon projeleri.
Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler	Resim, müzik, tiyatro, drama, sanat ve benzeri etkinlikler.	Sanat ve spor projeleri, müzik okulları, tiyatro kursları,
Spor ve Fiziksel Aktivite	Karate, Jimnastik ve halk oyunları.	Okul ve belediye destekli spor merkezleri, ücretsiz spor programları.
Finansman Kaynakları	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi.	Devlet bütçesi, eyalet yönetimleri, yerel belediyeler ve Avrupa Birliği fonları.
Uygulayıcı Kuruluşlar	Kocaeli Büyükşehir Belediye, Gençlik ve Spor Dairesi Başkanlığı.	Jugendamt (Gençlik Dairesi), belediyeler, sosyal hizmet kurumları ve eğitim bakanlığı.

Tablo 16: Kılavuz Gençlik Modeli ve Almanya Çocuk Hizmetleri: Karşılaştırmalı Analiz

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Almanya'nın Jugendamt sistemi, disiplinler arası uzman ekipler aracılığıyla sağlık, eğitim ve sosyal destek hizmetlerini entegre etmektedir. Buna karşılık, Kılavuz Gençlik Modeli yerel katılım ve uygulama esnekliği açısından önemli avantajlar sunmaktadır (Kinderfreundliche Belediyesi, 2024). Avrupa Birliği fonları ve merkezi kamu kaynakları sayesinde Jugendamt, özellikle göçmen ve mülteci çocuklara yönelik sürdürülebilir müdahaleler ile aile destek programları geliştirebilmektedir. Bu durum, modelin uzun vadeli sosyal politika hedefleriyle uyumlu olduğunu göstermektedir.

Her iki model de gençlerin eğitim, sağlık ve sosyal destek ihtiyaçlarına duyarlı olmakla birlikte; Kılavuz Gençlik Modeli yerel katılım ve esnek uygulama imkanları sunarken, Jugendamt kurumsal kapasite ve finansal sürdürülebilirlik bakımından avantaj sağlamaktadır. Bu modellerin etkinlikleri, uygulandıkları bölgenin demografik yapısı ve kaynaklarına bağlı olarak farklılık göstermektedir. Büyükşehirlerde Jugendamt'ın kapsamlı yapısı öne çıkarken, kırsal ve kaynakları sınırlı bölgelerde Kılavuz Gençlik Modeli daha uygulanabilir bir seçenek olmaktadır.

Almanya'nın Jugendamt modelinden ilham alınarak, Türkiye'de Bilgievleri'nde sanat, eğitim ve rehberlik hizmetlerinin yanı sıra sağlık ve sosyal destek hizmetlerinin de entegre edilmesi gerekmektedir. Örneğin, psikologlar ve sosyal hizmet uzmanlarının Bilgievleri'nde düzenli olarak hizmet vermesi sağlanabilir.

Ayrıca, Almanya'daki sosyal uyum projeleri, Bilgievleri'nde göçmen çocukların dil öğrenimi, kültürel entegrasyon ve sosyal becerilerini destekleyen atölyeler için örnek oluşturabilir. Bu tür programlar, Türkiye'de yaşayan Suriyeli mülteci çocuklar gibi grupların topluma katılımını artırmaya katkı sağlayacaktır.

Almanya'nın kültürel eğitim ağı referans alınarak, Bilgievleri'nde sanatsal atölyelerin çeşitliliği artırılabilir; dijital sanatlar, tiyatro ve sinema gibi modern sanat dalları müfredata eklenebilir.

Sonuç olarak, Kılavuz Gençlik Modeli yerel katılım ve esneklik açısından avantajlı olmakla birlikte, Almanya'daki Jugendamt sistemi daha kapsamlı ve disiplinler arası bir hizmet sunmaktadır. Türkiye'de Bilgievleri'nde sanatsal ve rehberlik atölyeleri mevcut olsa da, Almanya'daki gibi sağlık ve sosyal hizmetlerle entegrasyon hâlen sınırlıdır. Ayrıca, Kılavuz Gençlik Modeli'nin göçmen çocuklara yönelik özel programlarının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Kriter	Kılavuz Gençlik Modeli (Bilgievleri – Kocaeli)	Kanada Çocuk Hizmetleri
Genel Amaç	Çocukların akademik başarısını artırmak, milli ve manevi değerlere bağlı bireyler yetiştirmek.	Çocukların bireysel yeteneklerini geliştirmek, çocuk haklarını korumak, toplumsal uyumu sağlamak.
Hedef Kitle	7-14 yaş arası ilkokul ve ortaokul öğrencileri.	0-18 yaş arası tüm çocuklar, özel ihtiyaç sahibi çocuklar dahil.
Eğitim Yaklaşımı	Milli Eğitim müfredatına uygun akademik destek + değerler eğitimi.	Çocuğun bireysel yeteneklerine uygun esnek ve kapsayıcı eğitim modeli.
Psikososyal Destek	Rehber öğretmenler ve manevi danışmanlar tarafından sağlanır.	Okullarda psikologlar, pedagoglar ve sosyal hizmet uzmanları aktif rol alır.
Aile İş birliği	Ailelere yönelik seminerler, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri.	Aile danışmanlık hizmetleri sunulur, ebeveyn eğitimleri desteklenir.
Göçmen ve Mülteci Çocuklara Destek	Destek sağlanmıyor.	Kırsal alanlara hizmet götüren destek merkezleri. Mentorluk ve danışmanlık hizmetleri.
Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler	Resim, müzik, tiyatro, drama, sanat ve benzeri etkinlikler.	Rekreasyon merkezlerinde sanat, dans, müzik, tiyatro, yaratıcı yazarlık gibi çeşitli programlar.
Spor ve Fiziksel Aktivite	Değerler eğitimi ve sosyal etkinliklerle desteklenir.	Kültürel çeşitliliğe uygun sosyal uyum programları sunulur.
Finansman Kaynakları	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Federal ve eyalet hükümetleri, STK'lar, sosyal fonlar tarafından desteklenir
Uygulayıcı Kuruluşlar	Kocaeli Büyükşehir Belediye, Gençlik ve Spor Dairesi Başkanlığı.	Federal ve eyalet hükümetleri tarafından yönetilir, yerel hizmetler

Tablo 17: Kılavuz Gençlik Modeli ve Kanada Çocuk Hizmetleri: Karşılaştırmalı Analiz

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Kılavuz Gençlik Modeli (Bilgievleri), 7–14 yaş grubuna yönelik, yerel yönetim temelli ve millî-manevi değerlere dayalı bir hizmet sunarken, Kanada modeli 0–18 yaş aralığında

birey merkezli, kapsayıcı ve çok disiplinli bir yaklaşımla daha bütüncül bir yapı sergilemektedir. Finansman açısından Kocaeli modeli belediye kaynaklarına dayanırken, Kanada modeli federal ve eyalet fonlarıyla sürdürülebilir bir sistem sağlamaktadır. Kanada modeli, oyun temelli ve STEM odaklı pedagojisiyle yenilikçi yaklaşımlar sunarken, Kılavuz Gençlik Modeli yerel bağlamda etkili ve kültürel olarak uyumlu bir çözüm sunmaktadır (Kanada Gençlik Politikası, 2024). Her iki model de kendi toplumsal ve kurumsal bağlamları içinde anlamlı çözümler üretmektedir.

Kanada'nın oyun temelli pedagojisinden esinlenilerek, Bilgievleri'nde sanatsal ve akademik atölyeler oyunlaştırılabilir. Örneğin, kodlama atölyelerinde oyun tasarımı projeleri artırılabilir; drama atölyelerinde ise rol yapma etkinlikleri yaygınlaştırılabilir.

Ayrıca, Kanada'nın STEM odaklı yaklaşımı, Bilgievleri'nde robotik, yapay zeka ve dijital oyun tasarımı gibi atölyelerin yaygınlaştırılması için rehber niteliğindedir. Bu gelişmeler, 2025 STEM Olimpiyatları'ndaki başarıları daha da güçlendirecektir.

Kanada'nın özel ihtiyaç gruplarına yönelik programları, Bilgievleri'nde engelli çocuklar veya dezavantajlı gruplar için özel atölyeler geliştirilmesine örnek teşkil edebilir. Örneğin, görme engelli çocuklar için ses temelli sanat atölyeleri düzenlenebilir.

H4 kapsamında elde edilen bulgular, Kılavuz Gençlik Modeli'nin Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada gibi ülkelerin sosyal refah modelleriyle karşılaştırıldığında, yerel bağlamda esnek, düşük maliyetli ve kültürel olarak uyumlu bir çözüm sunduğunu ortaya koymuştur. Finlandiya'nın birey merkezli yaklaşımı, çocukların erken yaşta yeteneklerini keşfetmelerine olanak tanırken; Hollanda'nın Jeugdzorg sistemi, dezavantajlı gruplara yönelik uzmanlaşmış programlar sunmasıyla dikkat çekmektedir. Almanya'nın Jugendamt yapılanması, disiplinler arası hizmet entegrasyonunu başarıyla sağlamaktadır. Kanada ise oyun temelli ve STEM odaklı pedagojisiyle öne çıkmaktadır. Kılavuz Gençlik Modeli, topluluk temelli yapısıyla güçlü bir yön sergilerken; söz konusu ülkeler kurumsal kapasite, profesyonel insan kaynağı ve sürdürülebilirlik açısından daha sistematik modeller ortaya koymaktadır. Bu analiz, modelin dijital sanatlar, yapay zekâ ve robotik gibi yenilikçi alanlarla zenginleştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Söz konusu ülkeler, birey merkezli eğitim, profesyonel kadrolar, disiplinler arası entegrasyon, yenilikçi pedagojiler ve sürdürülebilir finansman gibi alanlarda Kılavuz Gençlik Modeli'ni derinleştirmek adına önemli örnekler sunmaktadır. Sonuç olarak, Kılavuz Gençlik Modeli, yerel bağlamda esnekliği ve kültürel uyumluluğu sayesinde önemli bir

potansiyele sahip olmakla birlikte, bu ülkelerin sistematik ve kapsayıcı yaklaşımlarından alınacak derslerle daha etkili, yaygın ve sürdürülebilir bir gençlik politikasına dönüşebilir. Bu bağlamda önerilen derinleştirme stratejileri, modelin Türkiye geneline yaygınlaştırılması ve uzun vadeli sürdürülebilirliği için kritik bir yol haritası sunmaktadır.

H5: 12. Kalkınma Planı çerçevesinde Kılavuz Gençlik Modelinin sürdürülebilirliği

Kılavuz Gençlik Modeli, 12. Kalkınma Planı'nın eğitim, kültür ve spor hedefleriyle uyumlu bir şekilde gençlerin ve çocukların gelişimini desteklemektedir (Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023). Bilgievleri'nin sunduğu atölyeler, sosyal sorumluluk projeleri ve kültürel geziler, 732.1 ve 732.4 maddelerinde belirtilen çocukların kültür, sanat ve spor faaliyetlerine erişimini artırma hedeflerine katkı sağlamaktadır. Ancak, modelin sürdürülebilirliği, sınırlı finansal kaynaklar, eğitmen kapasitesinin yetersizliği ve fiziksel altyapının standartlaştırılmasındaki zorluklar nedeniyle sürdürülebilirliği açısından risk faktörü olarak değerlendirilmektedir. Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada örnekleri, merkezi ve yerel fonların koordinasyonu ile sürdürülebilir modeller sunarken, Kılavuz Gençlik Modeli'nin uzun vadeli etkisi için finansal kaynakların çeşitlendirilmesi, uluslararası iş birliklerinin güçlendirilmesi ve düzenli izleme-değerlendirme mekanizmalarının kurulması gerekmektedir (Sareen, Waagsaether, 2023).

H5 bulguları Kılavuz Gençlik Modelinin, yerel ihtiyaçlara uygun ve kültürel açıdan güçlü bir yaklaşım sunmakla birlikte, uzun vadede sürdürülebilirliğini sağlamak için finansal kaynakların artırılması ve kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi kritik önem taşımaktadır. Ayrıca, uluslararası deneyimlerden faydalanarak modelin zenginleştirilmesi, gençlerin gelişimine daha kapsamlı katkı sağlayacaktır.

H6: Bilgievleri'nde gerçekleştirilen sanatsal faaliyetler hakkında bilgiler

Yarı yapılandırılmış görüşmeler, Bilgievleri'nde gerçekleştirilen sanatsal faaliyetlerin gençlerin yaratıcılık, motor beceriler ve kültürel bilinçlerini geliştirmede önemli bir rol oynadığını göstermiştir. Müzik (ney, gitar, bağlama, def), ebru, resim, halk oyunları, drama, filografi ve el sanatları (keçe, taş boyama, origami) atölyeleri, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 31. maddesine uygun olarak çocukların sanatsal ve kültürel gelişimlerine katkı sağlamaktadır (UNICEF, 2024). Kodlama, dijital oyun tasarımı ve 3D tasarım gibi teknoloji odaklı atölyeler, öğrencilerin bilişsel ve teknik becerilerini güçlendirmiştir. Atölyeler, ilkökul ve ortaokul öğrencilerine yönelik yaş gruplarına uygun şekilde

düzenlenmekte olup, merkezi konumları ve erişilebilir yapısıyla geniş kitlelere hitap etmektedir.

H6'ait bulgular bize göstermiştir ki, Bilgievleri'nin mevcut etkinlikleri gençlerin çok yönlü gelişimi için önemli fırsatlar sunmakla birlikte, hızla değişen teknolojik ve kültürel ihtiyaçlara cevap verebilmek adına dijital sanatlar ve yapay zekâ gibi modern atölyelerin programa dahil edilmesi, modelin güncelliğini ve etkisini artıracaktır.

H7: Kılavuz Gençlik Modelinin Türkiye'de sürdürülebilmesi ve toplumun diğer belediyelerine yaygınlaştırılması

Kılavuz Gençlik Modeli, Kocaeli'de sosyal belediyeçilik alanında ödülle tescillenmiş bir başarı hikayesi olarak öne çıkmaktadır (Çağdaş Kocaeli Gazetesi, 2016; Kocaeli Meydan Gazetesi, 2021). Topluluk temelli, düşük maliyetli ve Türkiye'nin sosyo-kültürel yapısına uygun olması, modelin diğer belediyelere örnek teşkil etme potansiyelini artırmaktadır. Ancak, modelin Türkiye geneline yaygınlaştırılması için finansal sürdürülebilirlik, eğitmen kapasitesinin artırılması ve altyapı standartlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bölgesel eşitsizlikler, sınırlı kaynaklar, ölçeklendirme sürecinde temel zorluklar olarak tespit edilmiştir. Finlandiya'nın çocuk meclisleri, Hollanda'nın profesyonel kadroları ve Kanada'nın yenilikçi pedagojik yaklaşımlarından alınabilecek dersler, modelin yaygınlaştırılmasında rehber olabilir (UNICEF, 2024; Hollanda Gençlik Enstitüsü, 2024). Uluslararası iş birlikleri ve düzenli izleme-değerlendirme mekanizmalarının kurulması, modelin uzun vadeli etkisini ve diğer belediyelere adaptasyonunu güçlendirecektir.

H7 bulguları, modelin yerel dinamiklere uygunluğu ve toplumsal katılımı teşvik eden yapısıyla önemli bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, sürdürülebilirlik ve yaygınlaştırma sürecinde farklı bölgelerin özgün ihtiyaçlarına göre esnek ve yenilikçi stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir. Bu sayede model, Türkiye genelinde daha kapsayıcı ve etkili bir gençlik politikasına dönüşebilir.

TARTIŞMA

Bu çalışma, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin Kılavuz Gençlik Modeli'ni sosyal belediyecilik bağlamında ele alarak, Bilgievleri'nin çocukların ve gençlerin sosyal, kültürel ve eğitsel gelişimlerine katkılarını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Modelin tarihsel kökenleri, yerel uygulamaları ve uluslararası sosyal refah modelleriyle karşılaştırmalı analizi, güçlü yönlerini, sınırlılıklarını ve geliştirme potansiyelini ortaya koymuştur. Araştırma kapsamında yürütülen yarı yapılandırılmış görüşmeler, elde edilen bulgularla birlikte tartışıldığında modelin Türkiye'deki sosyal belediyecilik anlayışına özgün bir katkı sunduğu görülmektedir.

Kılavuz Gençlik Modeli, köklerini Abbasiler dönemindeki Beytü'l-Hikme'den alarak, Osmanlı'daki sosyal hizmet kurumları ve Cumhuriyet dönemindeki Halkevleri ve Köy Enstitüleri gibi yapılara kadar uzanan tarihsel bir mirası yansıtmaktadır (H1). Bu tarihsel süreklilik, modelin yalnızca güncel bir uygulama olmadığını, aynı zamanda kültürel aktarımı sağlayan bir yapı olduğunu da göstermektedir. Söz konusu tarihsel derinlik, Bilgievleri'ni yalnızca bir gençlik projesi değil, aynı zamanda bir medeniyet mirasının çağdaş yansıması haline getirmektedir.

Model, aynı zamanda 12. Kalkınma Planı'nda yer alan “erken yaşta yetenek keşfi, sosyal katılım ve fırsat eşitliği” gibi hedeflerle ve Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin gelişme (Madde 6), kültürel katılım (Madde 31) ve katılım hakkı (Madde 12) gibi ilkeleriyle uyum göstermektedir (H2). Bu bağlamda, Bilgievleri çocukların yalnızca akademik değil, sanatsal, sosyal ve kültürel gelişimlerini de destekleyen çok yönlü bir öğrenme alanı sunmaktadır. Ancak bu uyum, belirli açılardan derinleştirilmesi gereken alanlar da barındırmaktadır.

İdarecilerle ve velilerle yapılan görüşmeler, Bilgievleri'nde yürütülen müzik, halk oyunları, ebru, filografi, kodlama ve akıl oyunları gibi atölyelerin çocukların sosyal becerilerini, yaratıcılıklarını ve özgüvenlerini geliştirdiğini ortaya koymuştur (H3). Ancak bu atölyelerin pedagojik içeriği, sürekliliği ve uzman eğitici kadroları bakımından gelişime açık yönleri bulunduğu da vurgulanmıştır. Veliler, özellikle atölye süresinin kısa oluşu, bazı merkezlerde eğitmen eksikliği ve içeriklerin yüzeyselliği gibi konularda eleştirilerini dile getirmiştir. Bu durum, yerel yönetimlerin yalnızca fiziksel alan sunmakla kalmayıp, içerik üretimi ve eğitmen niteliği konusunda daha aktif sorumluluk alması gerektiğini göstermektedir.

Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada gibi ülkelerdeki sosyal refah modelleriyle yapılan karşılaştırmalı analizler (H4), Kılavuz Gençlik Modeli'nin yerel bağlamda özgün bir çözüm sunduğunu ancak bazı sistematik eksiklikler taşıdığını da ortaya koymuştur. Örneğin Finlandiya'nın birey merkezli eğitimi, çocukların karar alma süreçlerine aktif katılımını teşvik ederken, Hollanda'nın Jeugdzorg sistemi, göçmen ve dezavantajlı çocuklara yönelik özel hizmetlerle desteklenmiştir. Almanya'nın Jugendamt sistemi ise disiplinler arası bir hizmet entegrasyonu sunarken, Kanada'nın oyun temelli STEM odaklı eğitimi çocukların yaratıcı düşünme becerilerini erken yaşta geliştirmeye yöneliktir.

Bu modellerin aksine, Kılavuz Gençlik Modeli'nde çocukların kendi öğrenme süreçlerine aktif katılımı sınırlıdır. Karar alma mekanizmalarına dahil olabilecek çocuk meclisleri gibi yapılar henüz oluşturulmamıştır. Ayrıca, modelin finansal sürdürülebilirliği büyük ölçüde belediye bütçelerine dayalı olup, merkezi fonlar ya da uluslararası destek mekanizmaları gibi alternatif finansman kaynaklarına erişim henüz sağlanmamıştır. Bu durum, uzun vadeli planlama ve genişleme süreçlerinde kısıtlayıcı bir faktör oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, uluslararası uygulamalardan alınabilecek bazı unsurlar, Kılavuz Gençlik Modeli'ni daha kapsayıcı ve etkili hale getirmek için örnek oluşturabilir. Finlandiya'daki çocuk meclisleri, Türkiye'deki Bilgievleri'nde kurulacak “çocuk platformları” aracılığıyla çocukların temsil edilmesini sağlayabilir. Almanya'daki göçmen entegrasyon programları, Türkiye'deki mülteci ve dezavantajlı çocuklara yönelik kültürel uyum atölyelerine ilham verebilir. Kanada'daki oyun temelli kodlama ve robotik projeler, Bilgievleri'ndeki STEM eğitimine farklı bir soluk katabilir. Hollanda'daki profesyonel destek ağı, Bilgievleri'nde sosyal hizmet uzmanları ve psikologların yer almasını teşvik edebilir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, modelin Türkiye geneline yaygınlaştırılması (H6) için birkaç temel şartın sağlanması gerekmektedir. Eğitici kadronun niteliğinin artırılması, çocukların katılım haklarının somutlaştırılması, finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve özellikle kırsal bölgelerde altyapı yatırımlarının yapılması (H5). Bununla birlikte, bölgesel eşitsizliklerin varlığı, ölçeklendirme sürecinde önemli bir engel olarak görülmektedir. Bu nedenle, merkezi hükümetin desteklediği ulusal bir gençlik

politikası çatısı altında, yerel ihtiyaçlara göre esnek uyarlamalar yapılması önerilmektedir.

Teorik düzlemde, bu çalışma sosyal belediyeçilik, ocuk hakları ve gençlik hizmetleri literatürüne yerel bir örnek üzerinden disiplinler arası bir katkı sunmaktadır. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde sosyal refah modellerinin yerelleştirilmesi ve uyarlanabilirliği açısından önemli veriler üretmiştir. Pratik düzlemde ise, Bilgievleri'nin yalnızca hizmet sunan bir yapıdan çıkarılıp, çocukların aktif rol aldığı, birey merkezli, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir yapıya dönüşmesi için öneriler geliştirmiştir.

Sonuç olarak, Kocaeli'de uygulanan Kılavuz Gençlik Modeli, yerel ölçekte başarılı bir sosyal belediyeçilik rneği olmakla birlikte, uluslararası modellerle harmanlandığında Türkiye genelinde uygulanabilir, kapsayıcı ve etkili bir gençlik politikası aracına dönüşebilir. Bu bağlamda, bu çalışmanın sunduğu karşılaştırmalı analizler ve neriler, Türkiye'nin sosyal belediyeçilik uygulamaları için hem stratejik bir değerlendirme hem de yol haritası niteliğindedir.

SONUÇ

Bu çalışma, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin Kılavuz Gençlik Modeli kapsamında faaliyet gösteren Bilgievleri'nin sunduğu sanatsal, sosyal ve eğitsel faaliyetleri sosyal belediyecilik perspektifinden değerlendirerek, modelin çocukların ve gençlerin bireysel gelişimi ile toplumsal katılımına olan etkilerini incelemiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, tarihsel analiz ve uluslararası sosyal refah modelleriyle yapılan karşılaştırmalar yoluyla, modelin mevcut durumu, güçlü yönleri, sınırlılıkları ve geliştirilme potansiyeli çok boyutlu bir şekilde ortaya konmuştur.

Literatür taraması, Kılavuz Gençlik Modeli'nin tarihsel kökenlerinin Abbasîler dönemindeki Beytü'l-Hikme'ye, Osmanlı'daki sosyal yardım kurumlarına ve Cumhuriyet dönemi Halkevleri ile Köy Enstitüleri'ne kadar uzandığını göstermektedir. Bu tarihsel süreklilik, modelin yalnızca çağdaş bir gençlik hizmeti olarak değil, aynı zamanda kültürel birikimi taşıyan bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin gelişim ve katılım hakları ile 12. Kalkınma Planı'ndaki (2024–2028) fırsat eşitliği ve yetenek keşfi hedefleriyle de uyumlu olan model, müzik, halk oyunları, ebru, drama ve kodlama gibi sanatsal faaliyetler aracılığıyla çocukların yaratıcılık, estetik algı, özgüven ve kültürel farkındalık gibi becerilerini desteklemektedir. Araştırma kapsamında yapılan görüşmelerde, idareciler ve veliler Bilgievleri'nin çocukların gelişimine önemli katkılar sağladığını belirtmiştir, ancak eğitmen kapasitesi, materyal yetersizliği, pedagojik içerik eksikliği ve atölye sürelerinin sınırlılığı gibi alanlarda iyileştirme ihtiyacı olduğunu vurgulamıştır. Bu durum, yerel yönetimlerin fiziksel altyapı sağlamanın ötesine geçerek içerik geliştirme, uzman istihdamı ve eğitim programlarının niteliğini artırma yönünde daha aktif rol alması gerektiğini göstermektedir.

Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada'daki sosyal refah modelleriyle yapılan karşılaştırmalı analizler, Kılavuz Gençlik Modeli'nin düşük maliyetli, esnek ve topluluk temelli bir uygulama olduğunu, ancak çocukların karar alma süreçlerine katılımı, özel gruplara yönelik hizmetlerin kapsamı ve uzun vadeli izleme-değerlendirme sistemleri bakımından gelişmeye açık olduğunu göstermiştir. Özellikle Finlandiya'nın birey merkezli pedagojisi, Almanya'nın disiplinler arası hizmet entegrasyonu, Hollanda'nın göçmen çocuklara yönelik destek mekanizmaları ve Kanada'nın STEM odaklı oyun temelli eğitimi gibi modeller, Türkiye bağlamına uyarlanabilir örnekler sunmaktadır.

Ancak bu uyarlama süreci, ülkenin bölgesel eşitsizlikleri, finansal sınırlılıkları ve kurumsal yapıları göz önünde bulundurularak dikkatli bir şekilde planlanmalıdır.

Kılavuz Gençlik Modeli, 2016 ve 2021 yıllarında aldığı ulusal ödüllerle Türkiye genelinde örnek bir uygulama olduğunu göstermiştir. Ancak bu başarının sürdürülebilir hale gelmesi için altyapı standartlarının güçlendirilmesi, teknolojik gelişmelere entegre olunması (örneğin dijital atölyeler, uzaktan erişim platformları) ve modelin etkilerinin sistematik olarak ölçülmesi gerekmektedir.

Araştırmacı olarak kanaatim, Bilgievleri modeli Türkiye'nin gençlik politikaları ve sosyal belediyecilik anlayışı açısından özgün ve yaygınlaştırılabilir bir örnektir. Model, yerel düzeyde çocukların kültürel kimliklerini güçlendirmekte, sosyal becerilerini geliştirmekte ve toplumsal hayata katılımlarını artırmaktadır. Ancak bu potansiyelin etkinliğe dönüşmesi, bütüncül bir stratejik planlama ve sürekli gelişim yaklaşımı gerektirmektedir.

Bu çalışmanın sunduğu bulgular ve öneriler, Türkiye'deki sosyal belediyecilik uygulamalarının çocuk hakları temelli, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasına katkı sunmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda, gençlik politikaları alanında yapılan uygulamalı çalışmalara disiplinler arası bir perspektif kazandırarak literatüre kuramsal bir zemin oluşturmuştur.

Öneriler

H2'ye ait bulgulara göre, modelin sosyal belediyecilik bağlamında yaygınlaşması ve Kılavuz Gençlik Modeli'nin ülke genelinde uygulanması için merkezi bir koordinasyon birimi kurulmalı, ayrıca belediyeler arası iş birliği teşvik edilmelidir.

Bilgievleri'nde görev yapan öğretmenlerin mesleki gelişimlerine yönelik düzenli eğitim programları düzenlenmeli, böylece pedagojik kapasite artırılmalıdır.

Bilgievleri bünyesinde sanat öğretmeni sayısı artırılmalıdır. Her bilgievinde en az bir sanat öğretmeni bulunmalı ve bu öğretmenler kendi alanlarında yetkinlik ve donanımına sahip olmalıdır.

Sanatsal atölyelerin çeşitliliği artırılmalı ve özellikle dijital sanatlar, yapay zekâ ve robotik gibi çağdaş alanlara yönelik yeni atölyeler eklenmelidir.

Modelin finansal sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi adına, çeşitli kurum ve kuruluşlarla iş birlikleri geliştirilerek, Avrupa Birliği fonları başta olmak üzere uluslararası finansal kaynaklardan yararlanılması gerekmektedir.

Bilgievleri'nin fiziksel altyapısı standartlaştırılmalı, her bir merkezin teknolojik donanımı ve erişilebilirlik koşulları iyileştirilmelidir.

H6'daki bulgulara göre, Finlandiya'da uygulanan çocuk meclisi sistemi, çocuklara kendi içinde bulundukları sistemi geliştirme fırsatı sunmaktadır. Çocukların karar alma süreçlerine katılımını artırmak amacıyla, Bilgievleri bünyesinde çocuk meclisleri gibi platformlar daha aktif hale getirilmelidir.

Modelin etkisini uzun vadede değerlendirmek için düzenli izleme ve değerlendirme mekanizmaları oluşturulmalı, bu kapsamda nicel ve nitel veriler sistematik olarak toplanmalıdır.

Bilgievleri yönetmeliği hazırlanmalıdır. Hazırlanacak yönetmelikte, Türkiye genelinde açılacak yeni Bilgievleri'nin sosyo-kültürel işlevleri ile görev ve sorumluluklarının çerçevesi somut şekilde çizilmelidir. Ayrıca, nüfus kriterleri dikkate alınarak il ve ilçelerde hangi koşullarda bilgievi açılabileceğine dair temel ilke ve esaslara yer verilmelidir. Yönetmelikte ayrıca, Bilgievleri'nde istihdam edilecek personelin sayısı, nitelikleri ile ilgili standartlar ayrıntılı şekilde tanımlanmalı, personelin görev, yetki ve sorumlulukları açık biçimde ortaya konulmalıdır.

H3 kapsamında seçilen Finlandiya, Hollanda, Almanya ve Kanada gibi ülkelerde göçmen ve mülteci çocuklar için uygulanan projeler, Bilgievleri'nde de sosyal projeler olarak hayata geçirilebilir. Bilgievleri, sosyal rehabilitasyon işlevini üstlenmeli, etnik kökeni farklı çocukların kendilerini gerçekleştirmelerini kolaylaştıran ve topluma uyum süreçlerini destekleyen sosyal projeleri teşvik etmelidir.

Bilgievleri'nin sosyo-kültürel etkinlikleri açık ortam aktiviteleriyle zenginleştirilmelidir. Çocukların sosyal ve doğal yaşama dair deneyimlerini artırmak için açık alanlarda uygulamalı ve deneyim temelli etkinlikler programlara dâhil edilmelidir.

Gezici Bilgievleri sistemi kurulmalıdır. Bilgievleri'nin sunduğu eğitim, rehberlik ve sosyal destek hizmetlerinden her çocuğun eşit şekilde yararlanabilmesi için erişilebilirlik temel bir ilke olarak benimsenmelidir. Özellikle kırsal alanlarda, dezavantajlı bölgelerde veya Bilgievi bulunmayan mahallelerde yaşayan çocukların bu hizmetlere ulaşmasında karşılaşılan coğrafi ve sosyo-ekonomik engellerin ortadan kaldırılması amacıyla gezici

bilgi evleri sistemi hayata geçirilmelidir. Mobil donanıma sahip, çok amaçlı araçlar üzerinden yapılandırılacak bu sistem, içerisinde eğitim materyalleri, teknolojik altyapı, kitaplık ve etkinlik alanı gibi temel imkânları barındırmalıdır. Belirli bir program çerçevesinde köy, mahalle ve ilçelere düzenli olarak ulaşan gezici bilgi evleri, çocukların kendi yaşam alanlarında sosyal gelişimlerini destekleyecek etkinliklerle buluşmalarını sağlayacaktır. Böylece kültürel ve eğitsel fırsat eşitliği güçlendirilecektir. Aynı zamanda bu model, afet, göç gibi olağan dışı durumlarda esnek ve hızlı müdahale imkânı sunan tamamlayıcı bir hizmet birimi olarak da işlev görebilecektir.

KAYNAKÇA

- Abbasi kütüphanesindeki alimler. El-Hariri Makamatı, Yahya ibn Mahmud el-Vasıtı
İllüstrasyonu,1237https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Maqamat_hariri.jpg
Erişim Tarihi 16/10/2024
- Abbasi Dönemi İlk Bilimsel El Yazması
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Beyt%C3%BC%27lHikme#/media/Dosya:ManuscriptAbbasiid.jpg> Erişim Tarihi 22/10/2024
- Altinkurt, L. “Türkiye’de Sanat Eğitiminin Gelişimi” Sayı: 12 (2005)
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/55330>
- Altuner, H. “Türkiye’de Sanat Tarihi ve Cumhuriyet’ten Günümüze Sanat Tarihi Eğitimi” Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 6(2):79-(2007)
<https://www.acarindex.com/pdf/acarindex-6092-7229.pdf>
- Aktaş, E. Özdemir, Y. Halkevleri (1932’den 1951’e) Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırma Enstitüsü Dergisi (2011) Sayı: 45, Sayfa 235 – 262
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ataunitaed/issue/2884/39837> Erişim Tarihi 14/11/2024
- Arabacı Bakır, İ. Çağlar, A. Halk Eğitim Merkezlerinde Açılan Kursların İncelenmesi (Elazığ İli Örneği) Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 7 Sayı: 12, s. 17-29 <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mkuefder/issue/82363/1400585>
- Bayrampaşa Belediyesi Erişim 26/12/2023 <https://bayrampasa.bel.tr/bilgi-evleri-4867>
- Başakşehir Belediyesi Erişim 26/12/2023 <https://basaksehirbilgievleri.tr.gg/>
- Belediye Kanunu Resmî Gazete 25874, (13 Temmuz 2005) Erişim 12/12/2023
<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5393.pdf>
- Büyükşehir Belediyesi Kanunu Resmî Gazete 25531 (23 07 2004) Erişim Tarihi 15 Şubat 2024. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5216.pdf>

Berlin, Çocuk ve Gençlik Gezileri Erişim Tarihi 19/08/2024
<https://service.berlin.de/dienstleistung/327611/>

Berlin, Weinmeisterhaus <https://jugendnetz.berlin/jn/medienorte/Kinder-und-Jugendeinrichtungen/Weinmeisterhaus.php> Erişim Tarihi 19/08/2024

Baden-Württemberg Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Politikası Erişim Tarihi 19 Ağustos 2024 <https://km.baden-wuerttemberg.de/de/jugend-sport/jugendpolitik>

Baden-Württemberg, Jugendbegleiter Program Erişim Tarihi 19/08/2024
<https://jugendbegleiter.de/programm/>

Çecen, A. (1990) Atatürk Kültür Kurumu Halkevleri Gündoğan Yayınları

Çağdaş Kocaeli Gazetesi, (Nisan, 2016) Büyükşehir'in "Kılavuz Gençlik Projesi"
Türkiye birincisi,
<https://www.cagdaskocaeli.com.tr/haber/4606533/buyuksehirin-kilavuz-genclik-projesi-turkiye-birincisi>

Demirci, M. (2015). Antik Bilim ve Düşünce Mirasının İslam Dünyasına Tercümesinde Abbasilerin Kurduğu Beytü'l-Hikme'nin Rolü. Muhafazakâr Düşünce Dergisi, 11(44), 99–119. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/muhafazakar/issue/52729/695659>

Devlet Planlama Teşkilatı. (1963). Birinci beş yıllık kalkınma planı

Erdem, G. (2015) İslam Kültür Tarihinin İlk İlimler Akademisi Beytü'l Hikme, Motif Yayıncılık
<https://tr.kezana.net/Reader/Article/2000958032?search=beyt%C3%BCI%20hikme>

Erbay, E. (2012). "Türkiye'de Çocuk Haklarını Tanıtma, Yaygınlaştırma ve İzlemeye Yönelik Uygulamaların Eleştirel Analizi ve Bir Model Önerisi" Hacettepe Üniversitesi

Ezer, F. (2019). Köy Enstitülerinin Türk Eğitim Tarihindeki Yeri ve Önemi. Belgi Dergisi, 2(19), 1786–1804.

Gemeente Rotterdam Belediyesi, Erişim Tarihi 14/08/2024
<https://www.rotterdam.nl/jongerenhub>

Galica, Reşîdüddîn Fazlullah-ı Hemedânî - Hûlagu Han Bağdat Kuşatması (1258)
<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b8427170s/f369.double> Erişim Tarihi 24
Ekim 2024

Göndürü, D.S (2024) Ankara Halkevi ve Ülkü Dergisi, Phoenix Dergisi
<https://ws1.turcademy.com/ww/webviewer.php?doc=126417>

Geray, C (2002). Halk eğitimi. Ankara: İmaj Yayıncılık

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi. Toplum ve Sosyal Hizmet,
23(2), 47-74.

Erdem, G. İşlam Kùltür Tarihinin İlk İlimler Akademisi Beytù'l-Hikme, Dini
Araştırmalar Dergisi Volume: 16 Issue: 42 (17-06-2013), 57- 77

<https://dergipark.org.tr/en/pub/da/issue/4479/61738>

Ezer, F. Köy Enstitülerinin Türk Eğitim Tarihindeki Yeri ve Önemi Belgı Dergisi Cilt:
2 Sayı: 19, 2019, 1786-1804

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/belgi/issue/51943/640644>

Ebinç, S. Helenistik Aklın Son Işığı: İşkenderiye Kùtùphanesi'nden Beytùl Hikme'ye,
Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (AEÜSBED) 2024, Cilt
10, Sayı 2, Sayfa 314-333 [https://dergipark.org.tr/tr/download/article-
file/3700936](https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3700936)

Evsile, Mehmet. (2023) Demokrat Parti Döneminde Türkiye'de Günlük Hayat, Hiper
Yayıncılık

Fatih Belediyesi Erişim Tarihi 26/12/2023 [https://www.fatih.bel.tr/tr/main/pages/bilgi-
evleri/314](https://www.fatih.bel.tr/tr/main/pages/bilgi-evleri/314)

Fun2Learn, Erişim Tarihi 14 Ağustos 2024 [https://www.solnetwerk.nl/wat-we-
doen/kinderen-tieners-jongeren/kinderen-en-tieners/fun2learn/](https://www.solnetwerk.nl/wat-we-doen/kinderen-tieners-jongeren/kinderen-en-tieners/fun2learn/)

Hollanda Gençlik Bilgi Noktası Erişim Tarihi 14/08/2024

<https://www.solnetwerk.nl/wat-we-doen/kinderen-tieners-jongeren/jongerenwerk/jongereninformatiepunt-jip-leiden/>

Hollanda Çocuk Gençlik Reformu, Erişim Tarihi 14/08/2024

<https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/hervormingsagenda-jeugd/nieuws/2023/06/19/hervormingsagenda-jeugd-relevante-documenten-en-achtergrondinformatie>

Hollanda Gençlik Reformu Gündemi, Erişim Tarihi 14/08/2024

<https://www.voordejeugdenhetgezin.nl/hervormingsagenda-jeugd>

Hollanda Fırsat Eşitliği İttifakı Belediyeler, Erişim Tarihi 14/08/2024

<https://www.gelijke-kansen.nl/gemeenten>

Hollanda Gençlik Yardımı, Erişim Tarihi 14/08/2024

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/vraag-en-antwoord/hulp-vinden-voor-kind-4-18-jaar>

Hollanda Rotterdam Gençlik Merkezleri, Erişim Tarihi 14/08/2024

<https://www.solnetwerk.nl/wat-we-doen/kinderen-tieners-jongeren/jongerenhubs/>

Hollanda Gençlik Enstitüsü, Erişim Tarihi 15 Ağustos 2024 <https://www.nji.nl/over-het-nji/missie-en-ambitie>

Hollanda İlköğretim, Erişim Tarihi 15/08/2024

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/basisonderwijs/aanpak-onderwijsachterstand-op-basisscholen>

Hollanda Belediyesi Erişim Tarihi 15/08/2024

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/jeugdhulp-bij-gemeenten>

Hollanda Amsterdam Oyuna Giriş, Erişim Tarihi 15 Ağustos 2024 <https://www.dynamo-amsterdam.nl/spelinloop/>

Hollanda 18 Yaşına Kadar Olan Çocuklara Yönelik Düzenlemeler Erişim Tarihi

16/08/2024 <https://www.amsterdam.nl/werk-inkomen/hulp-bij-laag-inkomen/regelingen-kinderen-18-jaar/>

Hollanda Kikid, Erişim Tarihi 16/08/2024 <https://kikid.nl/thema/mentale-gezondheid/>

Hamburg Niendorf Gençlik Evi, Erişim Tarihi 19/08/2024

<https://www.hdj-niendorf.de/verstaendnis>

Ignite, North Peace Gençlik Destek Derneği Erişim Tarihi 21/08/2024

<https://www.ignitefairview.com/>

Irak, Bilgelik Evi https://www.baytalhikma.iq/CMS.php?CMS_P=1 Erişim Tarihi 22/10/2024

Irak Bilgelik Evi Amaçları https://www.baytalhikma.iq/CMS.php?CMS_P=2 Erişim Tarihi 22/10/2024

Irak, Bilgelik Evi Resimleri https://www.baytalhikma.iq/CMS.php?CMS_P=29 Erişim Tarihi 22/10/2024

Kinderfreundliche Belediyesi Çocuk Dostu Topluluklar (2019) Erişim Tarihi 8/03/2024

https://www.childfriendlycities.org/media/2701/file/Best_practices_-_CFCI_Germany.pdf

KAYA, Erol (2003) Yerel Yönetimlerde Yeniden Yapılanma, İstanbul, İlke Yayıncılık.

Kılavuz Gençlik Modeli Bilgileri Erişim Tarihi 28/12/2023

<https://kilavuzgenclik.kocaeli.bel.tr/BilgiEvleri/Hizmetlerimiz.aspx>

Köln Aile İlkokulu, Erişim Tarihi 19/08/2024 <https://www.familiengrundschulzentren-nrw.de/portfolio-items/stadt-koeln/>

KinderKünsteZentrum Çocuk Sanat Merkezi Erişim Tarihi 19/08/2024

<https://kinderkuenstezentrum.de/ueber-uns/>

Kanada Gençlik Politikası Erişim Tarihi 20/08/2024

<https://www.canada.ca/en/youth/programs/policy.html>

Kanada Hükümeti- 2021 Gençlik Raporu Erişim Tarihi 20/08/2024

<https://www.canada.ca/en/canadian-heritage/campaigns/state-youth/report.html#a6c>

Kanada Toronto Çocuk Bakım Ücreti Desteği Erişim Tarihi 20/08/2024

<https://www.toronto.ca/community-people/employment-social-support/child-family-support/child-care-support/>

Kanada Okul Öncesi-Sonrası Programı Erişim Tarihi 20/08/2024

<https://www.toronto.ca/community-people/children-parenting/children-programs-activities/before-after-school-programs/>

Kanada EarlyOn Çocuk ve Aile Merkezi Erişim Tarihi 20/08/2024

<https://www.toronto.ca/community-people/children-parenting/children-programs-activities/child-family-programs-and-groups/child-family-programs/#location=&lat=&lng=&zoom=>

Kanada Toronto Sanat Programı, Erişim Tarihi 20/08/2024

<https://www.toronto.ca/data/parks/prd/arts/dropin/other/index.html>

Kanada Toronto Sanatla, Hobiler ve İlgi Alanları, Erişim Tarihi 20/08/2024

<https://www.toronto.ca/explore-enjoy/parks-recreation/program-activities/arts-hobbies-interests/>

Kanada Toronto Gençlik Kulüpleri Programı, Erişim Tarihi 20/08/2024

<https://efun.toronto.ca/torontofun/Activities/ActivitiesDetails.asp?ProcessWait=N&aid=10138>

Kanada Gençlik Merkezleri, Erişim Tarihi 21/08/2024

<http://youthcentrescanada.com/youth-centres/>

Kılıç, M. (2008) Fatıma Halifesi El-Hakim'e Karşı Ebu Rekve İsyanı ve Abbasi-Fatıma Rekabetinin Bir Örneği Olarak Daru'l-Hikme Cilt: 8 Sayı: 4, 199 – 220 Erişim Tarihi 25 /10/2024 <https://dergipark.org.tr/tr/pub/daad/issue/4504/62025>

- Kaya, Mustafa. “DarülHikme”. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. 537-538
İstanbul: TDV Yayınları, 1993.
<https://cdn2.islamansiklopedisi.org.tr/dosya/8/C08003250.pdf>
- Köy Enstitüleri Kanunu, Resmî Gazete 4491 (22 Nisan 1940) Erişim Tarihi 28 Ekim 2024
<https://resmigazete.gov.tr/arsiv/4491.pdf>
- Kılıç, F.E. (2023) Aydınlanma Yolunda Köy Enstitüleri, Az Yayıncılık, İstanbul,
- Koç, N. Türk Kültür Tarih İçerisinde Köy Enstitüleri, İdeal Kültür Yayıncılık, İstanbul, 2013
- Kıran, E. Avcı, Güven, M. (2020) Türkiye’deki Planlı Kalkınmanın Eğitim Kurumu Olarak Halk Eğitim Merkezleri İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi Cilt: 40 Sayı: 2, s.863 - 887, 31.12.2020
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/iusosyoloji/issue/60016/867066>
- Karatay, Abdullah. Cumhuriyet Dönemi Korumaya Muhtaç Çocuklarına İlişkin Politikanın Oluşumu. Marmara Üniversitesi: Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2007. file:///C:/Users/ASUS/Downloads/208822.pdf
- Koç, Bekir. Osmanlı İslahhanelerin İşlevlerine İlişkin Bazı Görüşle, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 6(2):36-50 (2007) Erişim Tarihi 09/04/2025
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/223517>
- Kesgin, S. (2016). Osmanlı’nın Son Dönemlerinde Kimsesiz ve Korunmaya Muhtaç Kimsesiz Çocukların Eğitimi ve Topluma Kazandırılması: Kastamonu Örneği. *Dini Araştırmalar Dergisi*, 19(50), 135–158.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/da/issue/26684/280607>
- Koç, B. (2007). Osmanlı İslahhanelerin İşlevlerine İlişkin Bazı Görüşler. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 6(2), 36–50.
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, (2024, Temmuz) Kılavuz Gençlik’ten Çocuklara Muhteşem Şenlik <https://www.kocaeli.bel.tr/haber/kilavuz-genclikten-cocuklara-muhtesem-senlik-46101.html>

Kocaeli Meydan Gazetesi, (Kasım, 2021) Erdoğan'dan Büyükakın'a Gençlik Hizmetleri Ödülü, <https://www.kocaelimeydan.com/gundem/erdogan-dan-buyukakina-genclik-hizmetleri-odulu-h64033.html>

Landon Councils "London Councils' Briefing on the Spring Budget 2024" 19 Mart 2024 <https://www.londoncouncils.gov.uk/members-area/member-briefings/local-government-finance/london-councils-briefing-spring-budget-2024>

Mermer, B. Şataf, C. Negiz, N. "Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği" Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi Y.2016, C.21, S.4, s.1299-1322.

Münih, Çocuk ve Gençlik Belediye Binası, Erişim Tarihi 19/08/2024 <https://stadt.muenchen.de/infos/kinderundjugendrathaus.html>

Makdisi, G. Orta Çağ'da Yüksek Öğretim, trc. Ali Hakan Çavuşoğlu-Hasan Tuncay Başoğlu, Gelenek Yayıncılık, İstanbul 2004

Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları (1946) <https://0b10573c77bea6b64506ae25ca23bfc9a0c46482.vetisonline.com/milli-egitim-bakanligi-yayinlari-262331/sayfa/24> Erişim Tarihi 31/10/2024

Milli Eğitim Bakanlığı <https://e-yaygin.meb.gov.tr/> Erişim Tarihi 05 Aralık 2024

Nederlands Jeugdinstituut, Gençlikten Yetişkinliğe, Erişim Tarihi 15/08/2024 <https://www.nji.nl/van-jeugd-naar-volwassenheid/wat-speelt-er-rond-opgroeien-naar-volwassenheid>

Netzwerk Frühkindliche Kulturelle Bildung Erişim Tarihi 19/08/2024 <https://netzwerk-fkb.de/formate/>

Oktay, T. (2021) Ulusal ve Uluslararası Politika ve Uygulamaları Bağlamında Kocaeli Kılavuz Gençlik Modeli İstanbul İlbey Matbaa (2021)

Özçekim Dergisi, "Antik Çağdan Günümüze: Sanatın Zaman Tüneli" 4.Sayı 8 Mart 2024 <https://ozcekim.com.tr/dergi/4-sayi/antik-cagdan-gunumuze-sanatin-zaman-tuneli/>

Sareen,S. Waagsaether, K.L. “New municipalism and the governance of urban transitions to sustainability” Urban Studies Journal 2023, Vol. 60(11) s.2271–2289
<https://8cd2ef3202e7889ff3df9bb3b0b766c13bdea550.vetisonline.com/doi/10.1177/00420980221114968>

Shiner, Larry (2004) Sanatın İcadı Bir Kültür Tarihi İstanbul, Ayrıntı Yay

Sakallıoğlu, N. (2018). Türk Eğitim Tarihi, Alfa Yayıncılık, İstanbul

Sezgin, F. (2007). İslam’da Bilim ve Teknik. İstanbul: Timaş Yayınları.

Şahin, S. Türkiye’de Sanat Eğitiminin Tarihçesi İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanatta Yeterlilik Tezi, 1995.
file:///C:/Users/ASUS/Downloads/T%C3%BCrkiye%E2%80%99De_Sanat_E%C4%9Fitiminin_Ta.pdf.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı,

“On İkinci Kalkınma Planları” (2024-2028) Erişim Tarihi 20/02/2024
<https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>

Türk Dil Kurumu (TDK) “Genel Türkçe Sözlük” Erişim 12/12/2023 <https://sozluk.gov.tr/>

Türk Dil Kurumu (TDK) “Aranan: İslah ve Hane Kelimeler” Erişim Tarihi 09/04/2025
<https://sozluk.gov.tr/>

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Resmî Gazete 17863, (18 Ekim 1981) Erişim Tarihi 12/12/2023

<https://www.icisleri.gov.tr/kurumlar/icisleri.gov.tr/IcSite/illeridaresi/Mevzuat/Kanunlar/Anayasa.pdf>

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, “Çocuk Odaklı Yaklaşım” Erişim Tarihi 21.12.2023 <https://www.aile.gov.tr/chgm/yayinlar/2023-2028-cocuk-haklari-strateji-belgesi-ve-eylem-plani/>

Topçu, C. Uras, A. (2023) Arap Dünyası Çeviri Hareketine Sosyolojik Bakış: Beytül Hikme ve Hunayn Bin İshak Vol:27 Sayı:1 Nisan 2024 Sosyoloji Araştırma Dergisi <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3896762>

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028) Erişim Tarihi 12/12/2023 https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/12/On-Ikinci-Kalkinma-Plani_2024-2028_11122023.pdf

TÜİK, “İstatistiklerle Çocuk 2022” Erişim Tarihi 20/03/2024 <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Cocuk-2022-49674>

Tonguç, Engin. (1970) Devrim Açısından Köy Enstitüleri ve Tonguç. İstanbul: Ant Yayınları.

Bozkurt, N. Türk Maarif Ansiklopedisi, Türkiye Bilimler Akademisi Beytül Hikme <https://turkmaarifansiklopedisi.org.tr/beytulhikme> Erişim Tarihi 24/10/2024

UNİCEF, “Çocuk Haklarına Dair Sözleşme” Erişim Tarihi 20/02/2024 <https://www.unicef.org/turkiye/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme>

UNICEF, “Çocuk Dostu Şehirler Projesi” Erişim Tarihi 8/03/2024

<https://www.childfriendlycities.org/what-is-the-child-friendly-cities-initiative>

UNICEF, “Almanya Çocuk Dostu Şehirler Girişimi” Erişim Tarihi 8/03/2024 <https://www.childfriendlycities.org/initiatives/germany>

UNICEF. (2024). Çocuk Haklarına Dair Sözleşme. Erişim Tarihi 20/02/2024.

UNICEF, “Türkiye Çocuk Dostu Şehirler Girişimi” Erişim Tarihi 8/03/2024

<https://www.childfriendlycities.org/initiatives/turkey>

Ülger, E. Platon’un Sanat Kuramının Düşünsel Evrimi, Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi 16, (2013) 15-18 <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/803946>

Üsküdar Belediyesi Bilgievleri, Tarihte Bilgievleri Erişim Tarihi 25/12/2023

<https://www.uskudar.bel.tr/tr/main/pages/tarihte-bilgi-evleri/93>

Youth Centres Kanada Gençlik Merkezi Erişim Tarihi 21/08/2024
<http://youthcentrescanada.com/about/>

Yiğit, A. A. (2002). İnönü Döneminde Köye Özel Öğretmen Yetiştirme Projesi: Köy Enstitüleri. Türkler Ansiklopedisi İçinde (s. 446-454). Ankara: Yeni Türkiye Yayınla

Zeytinburnu Belediyesi Bilgievleri Erişim Tarihi 25/12/2023

<https://bilgievi.org.tr/kurumsal/biz-kimiz/>

Whistler Belediyesi, Erken Yaş Programı Erişim Tarihi 21/08/2024
<https://www.whistler.ca/culture-recreation/activities-classes-schedules/early-years-programs/>

Wikilala (Osmanlı Dijital Kütüphanesi) Aranan: Halkevleri Erişim Tarihi 14/11/2024
<https://0b10573c77bea6b64506ae25ca23bfc9a0c46482.vetisonline.com/>

EK

Ek 1: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Görüşme İçin İzin Belgesi

Tarih: 11/10/2023
Sayı: E-99571514-044-00003076760

0003076760

T.C.
KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI
İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-99571514-044-00003076760
Konu : Anket Çalışması - Pınar ALTUNTAŞ

11.10.2023

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 05.10.2023 tarihli dilekçeniz.

İlgi dilekçe ile "Sosyal Bağlamda Bilgievleri'nde Uygulanan Sanatsal Faaliyetler: Kocaeli Örneği" konulu yüksek lisans tezinizde kullanmak üzere üzere Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'mıza bağlı Bilgievleri'nde çalışan koordinatör ve yöneticilerle görüşme yapmak istediğinizi belirtmekte olup bahse konu çalışmayı Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi Başkanlığında yapmanız Başkanlık Makamı'nın 10.10.2023 tarihli oluru ile uygun görülmüştür.

3071 Sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 7'nci maddesi gereğince bilgilerinize sunulur.

Bayram BAYRAM
Büyükşehir Belediye Başkanı a.
İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanı

Dağıtım:
Gereği:
Sayın Pınar ALTUNTAŞ

Bilgi:
Gençlik ve Spor Hizmetleri Dairesi
Başkanlığına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:244FA230-243D-4E9F-A2C9-6FF5DD8331DF Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/kocaeli-buyuksehir-belediyesi-ebys>
Karabaş Mah. Salim Dervişoğlu Cad. No:80 410028 İzmit/ KOCAELİ
Telefon No: 1263 Faks No:3172534
e-posta:osmancekmis@kocaeli.bel.tr İnternet Adresi:www.kocaeli.bel.tr
Kep Adresi:kocaelibuyuksehirbelediyesi@hs01.kep.tr

Bilgi İçin:Osman ÇEKMiŞ
Büro Personeli
Telefon No:262 318 1263

Ek 2: Görüşme İçin Etik Kurul Onay Belgesi

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : E-61923333-050.99-306559
Konu : 63/18 Pınar ALTUNTAŞ

17.11.2023

Sayın Pınar ALTUNTAŞ

İlgi : 10.11.2023 tarihli ve E--000-0 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 15.11.2023 tarihli ve 63 sayılı toplantısında alınan "18" nolu karar ile Pınar ALTUNTAŞ'ın başvurusu **uygun** görülmüş ve karar örneği ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Bayram TOPAL
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu
Başkanı

Ek: Karar Yazısı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu : BSDK911HNE Pin Kodu : 06952

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=5783&eD=BSDK911HNE&eS=306559>

Adres: Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:

sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr

Telefon No: 0264 295 50 00 Faks No: 0264 295 50 31

e-Posta: ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ: www.sakarya.edu.tr

Bilgi için: Hanife Babacan

Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu

Ek 3: Görüşme İçin Etik Kurul Onay Belgesi

Evrak Tarih ve Sayısı: 25.07.2025-E.495313

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : E-61923333-050.99-495313
Konu : 88/01 Pınar ALTUNTAŞ

25.07.2025

Sayın Pınar ALTUNTAŞ

İlgi : 18.07.2025 tarihli ve E--050.99-0 sayılı yazınız.

Üniversitemiz Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 23.07.2025 tarihli ve 88 sayılı toplantısında alınan "01" nolu karar ile Pınar ALTUNTAŞ'ın başvurusu **uygun** görülmüş ve karar örneği ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Selim İNANÇLI
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu
Başkanı

Ek: Karar Yazısı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu :BS96EU2U6L Pin Kodu :83072

Belge Takip Adresi : <https://turkiye.gov.tr/ebd?ek=5783&eD=BS96EU2U6L&eS=495313>

Adres:Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:
sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr
Telefon No:0264 295 50 00 Faks No:0264 295 50 31
e-Posta:ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ:www.sakarya.edu.tr

Bilgi için: Hanife Babacan
Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Pınar ALTUNTAŞ	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bölümü	Türk Halk Oyunları Anabilim Dalı
Makale ve Bildiriler	
1. Kazal, P. (2022, 15-19 Ağustos). Türkiye’de Dans/Hareket Terapisi X. Uluslararası Müzik ve Dans Kongresi s. 266-271.	
2. Kazal, P. (2022,16-18 Aralık). Dans/Hareket Terapisinin Uygulama Yönteminin İncelenmesi.	
3. Uluslararası Müzik Araştırmaları Öğrenci Kongresi s. 173-179.	